

PEDAGÓGIAI PROGRAM - MÓDOSÍTÁS

Ezer Éves Lengyel-Magyar Barátság Tizenkét Évfolyamos Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola és Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda

Budapest, 2025. szeptember 01.

Lang Anna Ewa
intézményvezető

Tartalomjegyzék

1 Bevezetés	10
2 Intézményi adatok	11
3 A Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola nevelési programja.....	14
3.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	14
3.1.1 Pedagógiai munkánkat meghatározó értékek, feladatok.....	15
3.1.2 Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelése – oktatása érdekében	16
3.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	17
3.2.1 Kiemelt feladataink	17
3.2.2 Kulcskompetenciák fejlesztése	19
3.2.2.1 A tanulás kompetencia	19
3.2.2.2 Kommunikációs kompetencia	19
3.2.2.3 Matematikai, gondolkodási kompetenciák.....	19
3.2.2.4 Személyes és társas kompetenciák	20
3.2.2.5 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák	20
3.2.2.6 Digitális kompetencia.....	20
3.2.2.7 Anyanyelvi (nemzetiségi nyelvi) kommunikáció, identitásörzés	21
3.2.2.8 Hatékony, önálló tanulás	21
3.2.2.9 Szociális és állampolgári kompetenciák.....	21
3.2.2.10 Kulturális kompetencia: esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőképesség.....	22
3.2.2.11 Az egészséges és kulturált életmód	22
3.2.2.12 A környezettel harmóniában élő személyiség	23
3.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
3.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai.....	23
3.3.2 Iskolai mentálhigiéné feladatai:	24
3.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	24
3.4.1 A szakkörök	25
3.4.2 Ünnepek	26
3.4.3 Versenyek, kirándulások, táborok.....	27
3.4.4 A család.....	28
3.4.4.1 Vegyes családok sajátosságai	28
3.4.5 Az iskolai közösség.....	28

3.4.6	Az osztályközösség.....	29
3.4.7	A tanulók iskolai közösségi nevelésének szinterei és feladatai:	29
3.5	A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	30
3.5.1	A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:	30
3.5.2	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	31
3.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység .32	
3.6.1	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	32
3.6.2	Vegyes családokban nevelkedő diákok ön-identitásbeli kérdések sajátosságai 33	
3.6.3	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	33
3.7	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	33
3.7.1	A diákönkormányzat.....	33
3.7.2	A szakkörök működésének szabályai	34
3.8	Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	34
3.9	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	35
3.9.1	A tanulmányok alatti vizsgák	35
3.9.1.1	Osztályozó vizsga.....	35
3.9.1.2	Különbözeti vizsga.....	36
3.9.1.3	Pótló vizsga	36
3.9.1.4	Javítóvizsga	36
3.9.2	A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend	36

4 Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola helyi tanterve

4.1	A választott kerettanterv megnevezése	37
4.2	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztása	37
4.3	A Nemzeti Alaptantervben (NAT) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	39
4.3.1	Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	39
4.3.2	A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	40
4.3.3	Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	40
4.3.4	A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	40
4.3.5	A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	41

4.4	Tantárgyi követelmények - lengyel nyelv és irodalom.....	41
4.4.1	Nyelvi nevelés - a lengyel nyelv nyelvtana	42
4.4.2	1. évfolyam	43
4.4.2.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	43
4.4.2.2	Témakörök	51
4.4.2.3	Javasolt tankönyvek	51
4.4.2.4	Ajánlott irodalom	52
4.4.3	2. évfolyam	53
4.4.3.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	53
4.4.3.2	Témakörök	61
4.4.3.3	Javasolt tankönyvek	62
4.4.3.4	Ajánlott irodalom	63
4.4.4	3. évfolyam	64
4.4.4.1	Fejlesztési célok, feladatok:	64
4.4.4.2	Témakörök	72
4.4.4.3	Javasolt tankönyvek	73
4.4.4.4	Ajánlott irodalom	74
4.4.5	4. évfolyam	75
4.4.5.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	75
4.4.5.2	Témakörök	83
4.4.5.3	Javasolt tankönyvek	84
4.4.5.4	Ajánlott irodalom	85
4.4.6	5. évfolyam	86
4.4.6.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	86
4.4.6.2	Témakörök	95
4.4.6.3	Javasolt tankönyvek	96
4.4.6.4	Ajánlott irodalom:	97
4.4.7	6. évfolyam	98
4.4.7.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	98
4.4.7.2	Témakörök	107
4.4.7.3	Javasolt tankönyvek	110
4.4.7.4	Ajánlott irodalom	110
4.4.8	7. évfolyam	111
4.4.8.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	111
4.4.8.2	Témakörök	120
4.4.8.3	Javasolt tankönyvek	123
4.4.8.4	Ajánlott irodalom	124
4.4.9	8. évfolyam	125

4.4.9.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	125
4.4.9.2	Témakörök	134
4.4.9.3	Javasolt tankönyvek	137
4.4.9.4	Ajánlott irodalom	138
4.4.10	9. évfolyam	138
4.4.10.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	138
4.4.10.2	Témakörök	147
4.4.10.3	Javasolt tankönyvek	148
4.4.10.4	Ajánlott irodalom	148
4.4.11	10. évfolyam	149
4.4.11.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	149
4.4.11.2	Témakörök	158
4.4.11.3	Javasolt tankönyvek	159
4.4.11.4	Ajánlott irodalom	160
4.4.12	11. évfolyam	160
4.4.12.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	160
4.4.12.2	Témakörök	170
4.4.12.3	Javasolt tankönyvek	171
4.4.12.4	Ajánlott irodalom	172
4.4.13	12. évfolyam	172
4.4.13.1	Fejlesztési célok, feladatok.....	172
4.4.13.2	Témakörök	182
4.4.13.3	Javasolt tankönyvek	183
4.4.13.4	Ajánlott irodalom	184
4.5	Tantárgyi követelmények - lengyel népismeret.....	184
4.5.1	1. évfolyam	184
4.5.1.1	Fejlesztési feladatok	184
4.5.1.2	Tanulási eredmények.....	185
4.5.1.3	Javasolt tankönyvek	186
4.5.2	2. évfolyam	187
4.5.2.1	Fejlesztési feladatok	187
4.5.2.2	Tanulási eredmények.....	188
4.5.2.3	Javasolt tankönyvek	189
4.5.3	3. évfolyam	189
4.5.3.1	Fejlesztési feladatok	189
4.5.3.2	Tanulási eredmények.....	190
4.5.3.3	Javasolt tankönyvek	191
4.5.4	4. évfolyam	192

4.5.4.1	Fejlesztési feladatok	192
4.5.4.2	Tanulási eredmények.....	193
4.5.4.3	Javasolt tankönyvek	194
4.5.5	5. évfolyam	194
4.5.5.1	Fejlesztési feladatok	194
4.5.5.2	Tanulási eredmények.....	195
4.5.5.3	Javasolt tankönyvek	196
4.5.6	6. évfolyam	197
4.5.6.1	Fejlesztési feladatok	197
4.5.6.2	Tanulási eredmények.....	198
4.5.6.3	Javasolt tankönyvek	199
4.5.7	7. évfolyam	199
4.5.7.1	Fejlesztési feladatok	199
4.5.7.2	Tanulási eredmények.....	200
4.5.7.3	Javasolt tankönyvek	202
4.5.8	8. évfolyam	202
4.5.8.1	Fejlesztési feladatok	202
4.5.8.2	Tanulási eredmények.....	203
4.5.8.3	Javasolt tankönyvek	204
4.5.9	9. évfolyam	204
4.5.9.1	Fejlesztési feladatok	204
4.5.9.2	Tanulási eredmények.....	206
4.5.9.3	Javasolt tankönyvek	208
4.5.10	10. évfolyam	208
4.5.10.1	Fejlesztési feladatok	208
4.5.10.2	Tanulási eredmények.....	209
4.5.10.3	Javasolt tankönyvek	211
4.5.11	11. évfolyam	211
4.5.11.1	Fejlesztési feladatok	211
4.5.11.2	Tanulási eredmények.....	212
4.5.11.3	Javasolt tankönyvek	214
4.5.12	12. évfolyam	214
4.5.12.1	Fejlesztési feladatok	214
4.5.12.2	Tanulási eredmények.....	215
4.5.12.3	Javasolt tankönyvek	217
4.6	Mindennapos testnevelés	217
4.7	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	217

4.7.1	Lelki egészség megőrzése, a stresszkezelése, az önismeretet és a társas készségek	217
4.8	Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	217
4.8.1	Projektoktatás.....	217
4.8.2	Kooperatív tanulási forma.....	218
4.8.3	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	219
4.9	Az iskolai beszámoltatás, a számonkérésének követelményei és formái	219
4.9.1	Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig	220
4.9.1.1	Lengyel nyelv és irodalom	220
4.9.1.2	Lengyel népismeret	220
4.9.2	A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai 2. évfolyam végétől a 12. évfolyam végéig.....	221
4.9.3	Írásbeli és szóbeli feladatok számonkérése értékelése.....	222
4.9.3.1	Az írásbeli számonkérés és értékelés:	222
4.9.3.2	A szóbeli számonkérés és értékelés.....	222
4.9.3.3	Projekt munka értékelés kritériumai.....	225
4.10	Iskolai mérések	225
4.10.1	Belső nyelvi mérés.....	225
4.10.2	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelése.....	226
4.10.2.1	A magatartás értékelésének elvei	226
4.10.2.2	A szorgalomjegyek megállapításának elvei	227
4.10.2.3	A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei.....	228
4.11	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok	230
4.11.1	Az otthoni feladat kiadásának korlátjai.....	230
4.12	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	230
4.13	A későn csatlakozó tanulók befogadása és adaptációja.....	231
4.13.1	Felvétel, átvétel, türelmi idő	231
4.13.2	Egyéni haladási terv és támogatás	231
4.13.3	Értékelés és minősítés (rugalmas, nyelvbarát szemlélet).....	232
4.13.4	Szülői együttműködés és átláthatóság	232
5	Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda Nevelési Programja.....	233
5.1	Bevezetés	233
5.2	A kiegészítő óvodai nevelési munkánkat meghatározó értékek, feladatok	234

5.3	Kiegészítő óvodai nevelésnek alapelvei, célkitűzései	235
5.3.1	Javasolt tankönyvek	236
5.3.2	Iskola előkészítő nevelésének alapelvei, célkitűzései.....	236
5.3.2.1	Alapelvek	237
5.3.2.2	Célkitűzések	238
5.3.2.3	Javasolt tankönyvek	239
5.4	Gyermekkép, Óvodakép	239
5.4.1	Gyermekkép	239
5.4.2	Óvodakép	240
5.5	Az óvodai nevelés feladatai	240
5.5.1	Az egészséges életmód alakítása	240
5.5.1.1	A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	242
5.5.2	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	242
5.5.2.1	Szeretetteljes, családi légkör biztosítása.	243
5.5.2.2	A gyermekek kapcsolatteremtő képességének kialakítása	244
5.5.3	Erkölcsi normák megalapozása az óvodáskorban.....	244
5.5.3.1	A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	245
5.5.4	Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	246
5.6	Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	247
5.6.1	Személyi feltételek.....	247
5.6.2	Tárgyi feltételek	247
5.6.3	Heti rend javaslat az óvodai program nevelési gyakorlatához.....	247
5.7	A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	248
5.7.1	Gyermekvédelmi felelős tevékenysége:	248
5.7.1.1	Kapcsolattartás	248
5.7.1.2	Tájékoztatás és információ közvetítés.....	249
5.7.1.3	Programok szervezése	249
5.7.1.4	Jelzőrendszer működtetése	249
5.7.2	A gyermekbalesetek megelőzése	250
5.7.3	Az óvoda kapcsolatai	251
5.7.3.1	Óvoda-család.....	251
5.7.3.2	Óvoda-iskola	252
5.7.3.3	Óvodánk kapcsolatai a lengyel nemzetiségi intézményekkel.....	252
5.7.3.4	Óvodánk kapcsolatai más óvodákkal	252
5.7.3.5	Kapcsolattartás a fenntartóval	252

5.8	Az óvodai élet tevékenységi formái.....	253
5.8.1	Évi programok és ünnepeket.....	253
5.8.2	A program tartalmát meghatározó ünnepek, hagyományok	254
5.8.2.1	Jeles napok, ünnepek.....	254
5.8.2.2	Hagyományos családi rendezvényeink.....	255
5.8.2.3	A programok tartalma évszakonként.....	255
5.9	A program tevékenyséformái és megvalósításuk	257
5.9.1	Játék	258
5.9.1.1	A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	259
5.9.2	Verselés, mesélés, dramatikus játékok.....	259
5.9.2.1	A drámajátékok fejlesztő hatásai.....	260
5.9.3	Beszélgetések.....	261
5.9.3.1	A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	261
5.9.4	Mozgás.....	261
5.9.4.1	A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	262
5.9.5	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	262
5.9.5.1	A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	263
5.9.6	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	264
5.9.6.1	A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	264
5.9.7	A külső világ tevékeny megismerése.....	265
5.9.8	Tanulás.....	266
5.9.8.1	Tanulás módjai.....	266
5.10	Az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítők együttműködése.....	267
5.10.1	A pedagógiai asszisztens kompetens szerepköri feladatai.....	267
5.11	Irodalmi segédletek:.....	267
5.12	Zene, kör játékok, népi dalocskák, mondókák:.....	268

1 Bevezetés

Az intézményünk az 2011. évi Nkt. CXC törvény a nemzeti köznevelésről és 20/2012. (VIII.31) EMMI rendeletben meghatározott formák közül a **kiegészítő nemzetiségi óvodai nevelés és nemzetiségi iskolai nevelés-oktatási intézménytípusnak** felel meg.

Pedagógiai programunk a 110/2012. (VI. 4.) a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról rendeletnek megfelelően a Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola és Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda nevelési, oktatási elveit fogalmazza meg.

A Pedagógiai program 2022. évi módosítása Intézményünk alapfeladatának módosulásával kapcsolatos változások következménye. A 2025. évben bevezetett módosításokat legfőbbképpen az óvodai alapprogramban bevezetett változások tették nélkülözhetetlenné.

Az alapító okirat szerint 2022. július 1-jétől intézményünk többcélú köznevelési intézmény.

A többcélú intézmény két területe:

- kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás
- kiegészítő nemzetiségi óvodai nevelés.

Intézményünk több mint 15 éves múlttra tekint vissza, fenntartója és működtetője az alapító Országos Lengyel Önkormányzat.

A lengyel nemzetiséghez tartozó gyermek jogosult részt venni a lengyel kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatásban, vagy a lengyel kiegészítő nemzetiségi óvodai nevelésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben, illetve a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvényben meghatározottak szerint.

Ennek alapján biztosítjuk tanulóink részére a lengyel nyelv, lengyel kultúra és népismeret elsajátítását, a lengyel nyelvvizsgára, valamint érettségére való felkészülést az óvodai neveléstől, az általános iskolai, gimnáziumi nevelés-oktatással bezárólag. Tanulóinkat a lengyel nyelv szeretetére és önálló, magabiztos nyelvhasználatra neveljük. Az Iskolánk magyarországi lengyelség kulturális névjegye, a nemzetiség kultúrája és hagyománya hozzáadódik a magyar viszonyok szerinti kulturális szinthez, kiegészítve azt.

Náluk a két kultúra ötvöződik és egymást erősíti.

2 Intézményi adatok

1. **Az Intézmény hivatalos neve:** Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola és Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda
2. **Az Intézmény idegen nyelvű megnevezése:** Ogólnokrajowa Uzupełniająca Polska Szkoła i Przedszkole na Węgrzech
3. **Az Intézmény rövidített neve:** LEKNI
4. **Az Intézmény típusa:** Többcélú közös igazgatású köznevelési intézmény, kiegészítő nemzetiségi nyelvoktató iskola és kiegészítő nemzetiségi Óvoda
5. **Az Intézmény jogállása:** Önálló jogi személy
6. **Az Intézmény alapítója:** Országos Lengyel Önkormányzat, székhelye: 1102 Budapest, Állomás u. 10.
7. **Az Intézmény fenntartója:** Országos Lengyel Önkormányzat, székhelye: 1102 Budapest, Állomás u. 10.
8. **Az Intézmény közfeladata:** Lengyel kiegészítő nemzetiségi nyelvoktató iskola és lengyel kiegészítő nemzetiségi óvoda
9. **Az Intézmény alaptevékenysége:** Az elfogadott oktatási és nevelési program alapján kiegészítő nemzetiségi oktatási feladatok ellátása, a lengyel nemzetiségi nyelv és népismeret oktatása, felkészítés érettségi, valamint közép- és felsőfokú nyelvvizsgára. A köznevelési intézménybe 1 -12. évfolyamos tanulók járnak, akik e mellett nappali rendszerű magyar köznevelési intézményben tanulnak. Ismerkedés a lengyel hagyományokkal és kultúrával. Nevelés a hagyományos lengyel – magyar barátság szellemében. A lengyel kultúra terjesztése- a tudományos és kutató tevékenység, színjátás és ének, ifjúsági sportrendezvények, erdei iskola, nyári táborozás szervezése. Együttműködés lengyelországi iskolákkal, valamint külföldi lengyel iskolákkal, különös tekintettel az Európai Unió országaira. Az intézmény egyéb oktatási feladatokat is ellát (pl. lengyel nyelvtanfolyamokat szervez felnőttek részére). Az intézményben integrált általános iskolai oktatásban részesíthető sajátos nevelési igényű tanulók köre:
 - különleges bánásmódot igénylő tanulók, ezen belül enyhén értelmi fogyatékos,
 - egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral)
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók,

Az intézmény saját, belső használatú könyvtári működtet.

Kiegészítő nemzetiségi óvodai nevelés: az életkori sajátosságoknak megfelelő nemzetiségi nyelvhasználat elsajátítását és a nemzetiség nyelvének fejlesztését biztosítja 3-6 éves gyermekek részére a nemzetiségi nyelv és kultúra ápolásának céljából.

10. **Székhely:** 1102 Budapest, Állomás u.10.

11. **Telephelyek:**

	telephely megnevezése	telephely címe
1.	LEKNI csóri telephelye	8041 Csór, Fő tér 1.
2.	LEKNI dunaújvárosi telephelye	2400 Dunaújváros, Római körút 38/b.
3.	LEKNI gödi telephelye	2131 Göd, Vécsey Károly utca 1.
4.	LEKNI pécsi telephelye	7632 Pécs, Testvérvárosok tere 1.
5.	LEKNI székesfehérvári telephelye	8000 Székesfehérvár, Deák Ferenc u. 11.
6.	LEKNI szentendrei telephelye	2000 Szentendre, Rákóczi utca 6.
7.	LEKNI szolnoki telephelye	5000 Szolnok, Templom út 10.
8.	LEKNI veszprémi telephelye	8200 Veszprém, Szabadság tér 15.
9.	LEKNI debreceni telephelye	4027 Debrecen, Dózsa György utca 23/A.
10.	LEKNI budakeszi telephelye	2092 Budakeszi, Széchenyi utca 141.
11.	LEKNI ceglédi telephelye	2700 Cegléd, Pesti út 2-4.

12. **Az alapító okirat utolsó módosítása: 2025.06.03.**

13. **OM azonosító: 200741**

14. **A feladat ellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:**

	Feladat ellátási hely megnevezése	tagozat megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Székhelyén	nappali/kiegészítő iskola	100 fő

		nappali/kiegészítő óvoda	21 fő
2	LEKNI csóri telephelye	nappali/kiegészítő	20 fő
3	LEKNI dunaújvárosi telephelye	nappali/kiegészítő	25 fő
4	LEKNI gödi telephelye	nappali/kiegészítő	20 fő
5	LEKNI pécsi telephelye	nappali/kiegészítő	20 fő
6	LEKNI székesfehérvári telephelye	nappali/kiegészítő	20 fő
7	LEKNI szentendrei telephelye	nappali/kiegészítő	25 fő
8	LEKNI szolnoki telephelye	nappali/kiegészítő	20 fő
9	LEKNI veszprémi telephelye	nappali/kiegészítő	15 fő
10	LEKNI debreceni telephelye	nappali/kiegészítő	20 fő
11	LEKNI budakeszi telephelye	nappali/kiegészítő	20 fő
12	LEKNI ceglédi telephelye	nappali/kiegészítő	15 fő

15. Évfolyamok száma: 1 – 12. évfolyam

16. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	1102 Budapest, Állomás utca 10.	39007/0/A/3 39007/0/B/1	használat	oktatás, nevelés
2	8041 Csór, Fő tér 1.	487	használat	oktatás
3	2400 Dunaújváros, Római körút 38/b.	451/34/D/81	használat	oktatás
4	2131 Göd, Vécsey Károly utca 1.	783/A	használat	oktatás

5	7632 Pécs, Testvérvárosok tere 1.	21.166/43	használat	oktatás
6	8000 Székesfehérvár, Deák Ferenc u. 11.	799/1, 799/2	használat	oktatás
7	2000 Szentendre, Rákóczi utca 6.	2328	használat	oktatás
8	5000 Szolnok, Templom út 10.	1049	használat	oktatás
9	8200 Veszprém, Szabadság tér 15.	61	használat	oktatás
10	4027 Debrecen, Dózsa György u. 23/A.	20315	használat	oktatás
11	2092 Budakeszi, Széchenyi u. 141.	2286	használat	oktatás
12	2700 Cegléd, Pesti út 2-4.	227	használat	oktatás

3 A Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola nevelési programja

3.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Nevelő oktató munkánkat a törvényi szabályozásnak megfelelően szervezzük meg, a **köznevelési törvény**, a **miniszteri rendeletek** és a **nemzetiségi nevelés-oktatás irányelveinek** megfelelően.

Az iskolánknak a nemzetiségi nyelv- és irodalom, valamint a nemzetiségi népismeret átadása a célja. Ezt kiegészítő formában biztosítjuk tanulóink részére. Az oktatás az 1-12. évfolyamon történik délutáni és szombat délelőtti munkarend szerint. Hetente a nemzetiségi nyelv és irodalom oktatására négy, és a népismeret oktatására 1 órát biztosítjuk 6-21 éves korú általános és középiskolai tanulók részére, akik vendégtanulói jogviszonyban vesznek részt az oktatásban.

A lengyel nemzetiségi nevelés-oktatásban való részvételt a szülők **a jelentkezési lap és nemzetiségi nyilatkozat** kitöltésével igényelhetik. A nyilatkozat a tanulói jogviszony megszűnéséig vagy a kérelem visszavonásáig érvényes. A kérelem visszavonása legkésőbb május utolsó munkanapjáig írásban kell bejelentenie a szülőnek, abban az

esetben, ha a tanuló a tizennegyedik életévét betöltötte, a szülőnek és a tanulónak együttesen, amennyiben a tanuló a következő tanítási évtől nem kíván részt venni a nemzetiségi nevelés-oktatásban. A jelentkezési lap minden tanév elején kerül kitöltésére. Tanulóink előmenetelét lengyel nyelv és irodalom, valamint lengyel népismeret tantárgyakból, továbbá magatartásból és szorgalomból értékeljük

Ezekből a tantárgyakból az első félév végén félévi értesítőt, a tanév végén bizonyítványt kapnak a diákok. A 12. évfolyam elvégzése után érettségi vizsgát tehetnek a tanulók a lengyel nyelv- és irodalomból. A kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatásban a tanuló megszerzett osztályzatait a szülő kérelmére a nappali iskolai tanulmányaiba be kell számítani, abban az esetben, ha a vendégtanulói jogviszonyban és a nappali tanulói jogviszonyban folytatott tanulmányok azonos évfolyamra esnek. Ha a szülő a gyermeke osztályzatainak iskolai tanulmányaiba való beszámítását nem kéri, ilyen tanuló részére a kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatásban elért osztályzatairól külön bizonyítványt állít ki az Iskola, és e követelmények tekintetében külön dönti az iskola magasabb évfolyamába lépésről.

Iskolánkban jelenleg a budapesti székhely mellett 11 vidéki telephelyeken folyik országsszerte az oktatás, melyet közalkalmazott pedagógusok és óraadó tanárok látnak el.

3.1.1 Pedagógiai munkánkat meghatározó értékek, feladatok

Kiegészítő nemzetiségi lengyel intézményként kiemelt feladatunknak tekintjük a nemzetiségi identitástudat megőrzését. Ennek a lengyel nyelv tanítása és fejlesztése, a népismeret, a történelmi és kulturális hagyományok átadása az alapja.

A nemzetiségi hovatartozás kulcsa az anyanyelv ismerete, ami lehetővé teszi a lengyel irodalmat, történelmet, kultúrát, művészetet, hagyományait, népismeretét megismerése és átélése. Emiatt az Iskolánkban a lengyelnyelv oktatása legfontosabb feladatnak tekintjük. Cél a nemzetiségi nyelv szóbeli és írásbeli megértése, illetve művelt köznyelvi szintű használata.

A nemzetiségi nyelv valóságos szituációban használata a tanórán kívül is, közvetlen kapcsolatokban lengyel gyerekekkel az egész világból.

Lengyel-magyar közös történelme megismertetése

Rávezetése a lengyel-magyar kapcsolatok értékére, jelentőségére és folytatására

A tanulókat a két hazához, Magyarországhoz és Lengyelországhoz tartozás szellemében nevelni, erősíteni és tudatosítani a tanulóban a nemzeti hovatartozás érzését, más emberek, más nemzetekhez tartozók iránti toleranciára tanítani őket.

Az Iskolánk magyarországi lengyelség kulturális névjegye, a nemzetiség kultúrája és hagyománya hozzáadódik a magyar viszonyok szerinti kulturális szinthez, kiegészítve azt. Náluk a két kultúra ötvöződik és egymást erősíti.

Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

3.1.2 Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelése – oktatása érdekében

- **nemzetiségi hagyományainkat ismerő és tisztelő tanulók oktatása és neveltetése a két ország iránti szeretet jegyében**
- olyan mértékben a nemzetiség nyelv megismerése, hogy ez lehetővé tegye a tanulóinknak a nemzeti örökséghez könnyű hozzáférése,
- megszerettetni a diákjainkkal a második hazájukat – Lengyelországot. Nem csak megmutatni, de átéltetni velük a hagyományainkat, kultúránkat, szokásainkat, megmutatni nekik szociális viselkedési normáinkat. Megismertetni a gyerekeket híres, világszerte ismert lengyel emberekkel, tudósokkal, politikusokkal, írókkal, költőkkel, színészekkel, zenészekkel.
- a hagyományápolás célja nemcsak az, hogy a gyerekek megtanítsuk, milyen fontos események, tradíciók és szokások voltak, illetve alakultak ki az idők során, hanem talán még fontosabb az, hogy a szülőket is bevonva, a gyerekekkel együtt az iskolában közösen újra és újra átéljék hagyományaikat, tradícióikat, megélik szokásaikat, mert ez által kerülnek közel saját közösségeikhez és válnak élővé tradícióik, szokásaik. Ez azért is fontos, hogy a tanulók majd ugyanúgy tovább tudják adni ezeket a szép hagyományokat a következő generációknak. Ezáltal válik igazán élővé a magyarországi lengyelek kulturális, társadalmi és nyelvi közössége.,
- **tanulóink mindkét országának hiteles képviselőivé való neveltetése nyelvi és fordítói képességek fejlesztése, valamint a lengyel-magyar kapcsolatok és barátság ápolása és fenntartása által**
- saját és más emberek jogaik ismeretében és tiszteletében nevelése

- a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak (lehetőség szerint) egyénre szabott fejlesztése, ennek érdekében kis létszámú csoportok létrehozása.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás a tanórán és a tanórán kívüli programokon. Tehetséges tanulók eljuttatása a lengyel nyelvvizsgáig, lemaradók felzárkóztatása, a lemorzsolódás megakadályozása.
- A tanulóink az egészséges életmód ismeretében nevelése, az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás és a testi-lelki higiéné fontosságával megismertetése
- Tanulók természeti **környezetünk védelmére** és megóvására nevelése, globális nevelés, fenntarthatósági szemlélet kialakítása.
- Mások tulajdonának megbecsülése, óvása.

3.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az intézmény teljes tevékenységével, az iskolai élet minden megnyilvánulásával nevel, melynek során kiemelt feladatunk a tanulók személyiségének mind teljesebb kibontakoztatása.

A pedagógus-gyermek kapcsolatában fontosnak tekintjük a hatékony szakmai munkát megtervezése és elvégzése, a tanulók közötti hátrányok csökkenése, a lemaradó diákok segítése a felzárkózásban, a tehetséges tanulók kibontakozásának támogatása, modern oktatási módszerek bevezetése és újszerű eszközök biztosítása, valamint az együttlétet, amelyben az együttműködés közös tevékenységekkel, élményekkel valósul meg.

Fontosnak tartjuk, hogy minden tanár saját élete és magatartása példájával járuljon a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok eléréséhez, segítsen a közösség tagjainak emberi kibontakozását, személyi ügyekben a szeretet és a diszkréció vezessen, rendszeresen vegyen részt továbbképzéseken és ezáltal fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.

3.2.1 Kiemelt feladataink

- az egyéni és a közösségi nemzeti-identitástudat erősítése, az összetartozás-tudat kialakítása, ezt elősegítő tanórai és tanórán kívüli programok szervezése.
- a nemzeti-identitástudat oktatáshoz való egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása (a telephelyek és az utazó tanárok segítségével).

- azoknak az alapkészségeknek az elsajátítását biztosítása, amelyek a nemzetiségi identitás megőrzéséhez és elmélyítéséhez, további ismeretek képességek megszerzéséhez, az önmegvalósítás a személyiség kiteljesítéséhez szükségesek.
- megfelelő **énkép kialakítása**, önismeret fejlesztése, reális önértékelésre való képesség birtoklása, a megfelelő önbizalom kifejlesztése
- személyiségünk megismerésének képessége: önkontroll, önuralom és önfegyelem elsajátíttatása
- **döntéshozatalra** való képesség, a döntésekért, tettekért való felelősségvállalás
- kitartás, akaraterő, küzdeni tudás fejlesztése, erősítése
- motiváltság, kreativitás, innovációra való igény növelése, e mellett az önmagához, másokhoz és a nemzetiségi értékek iránt tisztelet erősítése
- az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit közvetítő iskolai légkör, életrend elfogadásának, igényének kialakítása
- az emberek közötti érintkezés, emberi kapcsolatteremtés és kommunikáció kulturált formáinak, elfogadott normáinak kialakítása, udvariasság és illemtani szabályok birtoklása
- tartalmas emberi kapcsolatok kiépítésének igénye; önmagával és másokkal szembeni igényesség belsővé tétele
- az emberi értékek felismerése; mások munkájának tiszteletére, megbecsülésére nevelés
- az empátikus képesség kialakítása
- társadalmilag elfogadott értékrend, erkölcs, etikai értékek közvetítése
- a társadalmi viszonylatrendszerbe való beilleszkedés képességének kialakítása, közösségi és demokratikus magatartási formák birtoklása
- nyitottság, érdeklődés, fogékonyság kialakítása a világ, az emberiség globális problémái iránt
- aktív közéleti tevékenységre ösztönzés, a másság elfogadása, segítőkészség, jóindulat, tolerancia
- hatékony és tisztelet teli kommunikációs képességek fejlesztése, növelése
- az infokommunikációs technológia alkalmazása, folyamatos fejlesztése (e-tananyagok, internet)

3.2.2 Kulcskompetenciák fejlesztése

Iskolánk egyik legalapvetőbb feladata, hogy tanulóinak személyiségét sokrétűen fejlessze. Kiemelt fejlesztési feladataink kulcskompetenciákra épülnek, melyekhez konkrét pedagógiai feladatokat csoportosítunk.

3.2.2.1 A tanulás kompetencia

Nagyon fontos szerepet játszik a tanulás megtanulása és a tanulás folyamatos fenntartására való képesség, vagyis a hatékony, önálló tanulás fejlesztése oly módon, hogy az a gyakorlatban is jól hasznosítható legyen. A tanulás aktív, konstruktív folyamat. Ahhoz, hogy a diákok új gondolatokat, készségeket stb. tudjanak elsajátítani, aktív módon, célok kitűzésével kell dolgozniuk. Itt fontos az egyéni igényekhez illeszkedő oktatási környezet, az egyéni fejlődés tiszteletben tartása, a pedagógus tanulást segítő magatartása, az, hogy társként vegyen részt a tanulásban, továbbá a tanuló felelősségvállalása saját tanulásaért. A tanuló képes megszervezni a tanulásra szánt időt (egyedül vagy csoportban), kitartóan és következetesen tanulni, képes hatékonyan beosztani az idejét, illetve okosan bánik a begyűjtött információval, illetve szükség esetén gondosan utánanéz dolgoknak. Ez egyrészt az újonnan kapott ismeretek feldolgozását, elsajátítását és beépülését, másrészt pedig útmutatók keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulást elsajátítva a tanuló képes lesz az előzetesen megtanult információkra és élettapasztalataira támaszkodva tudását és képességeit alkalmazni az élet bármely helyzetében - otthon, munkában, iskolában vagy közéleti szituációkban.

3.2.2.2 Kommunikációs kompetencia

Azt a képességet jelenti, amivel a tanuló társas interakcióban információcserét bonyolít le, információkat fogad be és ad. A tanulónak képesnek kell lennie arra, hogy aktívan részt vegyen közvetlen emberi interakciókban. A kommunikációs kompetencia birtokában a tanulónak képesnek kell lennie az érzéseit, gondolatait a lehető legpontosabban és empátiakusan, a szociális normák által szabályozott viselkedésben kifejezni, és az interakcióban résztvevő társ felé közvetíteni.

3.2.2.3 Matematikai, gondolkodási kompetenciák

Matematikai, gondolkodási kompetenciák alatt olyan felkészültséget értünk, amely alkalmassá teszi a tanulót arra, hogy különböző helyzetekben hatékonyan cselekedjen. Ez egy tudásra,

készségekre, tapasztalatokra, értékekre, beállítatásokra épülő felkészültséget jelent. A matematikai kompetencián belül jelentős például a gondolkodási képesség, amely többfajta képességen keresztül realizálódik (pl. rendszerezés, kombinativitás, következtetés, érvelés), és ezeknek az élet minden területén működő komponenseknek kell lenniük.

3.2.2.4 Személyes és társas kompetenciák

A személyes kompetencia többfunkciós egységet (komplex képességeket, képességrendszerket) jelent, amellyel mindenkinek rendelkeznie kell ahhoz, hogy személyiségét kiteljesíthesse és fejleszthesse, be tudjon illeszkedni a társadalomba, vagyis szükséges a társas kompetenciák kialakulásához. A személyes kulcskompetenciához tartozik az önvédő, önellátó, önismereti, önfejlesztő gondolkodási, tanulási kompetencia, amelyek szociális (kommunikatív, pro-szociális, együttélési, érdekérvényesítő) kompetenciákká alakulnak. Ebben a folyamatban nagy hangsúlyt kap, az egyénre szabott tanulási lehetőségek mellett, a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, differenciált és multidiszciplináris tanórák keretében.

3.2.2.5 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A vállalkozói készség a vállalkozói gondolkodásmód ösztönzését célozza meg a fiatalok körében. A vállalkozás nem azonosítható csak üzleti vállalkozás működtetésével, sem az önfoglalkoztatással. A vállalkozói készséget tágan, az egyén saját életének irányítására való képessége szempontjából meghatározó, fontos, egyéni tulajdonságként kell értelmezni. A vállalkozói készség az egyéni erősségek és gyengeségek felismerését, az események elébe menő viselkedést, a kíváncsiságot és a kreativitást, a kockázat kezelését, a változásokra való pozitív reagálást és a kezdeményezőkészséget jelenti.

A vállalkozói készség kifejezés tehát olyan kompetenciahalmazt jelöl, amely minden ember számára szükséges, hasznos és elengedhetetlen a saját élet irányítása szempontjából is.

3.2.2.6 Digitális kompetencia

Digitális kompetencia alatt az információs társadalom ismert technológiáinak biztos és kritikus használatát értjük az élet különböző területein - munkában, iskolában és szabadidőben. Ezen kompetencián belül magas szintű információkezelési és fejlett kommunikációs készségekre, valamint a logikai és kritikai gondolkodás fejlesztésére

koncentrálunk. Az IKT fejlődése számtalan jelenlegi és potenciális tanulási-tanítási lehetőséget jelent. Ebben a részben azonban igyekszünk olyan lehetőségeket vizsgálni, amelyek nemcsak kiegészítik, színesítik az eddigi tanítási gyakorlatot, hanem valóban új tanulási közeget, tapasztalatot, lehetőséget jelentenek. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) feldolgozásához szükséges készségek többek közt a következők: multimédiás információk keresése, értékelése, tárolása, létrehozása, bemutatása és átadása, valamint az internetes kommunikáció alapelvei és szabályai - ezen belül valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetése.

3.2.2.7 Anyanyelvi (nemzetiségi nyelvi) kommunikáció, identitásőrzés

Anyanyelvi (nemzetiségi nyelvi) kommunikáció keretein belül gondolatok, érzelmek és érzések szóban és/vagy írásban való kifejezését, illetve értelmezését értjük. Ebbe a csoportba tartozik a helyes és kreatív nyelvhasználat is, az élet minden területét beleértve (családon és iskolán belül, szabadidős tevékenységek, társadalmi érintkezések, hagyományőrző programok stb.).

3.2.2.8 Hatékony, önálló tanulás

Önálló és hatékony tanulás alatt az értjük, mikor a tanuló képes megszervezni az időt a tanulásra (egymagában vagy akár csoportban), kitartóan és konzekvensen tanul, képes hatékonyan beosztani az idejét, illetve okosan bánt a begyűjtött információval vagy szükség esetén gondosan utánanéz annak. Ez egyrészt az újonnan kapott ismeretek feldolgozását, elsajátítását és beépülését, másrészt pedig útmutatók keresését és alkalmazását is jelenti. A hatékony és önálló tanulást elsajátítva a tanuló képes lesz az előzetesen megtanult információkra és élettapasztalataira támaszkodva kihasználni tudását és képességeit az élet bármely helyzetében - otthon, munkában, iskolában vagy közéleti szituációkban egyaránt.

3.2.2.9 Szociális és állampolgári kompetenciák

Ez a kompetenciacsoport lehetővé teszi a tanuló számára, hogy állampolgári szerepkörben is érvényesülhessen.

Résztvétel a település/lakóhely, lengyel nemzetiségi életében, valamint a nemzeti és európai szintű döntéshozásban; választásokon való szavazás. Szolidaritás kifejezése a

helyi, illetve a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti érdeklődés kinyilvánítása és a problémamegoldásban való részvétel révén. Különböző közintézményekkel való hatékony érintkezés. Az Európai Unió által kínált lehetőségek kihasználása. Az országban beszélt nyelv használatához szükséges készségek ismerete és hatékony használata.

Fontos itt megemlíteni a mások által vallott értékeknek és mások magánéletének a tiszteletben tartását, az emberi jogok és az egyenlőség elfogadását (mint az európai modern demokratikus társadalmakban megjelenő szolidaritás és felelősség alapja), valamint a férfiak és a nők közötti egyenlőség elfogadását.

3.2.2.10 Kulturális kompetencia: esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Ez a kompetenciacsoport gondolatok, élmények és érzések különféle módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet – történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magában. A tanuló megismerkedhet a kulturális sokféleséggel (nemzeti, nemzetiségi és európai kulturális örökséggel), vizuális kultúrával, irodalommal és popkultúrával egyaránt.

Fejlesztheti esztétikai érzékét a művészi önkifejezés és kulturális élet iránti folyamatos érdeklődés segítségével, emellett erős identitástudatot építhet magában a diverzitás tiszteletével együtt.

3.2.2.11 Az egészséges és kulturált életmód

Az egészséges életmódra való nevelés hozzásegíti a tanulót a harmonikus testi és lelki állapot megteremtésére, mely révén nemcsak önértékelése és közérzete javulhat, de társadalmi szerepkörben (viselkedés, konfliktuskezelés) is magabiztosan mozoghat. Ezen kompetenciacsoporton belül koordinációs készségek és kezűgyesség fejlesztésére koncentrálunk, emellett igyekszünk minden korosztálynak az életkorának megfelelő zenei, vizuális, irodalmi és esztétikai élményeket biztosítani.

3.2.2.12 A környezettel harmóniában élő személyiség

A globális nevelés keretein belül a tanuló megismerheti a közvetlen környezetének, illetve a világ mindennapjainak működését. Lehetővé teszi, hogy a tanuló a világban zajló folyamatok megismerésén, megértésén és befogadásán keresztül érzékenyebb legyen a társadalmi normák megtartására, az emberi jogok kérdéseire, valamint fejlesztheti igazságérzetét és felvetheti a globális társadalmi felelősség gondolatát.

3.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola közösségének feladata olyan nevelési feltételrendszer megteremtése, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló megismerje és nem csak az iskolai keretek között gyakorolni kezdje azokat az életvezetési szokásokat, amelyek a testi-lelki egészség hosszú távú megőrzésének alapját képezik.

3.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

- egészséges életmód iránti igény kialakítása
- egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
- egészséges életmódhoz szükséges szokások gyakoroltatása
- tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat
- ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit
- az egészséges és tiszta környezet iránti szükséglet kialakítása
- egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása
- testmozgás fontosságának tudatosítása.

Egészség életmódra nevelés, a mozgás megszerettetése:

- lengyel gyerek dalok és táncok, ritmika tanítása, hetente egyszer külön órán
- kirándulásokon
- tematikus projekteken
- tanulmányi kirándulásokon
- iskolai táborozásokon
- részvétel hazai és nemzetközi kezdeményezésekben (pl. Sport nap, stb.)

3.3.2 Iskolai mentálhigiéné feladatai:

- biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára,
- a lelkiileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése,
- lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére,
- a prevenció, mert hatékonyabb, mint már kialakult lelki zavarok kezelése

Az iskola kiemelt figyelmet fordít a tanulók mentális egészségének védelmére és fejlesztésére. Lehetőségeihez mérten pszichológus vagy gyermekmentor bevonásával biztosítja a tanulók lelki támogatását, segítve őket a mindennapi nehézségek, a serdülőkori krízisek és a családi (vegyes családok) háttérből fakadó sajátos problémák feldolgozásában.

3.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nemzetiségi iskola közösségének feladata, hogy megteremtse olyan környezetet, amelyben pedagógusok, tanulók, szülők, nagyszülők egyaránt jól érezze magát.

A nemzetiségi nevelési-oktatási feladatok ellátásához nélkülözhetetlen, hogy a szülők részt vegyenek az iskolával közös értékek erősítésében, programok szervezésében, lebonyolításában.

Az iskolánk a magyarországi lengyelség kulturális névjegye. Lehetővé teszi a tudás és a szakértelem megszerzését a lengyel nyelv és népismeret terén (a nemzetiségi iskolai oktatás irányelvének általános rendelkezései alapján). **Az iskola a tanulókat a két hazához – Lengyelországhoz és Magyarországhoz – tartozás szellemében neveli.** Erősíti és tudatosítja bennük a nemzeti hovatartozás érzését, a másik ember, másik nemzet iránti toleranciára tanít. A lengyel kultúra és hagyomány hozzáadódik a magyar viszonyok szerinti kulturális szinthez, kiegészítve azt. Nálunk a két kultúra ötvöződik és egymást erősíti.

Az iskolánkban a lengyel nyelv oktatása mellett nagyon fontos tantárgy a népismeret. Ez által szeretettjük meg a diákjainkkal a második hazájukat – Lengyelországot. Nem csak megmutatjuk, de átéltetjük velük a hagyományainkat, kultúránkat, szokásainkat, megmutatjuk nekik szociális viselkedési normáinkat. Megismertetjük a gyerekeket híres, világszerte ismert lengyel emberekkel; tudósokkal, politikusokkal, írókkal, költőkkel, színészekkel, zenészekkel.

A nemzetiségi nevelés-oktatás több, mint nyelv, a tárgyi és a szellemi hagyatékok közvetítése. Ezen tartalmak átadásának kiemelt célja a tanulók identitásának kialakítása, erősítése, mely hozzájárul ahhoz, hogy átéljék egy közösséghez való tartozást élményét, megtapasztalják a közösségi lét sajátos érzéseit. Az identitásfejlesztésben hangsúlyos szerepet betöltő népismeret tartalmak önállóan (a népismeret órán), több tantárgyba integráltan, illetve a kötelező órákon túl, a tematikus szakkörökben is taníthatók.

3.4.1 A szakkörök

A tantervben foglaltak kiegészítése-, bővítéseképpen – amennyiben igény merül fel rá – szervezünk a diákoknak nem kötelező jelleggel választható szakköröket.

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését is szolgálja.

A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészetiek, technikaiak, szaktárgyiak (minden szintű tehetséggondozás, illetve iskolai és iskolán kívüli versenyekre felkészítés), de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör (pl. lengyel nép és vallási szokások, hagyományok megismerése és megőrzése és ezekkel kapcsolatos lengyel hagyományaival foglalkozó szakkör) vagy hobbi alapján is (pl. kézművesség). A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév elején a nevelőtestület véleményének kikérésével az intézményvezető dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Minden szakkör lengyel nyelven zajlik.

A hagyományápolás célja nemcsak az, hogy a gyerekek megtanulják, milyen fontos események, tradíciók és szokások voltak, illetve alakultak ki az idők során, hanem talán még fontosabb az, hogy a szülőket is bevonva, a gyerekekkel együtt az iskolában közösen újra és újra átéljük hagyományainkat, tradícióinkat, megéljük szokásainkat, mert ez által közel kerülünk saját közösségünkhöz és élővé válnak tradícióink, szokásaink. Ez azért is fontos, hogy gyerekeink majd ugyanúgy tovább tudják adni ezeket a szép hagyományokat a következő generációknak, mint mi. Ezáltal válik igazán élővé a magyarországi lengyelek kulturális, társadalmi és nyelvi közössége. Az ismeretek átadása az iskola hagyományainak megfelelően pontos menetrend szerint zajlik.

A szakköri foglalkozások idejéről, helyéről az iskola közösségi oldalán, e-mailben és a tanáriban kell az érdeklődőket tájékoztatni. **A szakkörökre való jelentkezés nem kötelező, de az adott évben történt jelentkezés után a részvétel kötelező.**

3.4.2 Ünnepek

Iskolánkban megemlékezünk mind a magyar, mind a lengyel ünnepekről:

- **október 23.** – Magyar Nemzeti Ünnap (koszorúzás a budapesti X. kerületi temetőben a forradalom emlékére állított kopjafánál)
- **november 11.** – Lengyel Szabadság Napja (koszorúzás Piłsudski József emléktáblájánál és mellszobránál)
- **március 15.** – A Forradalom és Szabadságharc évfordulóját hagyományosan Bem Apó szobránál ünnepeljük meg
- **március 23.** – Lengyel-Magyar Barátság Napja
- **április 11.** – Katyni megemlékezés a III. kerületi szobornál
- **május 1.** – A Munka Ünnepe
- **május 2.** – Lengyelország zászlójának ünnepnapja, Polonia Világnapja (Külhoni Lengyelek Világnapja)
- **május 3.** – A Lengyel Alkotmány Napja
- **június 27.** – Szent László Nap a magyarországi lengyelségnek ünnepe

Sok hagyomány ered a falusi életmódból, a természethez való közelségből, az évszakok ciklikus ismétlődéséből. Ehhez kapcsolódnak olyan hagyományainkat, mint:

- **wykopki** – őszi közös mezőgazdasági munka (krumpli és más zöldség, mint pl. cukorrépa gyűjtése), ennek jelentőségének bemutatása a közösség életében. Tábortűz rakás, közös krumplisütés. Krumpliból készült ételek kóstolása.
- **andrzejki** – András esti tradíciók bemutatása november 30-án – a jövővel, házasságkötéssel, a jövődöbeli partnerrel, az aratással, jóléttel, a szakmaválasztással kapcsolatos jóslások.
- **farsangi jelmezbál** – minden évben, farsangi jelmezek a lengyel kultúrával, történelemmel, földrajzzal stb. kapcsolatosan. A diákok, szüleik és a tanárok a tantestület által megadott témaköri szimbólumokká varázsolják magukat.
- **„torkos csütörtök”** – farsang búcsúzása, fánkok sütése és fogyasztása
- tavaszköszöntő – Marzanna báb készítése, égetése és ez által a tél búcsúzása, utána krepp papírból színes virágok készítése és a tavasz köszöntése.

Egy másik fontos csoportja a lengyel hagyományoknak a katolikus valláshoz, egyházhoz kapcsolódó ünnepek, események, tevékenységek köre. Ezek az iskolai tanév szerinti időrendi sorrendben a következők:

- Minden Szentek Napja – november 1-je – lengyel sírok látogatása Budapesten a Kozma utcai temetőben és más iskolai telephelyeken, gyertya gyújtása, virágok kihelyezése
- hagyományőrző karácsonyváro ünnepség
- hagyományőrző húsvétváro ünnepség

A családdal és az iskolai élettel kapcsolatos ünnepek a közösségben:

- tanévnyitó
- tanulóvá avatás – elsősöknek az iskolai ünnepélyes közösségbe befogadása
- októberben – Sport Nap
- január 21. – Nagymama és Nagyapa Napja – a diákok saját kezűleg készítenek ajándékokat és köszöntik a nagyszülőket
- május 26. – Anyák Napja - a diákok saját kezűleg készítenek ajándékokat és köszöntik az anyukákat
- június 1. - Gyermeknap – közös, iskolaszintű kirándulás
- június – Apák napja alkalmából családi piknik
- az érettségizők ballagása
- tanévzáró

3.4.3 Versenyek, kirándulások, táborok

Ezen kívül az iskola szervez különböző versenyeket, kirándulásokat, táborokat is:

- rajzpályázat – tematikája aktuális lengyel évforduló/eseményektől függ,
- szavalóverseny, ki mit tud verseny, zene vetélkedő, ének verseny
- nyelvi tábor Lengyelországban az őszi szünetben
- nyári táborok Lengyelországban
- közös nyári táborok lengyel diákokkal Magyarországon
- nemzetközi táborok lengyel származású diákok részére

A tanulók szeretnek járni az iskolánkba családi hangulata miatt. A tanárok, a gyerekek és a szülők ismerik egymást, és mint egy nagycsaládban, támogatják és segítik egymást. Egy jó

közönség alakult ki, amelyik lehetővé teszi közvetett módon megvalósuló oktatás és nevelés hatásának erősödését.

3.4.4 A család

A család döntő szerepet játszik a gyerek nevelésében, szellemi és testi fejlődésében, identitástudat kialakulásában. A lengyel nyelv használata a családokban változó. Ebből kifolyólag a tanulók nyelvismerete és használata nagyon eltérő. Jellemzően a „vegyes” családokban csak az egyik szülő lengyel nemzetiségű (többnyire anya). Ilyen családból származó diákok születéstől fogva mind két anyanyelvet sajátítja el. A második vagy harmadik generációból származó tanulók esetén a lengyel nyelv tudása hiányos vagy erősen hiányos. Előfordulnak olyan családok, amelyekben mind két szülő lengyel és a gyerekeik anyanyelvi szinten beszélnek egyaránt lengyelül és magyarul is. Minden családnak nagyon fontos, hogy a gyermeke vagy unokája minél magasabb szinten elsajátítsa a lengyel nyelv tudását és megismerje a nemzeti hagyományokat, szokásokat, kultúrát és tudatában legyen a lengyelországi régi és jelenlegi eseményekben. Ezt a feladatot az Iskolánk családokkal együtt teljesíti.

3.4.4.1 Vegyes családok sajátosságai

Az iskola közösségépítő tevékenysége során különös hangsúlyt fektet arra, hogy a tanulók jelentős része vegyes házasságban nevelkedik.

Az ilyen családi háttér sajátos kihívásokat jelenthet az identitás megőrzésében, ezért az intézmény kiemelt feladatának tekinti a nemzeti identitás ápolását, a kulturális gyökerek megerősítését, valamint a gyermekek pszichés és mentális támogatását (csoportos és egyéni foglalkozások megfelelő szakemberrel).

3.4.5 Az iskolai közösség

Az iskola közössége olyan szervezeti kultúrát alakít ki és fejleszt folyamatosan, amely biztosítja az együttműködést és a kölcsönös tiszteletadást támogató nevelés megvalósítását. A tanuló megtanulja felismerni és önállóan követni az iskolai közösség életét meghatározó és a társadalmi csoportok működését szabályozó normákat.

A nemzeti hagyományok és kultúra átadása az iskolai közösség építő és összetartó erővel bír. Az iskolai hagyományörző programok szülők, nagyszülők és lengyelség barátai bevonásával jönnek létre, ami összekovácsolja a baráti lengyel közösséget, amelyikhez

szorosan kapcsolódnak a Lengyel Nagykövetség, a budapesti Lengyel Intézet, az Országos Lengyel Önkormányzat és a helyi lengyel önkormányzatok, lengyel Plébánia, Lengyel Ház, Bem Egyesület, Kutató Intézet és Múzeum képviselői. A munkánkat a nemzetiségi szószóló is támogatja.

3.4.6 Az osztályközösség

Az osztály élete a tanuló számára alapvető és meghatározó tényező. Az ott kötött barátságok, sok esetben, az egész életen át kitartanak. Az osztályközösségben a gyermek megtanulja felismerni szerepét és kibontakozási lehetőségeit a csoportban. Képes arra, hogy segítséget kérjen és elfogadjon, illetve másnak segítséget nyújtson. Életkorának megfelelően saját döntéseket hoz, ezzel növeli önállóságát, felelősséget vállalva döntéseinek következményeiért. Megtanul kölcsönösségen és etikus magatartáson alapuló kapcsolatokat kiépíteni. A társas problémahelyzetekben – a problémák azonosításán túl – megoldási lehetőségeket keres, ötleteket fogalmaz meg, illetve mások ötleteit elismeri és mérlegeli. Elfogadja és tiszteletben tartja a szabályokat, elsajátítja a kialakult nézeteltérések, viták során alkalmazandó konfliktuskezelési módszereket.

3.4.7 A tanulók iskolai közösségi nevelésének színterei és feladatai:

Az oktatás és nevelés nem csak a tanórák keretében valósulnak meg, hanem tanórán kívüli foglalkozások és szabadidős tevékenységek alatt, mint pl.:

- ünnepélyek, megemlékezések
- hagyományápolás
- lengyel nép és vallási szokások
- tanulmányi kirándulások
- projektek
- kulturális és sportrendezvények
- Kreativitásfejlesztő csoportok
- tánc és népdaloktatás
- tanulmányi és kulturális versenyek
- könyvtári foglalkozás
- testvériskolával való kapcsolat
- táborok
- múzeumlátogatás, múzeumi órák
- színházlátogatás

- egyéb programok

3.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk vagy Megbízási Szerződést tartalmazza.

3.5.1 A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- az egész tanévi munkájának osztályonként megtervezése, megvalósulása, dokumentálása és a meghatározott időben elvégzése, a munkának minőségének emelése érdekében,
- az egységes iskolai követelményrendszer betartása,
- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elvek ismerete és alkalmazása,
- szakmailag és módszertanilag alapos felkészülése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése és részvétele,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,

- a leltárak rendben tartása,
- tantermek és folyosók rendben tartása és díszítése.

3.5.2 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az Intézményünk kiegészítő iskolaként működik, ezért az osztályfőnök minden osztályunk/tanulócsoportunk esetében megegyezik az azt tanító nemzetiségi nyelvtanárral. Ezáltal minden pedagógusunk egyidejűleg több osztály/tanulócsoport osztályfőnöki feladatait látja el. Tekintettel arra, hogy e két szerepkör egybeolvad iskolánkban, külön osztályfőnöki megbízást egy pedagógus sem kap.

Az osztályfőnök feladatai és hatáskörei:

- mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon
- alaposan ismeri tanítványait és formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését
- segíti tanulóközösség kialakulását
- elkötelezett a nemzetiségi értékek közvetítése iránt
- törődik az osztályával, jelenlétével erősíti a tanulók biztonsági érzetét
- az oktató- nevelési munkáját az Iskola pedagógiai elvei alapján végzi
- különös figyelmet fordít a sajátos nevelésű tanulóakra (tehetséges, tanulási nehézséggel bíró, és magatartászavaró)
- kapcsolatot tart fenn szülőkkel, figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét
- szülői értekezletet tart, rendszeresen értesíti a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos dokumentációs feladatokat,
- saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását,
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére.

3.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Nevelő- és oktatómunkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanuló fejlesztése, melynek alapja a tanulók képességeinek, fejlettségének és ismereteinek figyelembevételével. A differenciálás és különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban. Munkánk során kiemelten kezeljük a kiemelten tehetséges, a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel rendelkező, a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

3.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Minden tanulónk tehetséges valamiben. Az Iskolánk feladata, hogy minden tanulónak megadjuk a lehetőséget arra, hogy elérje teljesítőkéességének maximumát.

Nevelő-, oktatómunkánk során oda figyelünk, hogy minden tehetséges tanuló lehetőséget kapjon az optimális kibontakozásához. A tehetséggondozás során feladatunk a tanuló tevékenységének, önállóságának, kezdeményezőkéességének, problémamegoldó módszereinek szélesítése, alkotóképességének előtérbe állítása, kreativitásának fejlesztése.

A tehetség, képesség kibontakoztatása a tanórán belül:

- differenciált képességfejlesztés
- differenciált tanulásszervezés, pl. IKT eszközök használatával
- képesség szerinti csoportbontás
- kooperatív technikák,
- projektmódszerek,

Tanórán kívüli lehetőségek:

- versenyekre, vetélkedőkre felkészítés, együttműködés a lebonyolításban, a díszletek készítésében stb.
- iskolán kívüli versenyeken, pályázatokon való részvétel (rajz verseny, Kreatív Olimpia, szavaló verseny)
- az iskolai rendezvényekben, műsorokban, előadásokban való szereplése
- tanulás, az önképzés, az önálló kutatómunka az iskolai könyvtárban, és az internet által biztosított lehetőségek használatával

- nemzetiségi médiában szereplése, újságcikkek írása

3.6.2 Vegyes családokban nevelkedő diákok ön-identitásbeli kérdések sajátosságai

Az iskola figyelembe veszi, hogy a tanulók nagy része vegyes házasságban nevelkedik, ami speciális nevelési és identitásbeli kérdéseket vet fel. Ennek kezelésében fontos szerepet kap a gyermekmentorálás, amely személyes támogatást nyújt a tanulóknak, segíti őket az önazonosság megőrzésében és a lelki nehézségek feldolgozásában (csoportos és egyéni foglalkozások megfelelő szakemberrel).

3.6.3 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Kiegészítő nemzetiségi iskolaként nem ritkán találkozunk a tanulási nehézségekkel küzdő tanulókkal. Ilyen esetben a legfontosabb feladatunk a tanulási kudarcok minél hamarabb felismerése, főleg azokat, amik nehezítik a verbális kommunikáció, az olvasás, az írás tanulását.

Iskolánk a tanulási kudarcnak kitett tanulók ellátását és integrációját segítő tevékenységeket folytat:

- rászoruló tanulók számára a differenciált képesség fejlesztés, korrepetálás
- szabadidős foglalkozások (színház- és múzeumlátogatások),
- színjátszó foglalkozások, szerepjátékok
- egyéni foglalkozások
- a szülőkkel való együtt működés
- nevelők és tanulók személyes kapcsolatai
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

3.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

3.7.1 A diákönkormányzat

A diákönkormányzat tanulókból álló szervezet, amelyiket a diákok csoportjai alakítják meg és működtetik. A diákönkormányzat munkáját egy pedagógus segíti. Lehetőségek szerint minden telephelyet 10 éven felüli legalább egy tanuló képviseli a diákönkormányzatban. A diák önkormányzati tagok lengyelül és magyarul egyaránt jól beszélnek. A tagok maguk közül választják az elnököt és két helyettest, akik irányítják a

DÖK munkáját. Az Iskolánk az országos terjedése miatt a diákönkormányzat modern technika segítségével kapcsolatot tart (messenger, skype, WhatsApp).

Feladatai:

- diákok érdekeinek képviselése,
- jogaik és érdekeik érvényesítése
- közös tevékenységük szervezésére

Jogai:

- döntési jogot gyakorol saját működéséről
- véleményezési jog (SZMSZ, PP, Házi rend)
- javaslatot tehet az iskola működésével kapcsolatos kérdésekben

A fenntartó a köznevelési törvény 83.§.(3) bekezdésében felsorolt döntések előtt kötelezően kikéri az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért az intézmény igazgatója felelős.

A diákönkormányzat működését saját szervezeti és működési szabályzata szabályozza.

3.7.2 A szakkörök működésének szabályai

Az iskolában a tanulók igényeinek, érdeklődésének kielégítésére szakkörök működhetnek. A szakkör lehet: érdeklődési kör, énekkar, művészeti csoport, kreatív csoport vagy a keresztény vallással és ezzel kapcsolatos lengyel hagyományaival foglalkozó szakkör.

A szakkörök létrehozására javaslatot tehet az iskola igazgatójának bármely tanuló, szülő, nevelő, illetve a diákönkormányzat, a szülői szervezet iskolai vezetősége. A javasolt szakkör létrehozásáról – az adott lehetőségek figyelembevételével – az éves munkaterv elfogadása és a tantárgyfelosztás jóváhagyása alapján a nevelőtestület dönt.

Az egyes szakköri foglalkozások idejéről, helyéről az iskola közösségi oldalán, e-mailben és a tanáriban kell az érdeklődőket tájékoztatni. **A szakkörökre való jelentkezés nem kötelező, de az adott évben történt jelentkezés után a részvétel kötelező.**

3.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az Iskolánk a szülők és pedagógusok közötti együttműködésre az alábbi rendszeres kapcsolattartási formákat biztosítja:

- szülői értekezletek (tanév elején, félévkör és tanév végén). Rendkívüli esetben a szülői értekezlet külön szervezhető (pl. kirándulás tervezése és szervezése).
- egyéni beszélgetés (személyes, telefonos)
- írásbeli tájékoztatás (iskolai honlapon, FB-on, e-mailben, papír alapon)
- fogadóóra (előre egyeztetett időpontban)
- bemutatóóra (az iskola nyílt napon)
- tematikus előadások és műhelyek szervezése
- közös programok

Az iskola partnereivel történő kapcsolattartás hasonló módon történik, mint szülőkkel:

- közös tanácskozások, értekezletek,
- írásbeli tájékoztatás (iskolai honlapon, FB-ón, e-mailben, papír alapon)
- részvétel az iskolai programokban
- közös programok

A tanulókkal való kapcsolatunkat a köznevelési törvény szabályozza. A tanulók érdekeinek képviseletét a diákönkormányzat működtetésével biztosítjuk. Együttműködési formák: egyéni beszélgetések, diák-önkormányzati fórumok, közgyűlés

3.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

3.9.1 A tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgák a következők: osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló vizsga, javítóvizsga:

3.9.1.1 Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- a) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb vagy kevesebb idő alatt tegyen eleget,
- b) az oktatási intézmény pedagógiai programjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

3.9.1.2 Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

3.9.1.3 Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.

3.9.1.4 Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén valamelyik tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

3.9.2 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

Az osztályozó-, javító-, pótló vizsgák szervezésének szabályai a tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint szervezzük meg.

A tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó szabályok kiterjednek az intézmény azon tanulóira, akik osztályozóvizsgára jelentkeznek, akit a nevelőtestület határozatával osztályozó-, illetve javítóvizsgára utasított. Az intézményvezető feladata a vizsga törvényes előkészítése, a zavartalan lebonyolítás feltételének biztosítása.

4 Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola helyi tanterve

4.1 A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk jelenleg azt a kerettantervet használja, amely a 2020-as NAT-hoz illeszkedik (https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/nemzetisegi_nevelas_oktatas_kerettantervei/lengyel).

A kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam = Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Lengyel nyelv és irodalom	118	118	118	118
Lengyel népismeret	30	30	30	30
Szabadon tervezhető órakeret	30+7	30+7	30+7	30+2
Rendelkezésre álló órakeret éves szinten	148+37	148+37	148+37	148+37

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam = Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Lengyel nyelv és irodalom	118	118	118	118
Lengyel népismeret	30	30	30	30
Szabadon tervezhető órakeret	30+7	30+7	30+7	30+7
Rendelkezésre álló órakeret éves szinten	148+37	148+37	148+37	148+37

Óraterv a kerettantervekhez – 9-12. évfolyam = Óraterv a helyi tantervhez – 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Lengyel nyelv és irodalom	118	118	118	118
Lengyel népismeret	30	30	30	30
Szabadon tervezhető órakeret	30+7	30+7	30+7	30+7
Rendelkezésre álló órakeret éves szinten	148+37	148+37	148+37	148+37

4.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztása

Iskolánk használja a nemzetiségi tankönyvírásról szóló TÁMOP pályázat keretében megírt tankönyveket:

- Lengyel népismeret 1-4 évfolyamnak, tartós könyv + munkafüzet
- Lengyel népismeret 5 -8 évfolyamnak, tartós könyv + munkafüzet

- Lengyel irodalom 5 – 8 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Történelem 5 – 8 évfolyam, tartós könyv
- Lengyel képes szótár, tartós könyv

Eddig még mindig nincs megoldva a többi tankönyv biztosítása.

Hiányoljuk a lengyel nyelv és irodalom tantárgyhoz szükséges kiadványokat. Jelenleg úgy hidalunk át a hiányt, hogy a lengyel oktatásban és nyelvvizsgákra alkalmazott tankönyvekből kiválasztva tanítjuk. Ezek a következők:

- Agnieszka Łuczak, Anna Murdzek „Między nami” 4-5-6-7-8 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Lucyna Bzowska, Alina Godlewska, Elżbieta Ławczys, Aneta Zawacka-Uveges „Czytam i piszę” poziom 1 (6-7 lat)
- Lucyna Bzowska, Alina Godlewska, Elżbieta Ławczys, Aneta Zawacka-Uveges „Uczę się, bawię i poznaję świat” 2 (7-8 lat)
- Lucyna Bzowska, Alina Godlewska, Elżbieta Ławczys, Aneta Zawacka-Uveges „Uczę się, bawię i poznaję Polskę” klasa 3 (8-9 lat)
- Joanna Białobrzaska „Od A do Z radosne odkrywanie świata” 1 évfolyam, tartós könyv + 4 db munkafüzet
- Hanna Dobrowolska „Wesoła szkoła i przyjaciele” 2-3 évfolyam, 5 db tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Rabiej „Lubię polski” cz.1. 1-2 évfolyam, 2 db tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Rabiej „Lubię polski” cz.2. 3-4 évfolyam, 2 db tartós könyv + munkafüzet
- Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz „Nowe słowa na start” 4 -5-6 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Joanna Kościerzyńska, Małgorzata Chmiel, Maciej Szulc, Agnieszka Gorzałczyńska-Mróz „Nowe słowa na start” 7-8 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Janowska Aleksandra, Pastuchowa Magdalena „Dzień dobry” cz.1. 5-6 évfolyam, tartós könyv
- Janowska Aleksandra, Pastuchowa Magdalena „Dzień dobry” cz.2. 7-8 évfolyam, tartós könyv
- Aleksandra Achtelik, Bernadetta Niesporek-Samburska „Bawimy się w polski” 4-5 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet

- Iwona Stempek, Paulina Kuc, Małgorzata Grudzień „Polski krok po kroku junior” 6-8 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Ewa Lipińska „Z polskim na ty” B1 szint cz.1. 9-10 évfolyam, tartós könyv
- Ewa Lipińska „Z polskim na ty” B2 szint cz.2. 11-12 évfolyam, tartós könyv
- Małgorzata Malolepsza, Aneta Szymkiewicz „Hurra po polsku” A1 szint cz. 1. 9 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Burakt, Agnieszka Jasińska „Hurra po polsku” A2 szint cz.2. 10 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Burakt, Agnieszka Jasińska „Hurra po polsku” B1 szint cz.3. 11 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv
- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv
- Alicja Stypka „Gramatyka w szkole podstawowej” 4-5-6. évfolyam tartós könyv
- Agnieszka Madeja, Barbara Morcinek „Polski mniej obcy” tartós könyv
- Stanisław Mędak „Język polski a la carte” tartós könyv

4.3 A Nemzeti Alaptantervben (NAT) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

4.3.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- a gyermek természetes kíváncsiságát és tanulás iránti vágyát erősíteni, építeni és tudat szerzésre motiválni.
- a lengyel identitástudat kialakulásának elősegítése és fejlesztése
- a magyartól eltérő lengyel hangok és betűk begyakorlása, hangos és néma olvasás elsajátítása, az írásbeli kifejezésének és helyesírásnak megalapozása,
- a lengyel nyelv alap szintű kommunikáció megalapozása
- a tudás szerzést építeni a játékra, szabad kötetlen tevékenységre
- a tanulók előzetes ismereteinek feltárása, képességeik megfigyelése, a pszichikus funkciók fejlesztése, megerősítése.
- lengyel és magyar identitás tudat ébresztése és fejlesztése
- az iskolai közösségbe beilleszkedése, a viselkedési normák, szabályok megismerése és betartása

4.3.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- lengyel és magyar identitás tudat erősítése
- lengyel hagyományok átélése
- beszédkésztség fejlesztése (szerepjáték, szituációs játékok)
- hangos és néma olvasási készség fejlesztése
- egyszerű lengyel nyelvű szövegek megértése, feldolgozása (hely, idő és fő szereplők kiemelése, a leírt események helyes sorrendje összeállítása)
- az olvasás megszerettetése és szókincs bővítése, íráskészség további fejlesztése
- helyesírás gyakorlása
- nyelvtani alapvető ismeretek bevezetése

4.3.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- anyanyelvű beszélgetésbe aktív bekapcsolódása kihasználva a megtanult szavakat, fordulatokat melyek személyére, származására, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak
- egyszerű utasítások, kérdések, kérések megértése és ezekre megfelelő válasz adása
- további beszédértés, beszédkésztség fejlesztése, szókincs bővítése
- a hallás utáni értési feladatok megoldása
- lengyel egyszerű irodalmi szövegek önálló értő olvasása, lényeges információk kiemelése, a szöveg tartalma összefoglalása (legendák, mesék, népmesék, novellák)
- lengyel irodalom és szerzői megismerése
- írásbeli kifejezés és helyes írás további fejlesztése, erősítése
- nyelvtani ismeretek bővítése és mélyítése
- önálló tanulásra tanítás

4.3.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az aktív és passzív szókincs gazdagítása önálló munkával.
- lengyel irodalmi ismeret bővítése
- szóban saját vélemény megnyilvánítása és megvédése
- internethasználat lengyel nyelvű oldalakon
- lexikonok, enciklopédiák használata. Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.
- ismert, tanult témákról szóló szövegek hallás utáni megértése.

- helyes kiejtés, érthető és kifejező beszéd. A magyar nyelvtől eltérő hangok helyes kiejtése. Szavak helyes hangsúlyozása, mondat helyes intonációja
- olvasott/hallott szöveg tartalmának egyszerű, érthető mondatokkal történő átadása
- olvasott/látott/átélt eseményekkel kapcsolatos érzések kifejezése
- egyszerűbb szövegek lengyel nyelvre fordítása elektronikus és nyomtatott szótár segítségével, a két nyelv fordulatai közötti különbségek követése, lengyel nyelvhelyességi és helyesírási szabályok ismerete, alkalmazása.
- nyelvtanilag helyes megnyilvánulása szóban és írásban, az alábbi formákban: elbeszélés, leírás, jellemzés, irodalmi vagy valódi alak belső vagy külső jellemzése, képes leírni egy irodalmi mű, film, látott vagy hallott esemény, hír hatása alatt keletkezett érzéseit
- beszámoló írása elolvasott/átélt eseményről
- önéletrajz, motivációs levél, dedikálás írása

4.3.5 A 9.-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az identitástudattal teljes azonosulása és ennek megnyilvánítása lengyel és magyar nyelven egyaránt
- megalapozott kompetenciák tovább fejlesztése és hatékonyságuk növelése írásban, olvasásban, szövegértésben.
- nyelvi kultúra fejlesztése
- igényes önkifejezés erősítése
- lengyel irodalom, zene, művészet, költészet, tudomány, sport iránti érdeklődés és tudatos megértés erősítése
- bátorítás a megszerzett ismeretek életben hasznosítására (párbeszéd kezdeményezése, vélemény nyilvánítása, filmek, színházi előadások, TV programok figyelése, újságok, könyvek olvasása)
- lengyel internetes oldalakon megszerzett információt magabiztos felhasználása
- Szövegtani, nyelvtani, nyelvhelyességi, retorikai ismeretek csiszolása, magabiztos használata

4.4 Tantárgyi követelmények - lengyel nyelv és irodalom

A **tantervi maximum** – ideértve a 2025-ben bevezetett és minden alkalommal dőlt betűvel jelölt, bővített nyelvtani elemeket – olyan osztályokra vonatkozik, amelyekben a lengyel nyelv

átlagos kompetenciaszintje B2–C1 közötti. Más osztályok esetében iránymutató jellegű; a végrehajtás szintjét minden egyes tanulócsoporthoz tényleges lehetőségeihez kell igazítani!

4.4.1 Nyelvi nevelés - a lengyel nyelv nyelvtana

A tanuló:

- felismeri a szófajokat a közlésekben (ige, főnév, melléknév, határozószó, számnév, névmás, elöljárószó, kötőszó, partikula, indulatszó) és meghatározza azok funkcióját a szövegben;
- megkülönbözteti a ragozható és nem ragozható szófajokat;
- észleli az ige szerepét a közlésben, megkülönbözteti a befejezett és befejezetlen igéket, felismeri az ige személytelen alakjait: *-no*, *-to* végződésű formák, *-się* szerkezetek; érti ezek jelentését a mondatban és funkcióját a szövegben;
- felismeri az eset-, szám-, személy-, igeidő-, mód- és nyelvtani nem-alakokat a főnévnél, melléknévnél, számnévnél, igénél és névmásnál, valamint meghatározza funkciójukat a közlésben; elválasztja a tő részt a ragoktól;
- érti az ige aktív és passzív szerkezetét, átalakítja az aktív és passzív alakokat és fordítva – a közlés céljához és szándékához igazodva;
- helyesen alkalmazza a ragozható szavak nyelvtani alakjait;
- helyesen fokozza a melléktneveket és határozószókat, érti szerepüket a világ leírásában, és megfelelő kontextusban használja azokat;
- megnevezi a mondatrészeket és felismeri azok mondattani funkcióit a mondatokban (alany, állítmány, tárgy, jelző, határozó);
- meghatározza a mondaton kívüli szavak funkcióját, érti azok jelentését és helyesen alkalmazza saját közléseiben;
- felismeri a szó szerkezeteket a mondatban, megkülönbözteti a fő- és alárendelt tagot, valamint a kapcsolatok típusait;
- felismeri a mondattípusokat a közlés célja szerint: kijelentő, kérdő és felszólító mondatok – érti azok funkcióját és alkalmazza is őket;
- felismeri a szövegben a mondattípusokat: egyszerű mondat, összetett mondat (alárendelő és mellérendelő), mondatföredékek; érti azok funkcióját és használja a nyelvi gyakorlatban;
- átalakítja a mondat szerkezeteket, pl. összetett mondatokat egyszerűvé és fordítva, mondatokat mondatföredékekké és fordítva.

- megmutatja a beszélt és az írott nyelv fő jellemzőit;
- használja a lengyel nyelv hivatalos és nem hivatalos változatát;
- a kommunikációs helyzetnek megfelelő stílust alkalmaz;
- érti a szavak szó szerinti és átvitt jelentését a közlésben; felismeri a többjelentésű szavakat, érti jelentésüket a szövegben és tudatosan használja azokat saját közléseiben;
- felismeri a frazeológiai kifejezéseket a közlésekben, észleli azok gazdagságát, érti jelentésüket és helyesen alkalmazza a közléseiben;
- felismeri a semleges és az értékelő szókinccset, érti azok funkcióját a szövegben;
- a közlés szándékolt céljához igazítja a kifejezésmódot;
- megkülönbözteti a szinonimákat és antonimákat, érti azok funkcióját a szövegben és használja a saját közléseiben;
- ismeri és alkalmazza a szöveg formai és szemantikai koherenciájának szabályait.
- a szöveget kommunikátumként azonosítja; megkülönbözteti a kommunikátum típusait: információs, irodalmi, reklám-, képi szöveg;
- azonosítja a közlés feladóját és címzettjét;
- meghatározza a kommunikációs helyzetet és érti annak hatását a közlés formájára;
- felismeri a nem verbális kommunikációs eszközök jelentését (pl. gesztus, mimika, testtartás);
- érti a hang, betű, szótag, hangsúly fogalmát; ismeri és alkalmazza a szavak hangsúlyozásának szabályait;
- a közlés céljának megfelelő intonációt alkalmaz;
- érti, mit jelent a nyelvi etikett, és alkalmazza annak szabályait.
- helyesen ír helyesírási szempontból, és alkalmazza a helyesírás szabályait;
- helyesen használja a központoszási jeleket: pont, vessző, kérdőjel, felkiáltójel, idézőjel, kettőspont, pontosvessző, zárójel.

4.4.2 1. évfolyam

4.4.2.1 Fejlesztési célok, feladatok

Az első osztályban a tanulók az egész tanév során a magánhangzók és szótagok megismerésétől indulnak, majd bevezetésre kerülnek az alapvető szófajok – főnév, ige és melléknév. Megtanulják a névszóragozás alapjait (esetek megkülönböztetése) és az első helyesírási szabályokat (földrajzi nevek, ünnepek, országok, fővárosok írása). Gyakorolják a mondatalkotást, kérdésfeltevést, számnevek és nyelvtani szerkezetek használatát a

gyakorlatban. Az év végére már képesek felismerni az alapvető helyesírási szabályokat, köztük a nagybetű használatát különböző kontextusokban.

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 26
Tanulási eredmények	A tanuló: - követi és megérti a lengyel nyelvű óravezetést; - egyszerű felvilágosításokat ad, kérdéseket tesz fel; - megérti az egyszerűbb felszólításokat, mondatokat és párbeszédet - megérti rövid, egyszerű, ismert témakörökhöz kapcsolódó irodalmi szövegek tartalmát, és a nyert információkat feladat megoldásához felhasználja; - világos nyelvi jegyek alapján felismeri szóbeli vagy írásbeli szöveg közlésszándékát.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- Az aktív szókincs megalapozása. - Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése. - Nem verbális jelzések tartalmának felismerése. - Egyszerű, rövid, lengyel hétköznapiokról, kultúráról, hagyományokról és szokásokról szóló szövegek megértése. Kompetenciák: - Tanulási kompetencia - Matematikai, gondolkodási kompetencia - Kulturális kompetencia - A környezettel harmóniában élő személyiség		Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Erkölcstan
Fogalmak	Információ, tartalom, közléstartalom.	
Javasolt tevékenységek	- játékos szótanulás: képes szókérték, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával; - képes „szótár” rajzolása (pl. időjárás);	

	- plakátkészítés: állatok / növények, ünnepek, lakóhelyem, ételek, ruhadarabok; - projektmunka csoportban: lakás berendezése; - filmek a lengyel ünnepekről, szokásokról; - ismert mese/történet feldolgozása képekkel, képek sorba rendezésével; - projektmunka (lakóhelyem)
--	---

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám:36
Tanulási eredmények	A tanuló: - használja a bemutatkozás, köszönés nyelvi formáit; - mondókákat, kiszámolókat, (nép)dalokat, gyerekverseket memorizál; - részt vesz irányított párbeszédben.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- Sajátos lengyel hangok helyes képzésének megfigyelése, utánzása (pl. ś, ć, ź, ń). - Lengyel hangok, szavak helyes kiejtésének gyakorlása. - A lengyel ABC megismerése. - A betű és a hangzó közötti különbségek megértése. - Alapvető udvariassági szófordulatokat használata. - Igenlés, tagadás kifejezése. - Pár szavas válaszadás a lengyel nyelvű óravezetés során elhangzó alapvető utasításokra. - Képeken, illusztrációkon látható dolgok megnevezése egy-egy szóval/mondattal. - Egyszerű szavak, mondatok másolása, leírása. - Hiányos szavak kiegészítése betűkkel. - Szótagokból szóalkotás. Kompetenciák: - Tanulási kompetencia		Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Magyar irodalom

- Kommunikációs kompetencia - Digitális kompetencia - Matematikai, gondolkodási kompetencia - Személyes és társas kompetencia - Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - Kulturális kompetencia - A környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	megértés, kiejtés, bemutatkozás, köszönés, kérés, köszönetnyilvánítás.
Javasolt tevékenységek	- Szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés. - Közös játékos daltanulás (Stary niedźwiedź, Mam chusteczkę haftowaną). - Közvélemény kutatás: ki mit sportol? - Színdarab/mese előadása csoportban. - Plakát készítése, bemutatása (hobby, évszakok, állatok). - Más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása. - Közös előadás, mese/történet dal, vers dramatizálása. - Projektmunka.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám:10
Tanulási eredmények	A tanuló: - szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel oldja meg; - dolgozik különböző szociális munkaformákban; - sikerrel alkalmazza a tananyag elsajátításához szükséges, tanulásegítő taneszközöket - rövid, egyszerű lengyel nyelvű közléseket követ, és megfelelően reagál azokra; - részt vesz a tanórai munkában, a tananyagot képes elsajátítani; - udvariasan szólítja meg a felnőtteket és kortársait.	
Ismeretek/ <i>Fejlesztési feladatok</i>		Kapcsolódási

		pontok
- A sikeres kommunikációhoz szükséges kompetenciák elsajátíttatása különböző szituációs összefüggésekben - Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok - Szavak, szókapcsolatok, kifejezések gyakorlati szituációkban történő alkalmazása - A szókincs aktivizálása - A mindennapi nyelvhasználatban meghonosodott kiejtés és hanglejtés alapján történő gyakorlás - felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. Kompetenciák: - Tanulási kompetencia - Kommunikációs kompetencia - Digitális kompetencia - Matematikai, gondolkodási kompetencia - Személyes és társas kompetencia - Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - Kulturális kompetencia - A környezettel harmóniában élő személyiség		Dráma és tánc Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Magyar irodalom Testnevelés
Fogalmak	Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás, mondóka, kiejtés, intonáció.	
Javasolt tevékenységek	- Szótanulást segítő feladatok/játékok (pl. memóriakártya). - Szótanuláshoz képkártyák készítése, tematikus rendezése. - Képes szótár használata. - Rövid, egyszerű szöveg kulcsszavainak megtalálása. - Emlékezetfejlesztő feladatok. - Figyelemfejlesztő feladatok/játékok. - A gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok. - A ritmusérzékét, mozgáskultúrát is fejlesztő önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.	

	- Mindennapi konfliktusok átélése drámajátékban.
--	--

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - felismeri és használja a tanórán gyakran előforduló alaktani szerkezeteket; - bővíti szókincsét a szócsaládok alkotásán keresztül; - jellemez embereket, tárgyakat melléknevek segítségével; - ismer cselekvést kifejező szavakat	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- lengyel betűk és hangok, lengyel hangok helyes kiejtése; - szótagolás; - kérdő névmások, személyes névmások; - főnév neme, főnév és melléknév egyeztetése alanyesetben; - jelen idejű igeragozás: 3. konjugáció (śpiewać, czytać); - létige ragozása; - helyhatározószók (Hol?) - magánhangzók - egyszerű mondatok - töszámnevek - <i>szótagok</i> - <i>főnevek</i> - <i>igék</i> - <i>térbeli viszonyok</i> - <i>főnév birtokos esetben (kogo? czego? – kit? mit?); számnevek</i> - <i>nevek alany- és tárgyesetben</i> - <i>számnévi névmás</i> - <i>főnév egyes- és többes számban</i> - <i>főnév tárgyesetben, elöljárós szerkezet</i> - <i>melléknév, mint a főnév jelzője</i>		Magyar nyelv Környezetismeret Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika

- földrajzi nevek helyesírása - név megszólító esetben - ige egyes- és többes számban - melléknév neme a főnévtől függően - <i>jest</i> + alanyeset; <i>nie ma</i> + birtokos eset; <i>widzę</i> + tárgyeset - <i>a jest, nie ma, widzę</i> szerkezetek ismétlése - idő meghatározása: „<i>mikor?</i>” - meghatározások alkotása; egyszerű mondatok - időegységek; hónapok; <i>a hét napjai</i> - témakörhöz kapcsolódó szókincs - szócsaládok; az <i>być</i> (lenni) ige egyes- és többes számban - számnevek 100-ig - jókivánságok írásának szabályai - nagybetű a műemlékek neveiben - helyesírás: ünnepek, országok és fővárosok neveinek nagy kezdőbetűvel való írása - helyesírás: nagy- és kisbetű használata	
Fogalmak	funkció, ige, főnév, melléknév, névmás, határozószó, mondatfajta: kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat.
Javasolt tevékenységek	- társasjátékok - memóriajáték. - halk/hangos szóismétlés. - kiszámolás mondókák tanulása. - csoportversenyek.

Témakör	Irodalmi kultúra, az erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - szívesen hallgat rövid, egyszerű szövegű meséket, verseket, történeteket, dalokat; - kívülről el tud mondani / énekelni néhány mondókát, verset, gyerekdalt;	

	- dramatikus játékokban együttműködik társaival.
Ismeretek/Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- az olvasás iránti igény felkeltése. - az irodalmi kultúra megalapozása és fejlesztése műalkotások megismerése. - egyszerűbb irodalmi olvasmányok alapján szóbeli kommunikáció fejlesztése. - lengyel népköltészeti alkotások megismerése. - a szereplők tulajdonságainak megfigyelése és megnevezése. Kompetenciák: - Tanulási kompetencia - Kommunikációs kompetencia - Digitális kompetencia - Matematikai, gondolkodási kompetencia - Személyes és társas kompetencia - Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - Kulturális kompetencia - A környezettel harmóniában élő személyiség	Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Környezetismeret
Fogalmak	Mese, vers, verses mese, versszak, rím, ritmus, jelenet, szereplő.
Javasolt tevékenységek	- korosztályának megfelelő mesedarab, bábjáték megtekintése. - rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. - az olvasmány tartalmához kapcsolódó szerepjátékok.

26+36+10+23+23=118	Összesen:118
---------------------------	---------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (30 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, projektekre, részben lengyel kulturális rendezvényeken való szereplésre történő felkészülésre fordítjuk.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekre épülő, egyszerű nyelvezetű, rövid történetek, mesék, tanárral és tanulótársakkal folytatott egyszerű párbeszéd, hanganyagok, rövidfilmek, mesefilmek.

4.4.2.2 Témakörök

Én és a hozzám tartozók: A. Alapvető információk magunkról (vezetéknév, keresztnév, életkor) B. Legközelebbi hozzátartozók: család, barátok
Hétköznapi élet: A. A mindennapi élet legfontosabb teendői B. Az osztály és az iskolai élet C. Öltözködés (ruházatunk elemei) D. Játékok, érdeklődési körök E. Táplálkozás: leggyakoribb élelmiszerek
Egészség és sport: A. A testünk legfontosabb részei B. Tisztaság és rend
Utazás és turisztika: A. Közlekedési eszközök
Természeti környezet: A. Növények: gyümölcsök, zöldségek B. Állatok: leggyakoribb állatnevek

4.4.2.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai:

Az alapkészségek közül elsősorban a beszédértés és a beszédkészség, kisebb mértékben az olvasott szöveg értésének fejlesztése, továbbá a lengyel betűk írásával való ismerkedés legyen

a tankönyv középpontjában! Keltse fel, és tartsa fenn a 6-7 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból!

Tartós tankönyv legyen!

- Lucyna Bzowska, Alina Godlewska, Elżbieta Ławczys, Aneta Zawacka-Uveges „Czytam i piszę” poziom 1 (6-7 lat)
- Lengyel népismeret az 1-4. évfolyamnak, tartós könyv + munkafüzet
- Joanna Białobrzeska „Od A do Z radosne odkrywanie świata” 1. évfolyam, tartós könyv + 4 db munkafüzet
- Agnieszka Banasiak, Agnieszka Burdzińska, Aldona Danielewicz-Malinowska, Jadwiga Hanisz, Agnieszka Kamińska, Rafał Kamiński, Ewa Klos, Wawrzyniec Kofta, Beata Nadarzyńska „Nowi Tropicieli” 1 évfolyam, 5 db tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Rabiej „Lubię polski” cz.1. 1-2 évfolyam, 2 db tartós könyv + munkafüzet

4.4.2.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Władysław Bełza „Katechizm polskiego dziecka”
- Jan Brzechwa - wiersze dla dzieci (wybór)
- Julian Tuwim - wiersze dla dzieci (wybór)
- „Mam chusteczkę haftowaną”
- „Stary niedźwiedź”
- „Wlazł kotek na płótek” (Oskar Kolberg)
- Joanna Kulmowa „Zasypianki”+

- Katarzyna Kotowska „Jeź”
- Marian Orłóń „Florentynka”
- Ewa Szelburg-Zarembina „Idzie niebo ciemną nocą”, „Królestwo bajki”
- O Lechu, Czechu i Rusie (legenda)
- Wanda Chotomska „Dla najmłodszych”
- O Smoku Wawelskim (legenda)
- O trębacz z Wieży Mariackiej (legenda)
- Miś Uszatek (film)

4.4.3 2. évfolyam

4.4.3.1 Fejlesztési célok, feladatok

A második osztályban folytatjuk a munkát az igék ragozásával, a nyelvtani nemekkel és a szófajokkal. Bevezetjük és rögzítjük a további helyesírási szabályokat, köztük az „o–ó” írását, az „rz” írását mássalhangzók után, az „rz” váltakozását, a nem váltakozó „ó”-t, valamint a számnevek helyesírását. A tanulók fejlesztik az ábécé használatának készségét és a szavak ábécésorrendbe rendezését. Az év végére tudatosan alkalmazzák a megismert helyesírási szabályokat a gyakorlatban, többek között levelek és jókívánságok írásakor is.

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 26
Tanulási eredmények	A tanuló: - követi és megérti a lengyel nyelvű óravezetését; - egyszerű felvilágosításokat ad, kérdéseket tesz fel; - megérti az egyszerűbb felszólításokat, mondatokat és párbeszédet; - megérti rövid, egyszerű, ismert témakörökhöz kapcsolódó irodalmi szövegek tartalmát és a nyert információkat feladat megoldásához felhasználja; - felismeri világos nyelvi jegyek alapján szóbeli vagy írásbeli szöveg közlésszándékát.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok

- Az aktív szókincs megalapozása. - Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése. - Nem verbális jelzések tartalmának felismerése. - Lengyel nyelven írt autentikus vagy szerkesztett szövegek megértetése. - Fontos információk, adatok visszakeresése. - Az összetettebb, hosszabb, illusztrációkkal ellátott irodalmi művek olvasása, megértése. - Az értő néma olvasás. - Egyszerű, rövid, lengyel hétköznapiokról, kultúráról, hagyományokról és szokásokról szóló szövegek megértése. Kompetenciák: - Tanulási kompetencia - Digitális kompetencia - Matematikai, gondolkodási kompetencia - Kulturális kompetencia - A környezettel harmóniában élő személyiség		Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Erkölcstan
Fogalmak	Információ, tartalom, problémaorientált felhasználás, közléstartalom.	
Javasolt tevékenységek	- játékos szótanulás: képes szókérték, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával; - képes „szótár” rajzolása (pl. időjárás); - plakátkészítés: állatok / növények, ünnepek, lakóhelyem, ételek, ruhadarabok; - projektmunka csoportban: lakás berendezése; - filmek a lengyel ünnepekről, szokásokról; - ismert mese/történet feldolgozása képekkel, képek sorba elhelyezésével.	
Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 36

Tanulási eredmények	A tanuló: - használja a bemutatkozás, köszönés nyelvi formáit; - memorizálja mondókákat, kiszámolókat, (nép)dalokat, gyerekverseket; - összefoglalja szóban az olvasott szöveg tartalmát, fő gondolatát; - irányítás mellett feldolgozza és átalakítja a tanult szövegeket; - elmeséli egyszerű mondat szerkezetekkel az élményeit, benyomásait; - részt vesz irányított párbeszédben.
Ismeretek/Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- sajátos lengyel hangok helyes képzésének megfigyelése, utánzása (pl. ś, ć, ź, ń). - lengyel hangok, szavak helyes kiejtésének gyakorlása - a lengyel ABC megismerése - a betű és a hangzó közötti különbségek megértése - saját vélemény megfogalmazása egyszerű szavakkal, rövid párbeszéd alkotása osztálytársakkal, tanárral. - alapvető udvariassági szófordulatokat használata. - igenlés, tagadás kifejezése. - pár szavas válaszadás a lengyel nyelvű óravezetés során elhangzó alapvető utasításokra. - képeken, illusztrációkon látható dolgok megnevezése egy-egy szóval/mondattal. - egyszerű szavak, mondatok másolása, leírása. - rövid mondatok írása minta alapján. - hiányos szavak kiegészítése betűkkel. - szótagokból szóalkotás. - hiányos mondatok kiegészítése szavakkal. - emlékezetből néhány szó és egyszerű rövid mondat leírása hallás után. - olvasott, ill. hallott szöveghez kapcsolódó kérdések megválaszolása.	Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Magyar irodalom

Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	megértés, kiejtés, bemutatkozás, köszönés, kérés, köszönetnyilvánítás.
Javasolt tevékenységek	- szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés. - közös játékos daltanulás (Stary niedźwiedź, Mam chusteczkę haftowaną). - közvélemény kutatás: ki mit sportol? - színdarab/mese előadása csoportban. - plakát készítése, bemutatása (hobby, évszakok, állatok). - más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása. - közös előadás, mese/történet dal, vers dramatizálása.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám:10
Tanulási eredmények	A tanuló: - szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel sikeresen oldja meg; - dolgozik különböző társas munkaformákban; - sikerrel alkalmazza a tananyag elsajátításához szükséges tanulássegítő taneszközöket; - rövid, egyszerű lengyel nyelvű közléseket követ, és megfelelően reagál azokra; - részt vesz a tanórai munkában, a tananyagot képes elsajátítani;	

	- udvariasan szólítja meg a felnőtteket és kortársait.
Ismeretek/Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- a sikeres kommunikációhoz szükséges kompetenciák elsajátíttatása különböző szituációs összefüggésekben. - önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. - szavak, szókapcsolatok, kifejezések gyakorlati szituációkban történő alkalmazása. - a szókincs aktivizálása. - a mindennapi nyelvhasználatban meghonosodott kiejtés és hanglejtés alapján történő gyakorlás. - felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Dráma és tánc Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Magyar irodalom Testnevelés
Fogalmak	tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérdés, köszönetnyilvánítás, mondóka, kiejtés, intonáció.
Javasolt tevékenységek	- szótanulást segítő feladatok/játékok (pl. memóriakártya). - szótanuláshoz képkártyák készítése, tematikus rendezése. - képes szótár használata. - rövid, egyszerű szöveg kulcsszavainak megtalálása. - emlékezetfejlesztő feladatok. - figyelemfejlesztő feladatok/játékok. - gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok.

	- ritmusérzékét, mozgáskultúrát is fejlesztő önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. - mindennapi konfliktusok átélése drámajátékban.
--	---

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - felismeri, és használja a tanórán gyakran előforduló alaktani szerkezeteket; - a közvetlen környezettel, mindennapi cselekvésekkel kapcsolatos állító és tagadó mondatokat, eldöntendő és kérdőszavas kérdéseket alkot; - bővíti szókincsét szócsaládok megtanulásával; - embereket, tárgyakat jellemez melléknevek segítségével; - ismeri a cselekvést kifejező szavakat; - meghatározza az emberek, tárgyak helyzetét, mozgásuk irányát; - meghatározza a cselekvés időpontját, és egyszerű ok-okozati viszonyokat határoz meg.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- lengyel betűk és hangok, lengyel hangok helyes kiejtése; - ábécé - ábécésorrend - nagybetűk - szótagolás. - kérdő névmások, személyes névmások. - főnév neme, főnév és melléknév egyeztetése alanyesetben - főnév egyes- és többes számban - létige ragozása. - főnév, melléknév egyeztetése tárgy és eszközhatározó esetben. - jelen idejű igeragozás: 3. konjugáció (śpiewać, czytać). - helyhatározószók (Hol?).		Magyar nyelv Környezetismeret Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika

- az eddig tanult főnevek többes száma - melléknevek fokozása, közép fok. - igék ragozása személyek szerint - nyelvtani nemek - főnév és melléknév neme - melléknevek és azok fajtái - ellentétek - mondatfajták - számnevek - „o–ó” szabály - tőszámnevek és sorszámnevek - páros és páratlan számok - „rz” írása mássalhangzók után - „rz” írása -arz/-erz végű foglalkozásokban; „rz” váltakozása „r”-rel - „ó” nem váltakozó írása - szófajok Kompetenciák: - tanulási kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia	
Fogalmak	Funkció, ige, főnév, melléknév, névmás, határozószó, mondatfajta: kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat, szótag, számnév.
Javasolt tevékenységek	- társasjátékok - memóriajáték. - halk/hangos szóismétlés. - kiszámolás mondókák tanulása. - csoportversenyek

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésére	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - szívesen hallgat rövid, egyszerű szövegű meséket, verseket, történeteket, dalokat; - kívülről el tud mondani / énekelni néhány mondókát, verset, gyerekdalt; - tanár segítségével olvas rövid irodalmi alkotásokat; - dramatikus játékokban együttműködik társaival;	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- az olvasás iránti igény felkeltése. - az irodalmi kultúra megalapozása és fejlesztése, műalkotások megismerése. - egyszerűbb irodalmi olvasmányok alapján szóbeli kommunikáció fejlesztése, írásbeli feladatok megoldása. - lengyel népköltészeti alkotások megismerése. - az olvasmány címének, témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése. - a szereplők tulajdonságainak megfigyelése és megnevezése. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Környezetismeret
Fogalmak	mese, vers, verses mese, versszak, rím, ritmus, jelenet, szereplő.	

Javasolt tevékenységek	- korosztályának megfelelő mesedarab, bábjáték megtekintése. - rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. - az olvasmány tartalmához kapcsolódó szerepjátékok.
-------------------------------	--

26 + 36 + 10 + 23 + 23 = 118 óra	Összesen:118
---	---------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (30 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, projektekre, részben lengyel kulturális rendezvényeken való szereplésre történő felkészülésre fordítjuk.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekre épülő, egyszerű nyelvezetű, rövid történetek, mesék, tanárral és tanulótársakkal folytatott egyszerű párbeszéd, hanganyag, rövidfilmek, mesefilmek.

4.4.3.2 Témakörök

Én és a hozzám tartozók: A. Alapvető információk magunkról (vezetéknév, keresztnév, életkor, lakóhely) B. Legközelebbi hozzátartozók: család, barátok, ismerősök C. Érdeklődési kör (hobbi)
Lakóhely és környezet: A. Lakóhely (helyiségek, bútorzat) B. Játékok
Hétköznapi élet: A. Naptár (hónapok, a hét napjai, órák, napszakok) B. A mindennapi élet legfontosabb teendői C. Játékok, multságok D. Öltözködés (ruházatunk elemei) E. Táplálkozás: leggyakoribb élelmiszerek F. Bevásárlás (vásárlás, eladás, számok és mennyiségek)

Egészség és sport: A. Testünk legfontosabb részei B. Tisztaság és rend C. Fizikai képességek
Utazás és turisztika: A. Vakációk B. Turistalátványosságok C. Közlekedési eszközök
Természeti környezet: A. Növények: gyümölcsök, zöldségek, rét, erdő B. Állatok: leggyakoribb állatnevek C. Időjárás, évszakok
Technika és média: A. Otthoni technikai berendezések
A tudomány nyelve: A. Fontosabb kifejezések a nyelvtudomány témaköréből B. Fontosabb kifejezések az irodalom témaköréből

4.4.3.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai:

A tankönyv legyen az 1. évfolyam tananyagának folytatása. Az alapkészségek közül a beszédértés és a beszédképesség mellett egyre növekvő hangsúlyt kap az olvasott szöveg értésének és az írásképességnek a fejlesztése is. Keltse fel, és tartsa fenn a 7-8 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból!

Tartós tankönyv legyen!

- Lucyna Bzowska, Alina Godlewska, Elżbieta Ławczys, Aneta Zawacka-Uveges „Uczę się, bawię i poznaję świat” 2 (7-8 lat)
- Lengyel népismeret 1-4. évfolyamnak, tartós könyv + munkafüzet

- Lengyel képes szótár, tartós könyv
- Hanna Dobrowolska „Wesoła szkoła i przyjaciele” 2-3. évfolyam, 5 db tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Banasiak, Agnieszka Burdzińska, Aldona Danielewicz-Malinowska, Jadwiga Hanisz, Agnieszka Kamińska, Rafał Kaminski, Ewa Klos, Wawrzyniec Kofta, Beata Nadarzyńska „Nowi Tropiciele” 2 évfolyam, 5 db tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Rabiej „Lubię polski” cz.1. 1-2. évfolyam, 2 db tartós könyv + munkafüzet

4.4.3.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Józef Wybicki „Mazurek Dąbrowskiego” (2 pierwsze zwrotki)
- Alina Centkiewiczowa i Czesław Centkiewicz „Zaczarowana zagroda”
- Maria Krüger „Karolcia”
- Roman Pisarski „O psie, który jeździł koleją”
- Jan Grabowski „Puc, Bursztyn i goście”
- Mira Jaworczakowa „Jacek, Wacek i Pankracek”; „Oto jest Kasia”
- Janina Porazińska „Szewczyk Dratewka”
- Artur Oppman „O Warsie i Sawie” (legenda)
- „O Piaście Kołodzieju” (legenda)
- „Bolek i Lolek” (film)
- Krakowiaczek jeden

4.4.4 3. évfolyam

A harmadik osztályban a tanulók továbbfejlesztik a szófajok (főnév, ige, melléknév) ismeretét, beleértve a fokozást és az igék ragozását személyek és igeidők szerint. A helyesírásban megszilárdítják a következő szabályokat: „nie” melléknemekkel, „u–ó”, „h–ch”, „ž–rz”, számnevek helyesírása, földrajzi nevek és nehéz szavak írása. Bevezetésre kerülnek stíluselemek is (jegyzet, meghívó, levél), valamint gyakorlatok szinonimákkal és ellentétes szavakkal. A tanulók képesek alkalmazni a helyesírási szabályokat különböző szövegformákban, és önállóan ellenőrzik írásuk helyességét.

4.4.4.1 Fejlesztési célok, feladatok:

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 26
Tanulási eredmények	A tanuló: - követi és megérti a lengyel nyelvű óravezetést, a tanári utasításoknak megfelelően tevékenykedik az órán; - megérti az egyszerűbb felszólításokat, mondatokat és párbeszédeket; - felismeri világos nyelvi jegyek alapján szóbeli vagy írásbeli szöveg közlésszándékát; - megérti az ismert témákkal kapcsolatos rövidebb összefüggő szövegeket, képes az életkorának megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegeket követni; - megért és memorizál mondókákat, kiszámolókat, (nép)dalokat, gyerekverseket; - megért képek vagy egyéb segédanyagok segítségével rövid irodalmi szövegeket; - elolvas és megért egyszerűbb, rövid, illusztrációkkal ellátott irodalmi szövegeket;	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- aktív részvétel az órai tevékenységekben. - az óra vezetéshez, az ismert témákhoz kapcsolódó szókinccsel bővítése. - kérdésekre / kérésekre való megfelelő reagálás.		Informatika Erkölcstan

- értő részvétel ismert témákról való beszélgetésekben, szerepjátékokban. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Magyar irodalom
Fogalmak	szókincsbővítés, tartalom, illusztráció, lírai szöveg, epikai szöveg, dramatizált szöveg.	
Javasolt tevékenységek	- projektmunka (plakátkészítés) csoportban. - keresztrejtvény készítése, megoldása. - szókártyák készítése az alapszókinccsel kapcsolatosan. - képes szótár készítése. - rajzfilmek, mesék nézése.	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 36
Tanulási eredmények	A tanuló: - tud beszélgetést kezdeményezni általa ismert, számára fontos témákban; - az ismert témákkal kapcsolatos beszélgetésekben kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre; - hallott, látott jelenségekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagál; - aktívan vesz részt szerepjátékokban, nyelvi játékokban; - felismer konfliktusos helyzeteket; - bemutatja az általa elvégzett feladat megoldását, eredményét.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok

- Aa írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása. - az írás tempójának fokozása. - egyéni, tiszta és olvasható íráskép írás kialakítása. - fokozott tanulói önállóság a feladatok megoldásában. - a mindennapi nyelvhasználatban leggyakrabban előforduló szókincs használata. - a lengyel nyelvi normáknak megfelelő helyes kiejtés, érthető és kifejező beszéd. - a magyar nyelvtől eltérő hangok helyes kiejtése, a szavak helyes hangsúlyozása, mondat helyes intonációja. - memorizált szövegek pontos, kifejező előadása. - információ kérése és adása, egyszerű kérdések feltevése és megválaszolása. - aktív részvétel egyszerű mondatokkal, feltett kérdések segítségével ismert témákról szóló beszélgetésben. - megszólítás hivatalos és nem hivatalos formában. - eseményekkel kapcsolatos élmények, érzések egyszerű mondatokkal történő kifejezése. - szinonimák és antonimák használata. - képek, illusztrációk leírása. - rövid szövegek hibátlan másolása, tollbamondás írása hibátlanul vagy kevés hibával. - hiányos szövegek kiegészítése. - olvasott, ill. hallott szöveghez kapcsolódó feladatok elvégzése.	Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Erkölcstan Ének-zene
Kompetenciák: - Tanulási kompetencia - Kommunikációs kompetencia - Digitális kompetencia - Matematikai, gondolkodási kompetencia - Személyes és társas kompetencia	

- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - Kulturális kompetencia - A környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	Íráskép, szövegkép, olvashatóság, szövegértés, vélemény, beszélgetés.
Javasolt tevékenységek	- projektmunka készítése (pl. poszter, faliújság, tábló). - szavak, mondatok írása, másolása. - tollbamondás. - kommunikáció különböző szituációs helyzetekben, páros és csoportos beszélgetésekben.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - felismeri az információ forrásait; - képes önálló tanulásra; - szótárfüzeteket vezet és használ; - a tanult szókincset önállóan gyakorolja; - nyomtatott forrásokat és médiát használ; - nyomtatott és elektronikus szótárt használ.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- tanulás különböző típusú szövegekből. - adatok, információk gyűjtésének módjai. - alapismeretek a könyvtár működéséről. - a szótárhasználat módja. - ismerkedés lengyel nyelvű nyomtatott és elektronikus folyóiratokkal. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia		Dráma és tánc Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Magyar irodalom Testnevelés

- digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	Információ, tudás, könyvtár, szótár, lexikon, tanulás.
Javasolt tevékenységek	- figyelemfejlesztő feladatok/játékok (fekete – fehér- igen-nem - ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok. - szövegtanulási technikák. - az emlékezetet fejlesztő feladatok/játékok. - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok. - szótanulást segítő feladatok/játékok (pl. szólánc). - szókártyák készítése, tematikus rendezése. - kétnyelvű (papír alapú és digitális) szótár használata.

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló - felismeri, és megnevezi a tanult szófajokat; - felismeri, megnevezi, és megfelelően jelöli a mondatfajtaikat; - a mondatot nagybetűvel kezdi, és megfelelő írásjellel zárja; - alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; - írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; - helyesen alkalmazza a lengyel létigét (być); - használja módbeli segédigéket (móc, chcieć, musieć); - felismeri a főnevek nemeit, egyes és többes számú alakjaikat; - ismeri melléknév három alakját - ismeri a leggyakoribb cselekvő igék múlt és összetett jövő idejét;	

	- használja a tőszámneveket; - képes különböző mondatfajtákat alkotni önállóan.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok:
- a nyelvi kommunikációs képesség, a nyelvhasználat minőségének fejlesztése. - nyelvtani és nyelvhelyességi szabályok alkalmazása („rz” írása mássalhangzók után, „rz” írása -arz/-erz végű foglalkozásokban; „rz” váltakozása „r”-rel, „ó” nem váltakozó írása, „o–ó” szabály - rokonértelmű szavak használata. - a tanult szófajok felismerése és megnevezése. - a főnevek csoportosítása grammatikai nem és szám szerint - a melléknevek csoportosítása grammatikai nem és szám szerint. - mondatípusok - mondatvégi írásjelek helyes használata egyszerű mondatok végén. - melléknevek és azok fajtái - ellentétek - ábécé, ábécésorrend - nagybetűk - számnevek - tőszámnevek és sorszámnevek - páros és páratlan számok - főnév egyes- és többes számban - szófajok Kompetenciák: - tanulási kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - kulturális kompetencia	Magyar nyelv Környezetismeret Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika

	- a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	szófaj, főnév, melléknév, ige, igeragozás, tőszámnév, személyes névmás, mutató névmás.	
Javasolt tevékenységek	- egyéni / csoportos versenyek. - egyszerű mondatokból álló képregény olvasása, saját készítése. - történet szerinti képregény kockák vagy szövegkártyák sorba rendezése. - online feladatok. - gyűjtőmunka.	

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - megnevezi az olvasmány szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait; - azonosítja a történet idejét és helyszínét, az események sorrendjét; - egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát néhány mondattal elmondja; - előad néhány verset, rövid szövegrészletet; - megoldja az egyes művekhez kapcsolódó szövegértési feladatokat.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- lengyel nyelvű irodalmi alkotásokkal kapcsolatos ismeretek bővítése. - az olvasmányok tartalmának rövid bemutatása.		Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Matematika

- a művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása. - rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék) önálló olvasása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		Környezetismeret Környezetismeret Testnevelés
Fogalmak	monda, legenda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, szereplő, ismétlés, ritmus.	
Javasolt tevékenységek	- mozgás és szövegmondás összekapcsolása. - rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. - ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok. - részvétel csoportos játékokban. - a tanult dalok dramatizálása / eljátszása.	

26+36+10+23+23 =118	Összesen:118
----------------------------	---------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (30 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, projektekre, részben lengyel kulturális rendezvényeken való szereplésre történő felkészülésre fordítjuk.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekre épülő, egyszerű nyelvezetű, rövid történetek, mesék, tanárral és tanulótársakkal folytatott egyszerű párbeszéd, hangzóanyagok, rövidfilmek, mesefilmek.

4.4.4.2 Témakörök

Én és a környezetem

- A. Alapvető információk magunkról (vezetéknév, keresztnév, életkor, lakóhely, nemzetiség)
- B. Legközelebbi hozzátartozók: család, rokonok, barátok, ismerősök
- C. Készségek és érdeklődési kör
- D. Külső megjelenés

Lakóhely és környezet:

- A. Lakóhely (helyiségek, bútorzat)
- B. Játékok
- C. Udvar, játszótér

Hétköznapi élet:

- A. Naptár (hónapok, a hét napjai, órák, napszakok)
- B. A mindennapi élet legfontosabb teendői
- C. Játékok, mulatságok
- D. Öltözködés (ruházatunk elemei)
- E. Táplálkozás: leggyakoribb élelmiszerek
- F. Bevásárlás (vásárlás, eladás, számok és mennyiségek)
- G. Szolgáltatások (pl. könyvtár)

Egészség és sport:

- A. Testünk legfontosabb részei
- B. Tisztaság és rend
- C. Fizikai képességek
- D. Közérzet

Utazás és turisztika: A. Vakációk B. Turistalátványosságok C. Közlekedési eszközök
Természeti környezet: A. Növények: gyümölcsök, zöldségek, rét, erdő, mező B. Állatok: leggyakoribb állatnevek C. Időjárás, évszakok D. Környezetvédelem
Technika és média: A. Otthoni technikai berendezések B. Televízió, rádió, internet
A tudomány nyelve: A. Fontosabb kifejezések a nyelvtudomány témaköréből B. Fontosabb kifejezések az irodalom témaköréből

4.4.4.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai:

A tankönyv legyen a 2. évfolyam tananyagának folytatása! Az alapkészségek közül a beszédértés és a beszédképesség mellett egyre növekvő hangsúlyt kap az olvasott szöveg értésének és az írásképességnek a fejlesztése is. Keltse fel, és tartsa fenn a 8–9 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból!

Tartós tankönyv legyen!

- Lucyna Bzowska, Alina Godlewska, Elżbieta Ławczys, Aneta Zawacka-Uveges „Uczę się, bawię i poznaję Polskę” klasa 3 (8-9 lat)
- „Lengyel népismeret” 1-4. évfolyamnak, tartós könyv + munkafüzet
- „Lengyel képes szótár”, tartós könyv

- Hanna Dobrowolska „Wesoła szkoła i przyjaciele” 2-3. évfolyam, 5 db tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Banasiak, Agnieszka Burdzińska, Aldona Danielewicz-Malinowska, Jadwiga Hanisz, Agnieszka Kamińska, Rafał Kaminski, Ewa Klos, Wawrzyniec Kofta, Beata Nadarzyńska „Nowi Tropiciele” 3 évfolyam, 5 db tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Rabiej „Lubię polski” cz. 2. 3-4. évfolyam, 2 db tartós könyv + munkafüzet

4.4.4.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Zygmunt Gloger „Krakowiaczek jeden”
- „Zasiali górale...”
- Liliana Bardijewska „Zielony wędrowiec”
- Maria Kownacka „Plastusiowy pamiętnik”
- Anna Onichimowska „Najwyższa góra świata”; „Sen, który odszedł”
- Janusz Christa „Kajko i Kokosz”
- Joanna Papuzińska „Nasza mama czarodziejka”
- Kornel Makuszyński „Przygody Koziołka Matołka”
- „Koziołek Matołek” (film)
- „Lechu i Orle Białym” (legenda)
- Kolędy polskie

4.4.5 4. évfolyam

4.4.5.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 26
Tanulási eredmények	A tanuló: - követi és megérti a lengyel nyelvű óravezetést, a tanári utasításoknak megfelelően tevékenykedik az órán; - megérti az egyszerűbb felszólításokat, mondatokat és párbeszédet; - egyre biztosabban érti a nyelvileg összetettebb, kevesebb nonverbális elemmel támogatott óravezetést, feladat meghatározásokat; - felismeri világos nyelvi jegyek alapján szóbeli vagy írásbeli szöveg közlésszándékát; - megérti rövid, egyszerű, ismert témakörökhöz kapcsolódó irodalmi szövegek tartalmát és a nyert információkat feladat megoldásához felhasználja; - megérti az ismert témákkal kapcsolatos rövidebb összefüggő szövegeket, képes az életkorának megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegeket követni; - megért és memorizál mondókákat, kiszámolókat, (nép)dalokat, gyerekverseket; - megért képek vagy egyéb segédanyagok segítségével rövid irodalmi szövegeket; - elolvas, és megért egyszerűbb, rövid, illusztrációkkal ellátott irodalmi szövegeket; - megérti az olvasott / hallott egyszerűbb hétköznapi szövegek tartalmát.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok

- aktív részvétel az órai tevékenységekben. - az óra vezetéshez, az ismert témákhoz kapcsolódó szókinccsel bővítése. - kérdésekre/kérésekre való megfelelő reagálás. - értő részvétel ismert témákról való beszélgetésekben, szerepjátékokban. - hangzó szövegből néhány konkrét információ kiszűrése, hallás utáni feladatok megoldása. - értő olvasás gyakorlása, biztos olvasási készség kialakítása, olvasástechnikák gyakorlása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Magyar irodalom
Fogalmak	szókincsbővítés, tartalom, illusztráció, lírai szöveg, epikai szöveg, dramatizált szöveg.
Javasolt tevékenységek	- projektmunka (plakátkészítés) csoportban. - keresztrejtvény készítése, megoldása. - szókérttyák készítése az alapszókinccsel kapcsolatosan. - képes szótár készítése. - rajzfilmek, mesék nézése.

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 36
Tanulási eredmények	A tanuló: - tud beszélgetést kezdeményezni a számára ismert és fontos témákban; - az ismert témákkal kapcsolatos beszélgetésekben kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;	

	- ismert helyzetekben ki tudja fejezni a beszédszándékát, használja a szituációnak megfelelő beszédfordulatokat, és az adott szituációnak megfelelően viselkedik; - hallott, látott jelenségekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagál; - véleményét, ötleteit egyszerű formában fejezi ki; - aktívan vesz részt szerepjátékokban, nyelvi játékokban; - felismer konfliktusos helyzeteket; - bemutatja az általa elvégzett feladat megoldását, eredményét.
Ismeretek/Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása. - az írás tempójának fokozása. - egyéni, tiszta és olvasható íráskép kialakítása. - fokozott tanulói önállóság a feladatok megoldásában. - a mindennapi nyelvhasználatban leggyakrabban előforduló szókincs használata. - a lengyel nyelvi normáknak megfelelő helyes kiejtés, érthető és kifejező beszéd. - a magyar nyelvtől eltérő hangok helyes kiejtése, a szavak helyes hangsúlyozása, mondat helyes intonációja. - memorizált szövegek pontos, kifejező előadása. - információ kérése és adása, egyszerű kérdések feltevése és megválaszolása. - aktív részvétel egyszerű mondatokkal, feltett kérdések segítségével ismert témákról szóló beszélgetésben. - megszólítás hivatalos és nem hivatalos formában. - eseményekkel kapcsolatos élmények, érzések egyszerű mondatokkal történő kifejezése. - szinonimák és antonimák használata. - képek, illusztrációk leírása. - rövid szövegek hibátlan másolása, tollbamondás írása hibátlanul vagy kevés hibával.	Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Erkölcstan Ének-zene

- hiányos szövegek kiegészítése. - olvasott, ill. hallott szöveghez kapcsolódó feladatok elvégzése. - egyszerű nyomtatvány, kérdőív kitöltése. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		
Fogalmak	Íráskép, szöveggép, olvashatóság, szövegértés, vélemény, beszélgetés.	
Javasolt tevékenységek	- projektmunka készítése (pl. poszter, faliújság, tábló). - rövid üdvözet, gratuláció, meghívás, hirdetés, levél stb. megírása. - szavak, mondatok írása másolása. - tollbamondás. - kommunikáció különböző szituatív helyzetekben. - páros és csoportos beszélgetésekben.	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - ismeri az információ forrásait; - képes önálló tanulásra; - motivált a lengyel nyelvtanulás terén, saját érdeklődésének megfelelően információt keres; - szótárfüzeteket vezet és használ; - a tanult szókincset önállóan gyakorolja;	

	- egyszerű szövegtanulási technikákat alkalmaz; - nyomtatott forrásokat és médiát használ; - nyomtatott és elektronikus szótár használ.
Ismeretek/Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- egyszerű tanulási módok, stratégiák. - tanulás különböző típusú szövegekből. - vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. - adatok, információk gyűjtésének módjai. - alapismeretek a könyvtár működéséről. - a szótárhasználat módja. - ismerkedés lengyel nyelvű nyomtatott és elektronikus folyóiratokkal. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség.	Dráma és tánc Informatika Erkölcstan Technika, életvitel és gyakorlat Matematika Környezetismeret Magyar irodalom Testnevelés
Fogalmak	információ, tudás, könyvtár, szótár, lexikon, tanulás.
Javasolt tevékenységek	- figyelemfejlesztő feladatok/játékok (fekete – fehér- igen-nem - ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok. - szövegtanulási technikák. - az emlékezetet fejlesztő feladatok/játékok. - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok. - szótanulást segítő feladatok/játékok (pl. szólánc). - szókétyák készítése, tematikus rendezése.

	- kétnyelvű (papír alapú és digitális) szótár használata. - szöveg kulcsszavainak, kulcs mondatainak megtalálása. - párbeszédok szó szerinti leírása sokszori, szakaszos meghallgatás után.
--	---

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló - felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; - felismeri, megnevezi, és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; - a mondatot nagybetűvel kezdi, és megfelelő írásjellel zárja; - alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; - írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; - helyesen alkalmazza a lengyel létigét (być); - használja módbeli segédigéket (móc, chcieć, musieć); - felismeri a főnevek neveit, egyes és többes számú alakjukat; - ismeri a melléknév három alakját - alkalmazza a mutató névmásokat többes szám alanyesetben: ten, ta, to, tamten, tamta, tamto, ci t, tamci tamte; - ragozza a személyes névmásokat tárgyesetben; - ismeri a leggyakoribb cselekvő igék múlt és összetett jövő idejét; - felismeri, és használja az alanyi, tárgyi és birtokos esetben álló főneveket; - használja a tőszámneveket; - képes különböző mondatfajtákat alkotni önállóan.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok:
- a nyelvi kommunikációs képesség, a nyelvhasználat minőségének fejlesztése. - nyelvtani és nyelvhelyességi szabályok alkalmazása. - rokonértelmű szavak használata.		Magyar nyelv Környezetismeret Informatika Erkölcstan

- a tanult szófajok felismerése és megnevezése. - a jelen, múlt és jövő idejű igék helyes használata és ragozása beszédben és írásban. - főnévek csoportosítása grammatikai nem és szám szerint. - melléknév felismerése és egyeztetése (nem, szám). - mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Technika, életvitel és gyakorlat Matematika
Fogalmak	szófaj, főnév, melléknév, főnév – melléknév egyeztetése, ige, igeragozás, tőszámnév, személyes névmás, mutató névmás, személyes névmások ragozása.
Javasolt tevékenységek	- egyéni / csoportos versenyek. - egyszerű mondatokból álló képregény olvasása, saját készítése. történet szerinti képregény kockák vagy szövegkártyák sorba rendezése. - online feladatok. - gyűjtőmunka.

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - megnevezi az olvasmány szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait; - azonosítja a történet idejét és helyszínét, az események sorrendjét; - konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket;	

	- az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát néhány mondattal mondja el; - előad néhány verset, rövid szövegrészletet; - megoldja az egyes művekhez kapcsolódó szövegértési feladatokat.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- lengyel nyelvű irodalmi alkotásokkal kapcsolatos ismeretek bővítése. - az olvasmányok tartalmának rövid bemutatása. - a művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása. - rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék) önálló olvasása. - irodalmi szövegek témájának megfigyelése. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	<i>Vizuális kultúra</i> <i>Technika, életvitel és gyakorlat</i> <i>Matematika</i> <i>Környezetismeret</i> <i>Környezetismeret</i> <i>Testnevelés</i>
Fogalmak	monda, legenda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, szereplő, ismétlés, ritmus.
Javasolt tevékenységek	- a mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. - rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. - ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok. - részvétel csoportos játékokban. - a tanult dalok dramatizálása / eljátszása.

26+36+10+23+23=118	Összesen:118
---------------------------	---------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (30 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, projektekre, részben lengyel kulturális rendezvényeken való szereplésre történő felkészülésre fordítjuk.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekre épülő, egyszerű nyelvezetű, rövid történetek, mesék, tanárral és tanulótársakkal folytatott egyszerű párbeszéd, hangzóanyagok, rövidfilmek, mesefilmek

4.4.5.2 Témakörök

Üdvözlési, udvariassági formák: A. Találkozás, búcsúzás, köszönetnyilvánítás (személyesen és telefonban) B. Tetszés ill. nemtetszés kifejezése
Személyes vonatkozások, család A. Bemutatkozás: név, nem, életkor, ország, lakóhely, nemzetiség B. Családtagok bemutatása (nem, magasság, hajszín, szemszín, foglalkozás)
Lakóhely A. Szűkebb környezet: otthon, ház, lakás, udvar, kert B. Tágabb környezet: játszótér, utca, környék, fontosabb középületek, közlekedési eszközök, irányok C. Állatok: vadon élő és háziállatok megnevezése, kedvenc állataim
Iskola, barátok A. Iskola, osztály, osztálytársak, barátok bemutatása B. Tantárgyak, órarend C. Iskolai felszerelés D. Óravezetéssel kapcsolatos összetett utasítások
Életmód

A. Napi étkezések B. Kedvenc ételeim C. Egészséges/egészségtelen ételek csoportosítása D. Öltözködés: időjárásnak megfelelő öltözködés E. Sport: fontosabb sportágak, sporttevékenységek megnevezése
Idő, időjárás A. Évszakok, hónapok megnevezése, jellemzői B. Időjárási jellemzők C. A hét napjai D. Napszakok E. Az óra F. Számok 1-100
Szabadidő, szórakozás A. Kirándulás, vakáció B. Szabadidős tevékenységek (pl. olvasmányok, film, színház, cirkusz, stb)
Ünnepek, hagyományok A. Családi ünnepek (Nagymama és Nagypapa-, Anyák -, Gyermek -, Apa -, Család Napja) B. Lengyel állami ünnepek

4.4.5.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai:

Legyen beszédközpontú, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést, az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 9-10 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból!

Tartós tankönyv legyen!

- „Lengyel képes szótár”, tartós könyv
- Agnieszka Rabiej „Lubię polski” cz.2. 3-4. évfolyam, 2 db tartós könyv + munkafüzet
- Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz „Nowe słowa na start” 4-5-6. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet

- Agnieszka Łuczak, Anna Murdzek „Między nami” 4. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Aleksandra Achtełik Bernadetta Niesporek-Samburska „Bawimy się w polski” 4-5 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet

4.4.5.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Edmund Wasilewski „Płynie Wisła, płynie”
- Grzegorz Kasdepke „*Kacperiada*”
- Polskie miasta w baśni i legendzie
- Wojciech Widłak „*Pan Kuleczka*”
- „Akademia Pana Kleksa” (film)
- Papcio Chmiel „Tytus, Romek i A'tomek”
- Jan Brzechwa - wybrane wiersze („Na wyspach Bergamutach”)
- Julian Tuwim - wybrane wiersze („Okulary”)
- Jan Brzechwa „Akademia Pana Kleksa”
- Koziołki z poznańskiego ratusza
- Kolędy polskie O śpiących rycerzach” (legenda)
- O stópce królowej Jadwigi (legenda)

4.4.6 5. évfolyam

4.4.6.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 31
Tanulási eredmények	A tanuló: - egyre biztosabban ért meg, és megfelelően reagál egyszerű kijelentésekre, kérdésekre, kérésekre; - kiszűri a megértést segítő, változatos feladatok segítségével a szöveg lényegét; - megért a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva hétköznapi témákról folyó párbeszédet, beszélgetést; - megért egyszerű, rövid, lengyel hétköznapiokról, kultúráról, hagyományokról és szokásokról szóló írott- és hangzószöveget; - megtalálja a lényeges információkat egyszerű szövegekben (pl. hirdetés, programfüzet, étlap). - a vasúti és buszpályaudvarokon, színház- és mozi pénztáraknál megadott információt megérti, és tudatosan felhasználja; - feltárja, és értelmezi szövegek és a képek összefüggéseit; - követi a kommunikációs partner egyszerű megnyilvánulásait; - ismeri, és használja a nyomtatott és az elektronikus sajtó által kínált lehetőségeit; - képeket, illusztrációkat ír le egyszerű nyelvi eszközökkel.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- a szavak jelentésének megértetése mondatban és rövid szövegben. - egyszerű írott/hallott instrukciók követése. - hallásértés fejlesztése megfelelő hanganyaggal. - az olvasott szövegekből a legfontosabb, alapvető információk kiszűrése, szövegfeldolgozó feladatok elvégzése. - a megértés egységeinek bővítése: szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg.		<i>Vizuális kultúra</i> <i>Magyar nyelv és irodalom</i> <i>Történelem</i> <i>Természetismeret</i> <i>Földrajz</i> <i>Informatika</i>

- a szövegben fellelhető tények és személyes vélemények közötti különbség észlelése. - egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásainak megértése. - ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel; Kompetenciák: - tanulási kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		
Fogalmak	mese, dal, film, ének, párbeszéd, beszélgetés, színjátszás, állandósult szókapcsolat, szövegtípus, tartalomjegyzék.	
 Javasolt tevékenységek	- csoportos internetes kutató munka. - plakát készítése. - prospektus, reklám készítése – csoportverseny. - filmnézés. - könnyített olvasmányok otthoni elolvasása. - keresztrejtvény készítése és megoldása	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 31
----------------	--	-----------------------------

Tanulási eredmények	A tanuló: - le tudja írni az ismert szavakat, egyszerű szerkezetű mondatokat másol, tollbamondás alapján és emlékezetből; - képes önállóan rövid, egyszerű szerkezetű mondatokat írni képek vagy saját tapasztalat, elképzelés alapján; - a lengyel nyelvi normáknak megfelelő helyes kiejtéssel, szavak helyes hangsúlyozásával, mondatok helyes intonációjával beszél; - egyszerű mondatokkal aktívan rész vesz feltett kérdések segítségével ismert témákról szóló beszélgetésben; - pontosan, kifejezően ad elő prózai vagy verses memorizált szövegeket; - kiegészít hiányos szövegeket; - elvégzi az olvasott, ill. hallott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat; - kitölt egyszerű nyomtatványt, kérdőívet.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- ismert szavak, ismert témájú egyszerű mondatok másolása, leírása tollbamondás alapján vagy emlékezetből. - minta alapján életkornak megfelelő témájú rövid szóbeli / írásbeli szövegek alkotása. - a meglévő szókincs kreatív alkalmazása. - közösen feldolgozott, olvasott szöveghez kapcsolódó, egyszerű írásbeli/szóbeli feladatok elvégzése. - a mindennapokban használatos írott és elektronikus szövegek írása (meghívó, e-mail, SMS). - szövegek és illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása. - a szövegben található adatok megadott szempontok alapján történő rendszerezése. - gondolatok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene

- részvétel egyszerű, ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó beszélgetésekben, kérdések feltevése és megválaszolása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail, írás, fogalmazás, összefoglalás, mondat, kulcsszó, lényeg, stílus, kommunikáció, kérdés, felelet/válasz, párbeszéd, kifejezés, elbeszélés, eljátszás, ismétlés, érvelés.
Javasolt tevékenységek	- projektmunka készítése. - rövid üdvözlés, gratuláció, meghívás, hirdetés, levél stb. megírása. - szóbeli mini-prezentációk. - olvasási verseny. - egy film egy-két jelenetének dramatizálása és eljátszása, feldolgozása (illusztráció, előadás).

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes önálló ismeretszerzésre; - képes beszélgetést kezdeményezni, levezetni, befejezni; - megérti az órai tananyagot.	

Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- tanulást támogató eljárások. - adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével. - egy- és kétnyelvű szótárak használata. - egynyelvű szótárak, enciklopédiák, értelmező szótárak használata. - jegyzetelés, vázlatkészítés. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene Testnevelés és sport
Fogalmak	Szótár, internet, anyaggyűjtés, vázlatpont, kulcsszó.	
Javasolt tevékenységek	- a Figyelemfejlesztő feladatok/játékok (fekete – fehér- igen-nem) - az emlékezetet fejlesztő feladatok / játékok (pl. Merre tovább) - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok / játékok (pl. csoportalkotás)	

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - felismeri és használja a tanult nyelvtani szerkezeteket; - használ gyakran előforduló alaktani és mondattani szabályokat; - használ egyszerűbb szófordulatokat és idiómákat; - folyamatosan bővíti szókincsét;	

	- önállóan felismeri a tanult mondatösszetételeket; - a helyesírás és központosítás szabályait szinte hibátlanul alkalmazza.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- a lengyel nyelvtan alapvető terminológiájának ismerete (<i>érti a hang, betű, szótag, hangsúly fogalmát</i>) - a tanuló közvetlen környezetével, mindennapi cselekvéseivel kapcsolatban állító és tagadó kijelentések létrehozása, eldöntendő és kérdőszavas kérdések feltevése. - <i>a közlés céljának megfelelő intonációt alkalmazása</i> - a mondatok mondat szerkezet és kommunikációs szándék szerinti típusai. - melléknevek segítségével egyszerű leírások emberekről, tárgyakról. - <i>a nem verbális kommunikációs eszközök jelentésének (pl. gesztus, mimika, testtartás) felismerése</i> - cselekvések megnevezése, cselekvéssorok leírása. - a cselekvés tárgyának megnevezése. - <i>a közlés feladójának és címzettjének azonosítása</i> - az emberek, tárgyak helyzetének vagy mozgásuk irányának meghatározása. - a cselekvés időpontjának kifejezése. Egyszerű ok-okozati viszonyok kifejezése. - <i>a ragozható szófajok - nem ragozható szófajok megkülönböztetése</i> - a lengyel nyelvtan alapvető szabályainak ismerete és ezek alkalmazása szóban és írásban. - a lengyel helyesírás alapvető szabályainak használata tollbamondásban és önállóan írt szövegekben.	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Informatika Idegen nyelv
Nyelvtani fogalmak	
- idő kifejezése, hány óra?	

- sorszámnév ragozása; - <i>nem személyes igeformák (formy nieosobowe): főnévi igenév (bezokolicznik) felismerése és használata, illetve főnévi igenév átváltása személyes formákra és fordítva</i> - összetett jövő idő; - egyszerű jövő idő; - kijelentő, kérdő és felszólító mondatok; - <i>kijelentő mód (tryb oznajmujący) részletes alkalmazása</i> - <i>felszólító mód (tryb rozkazujący) bevezetése konkrét példákkal</i> - mutató névmások; - <i>személyes névmások (zaimki osobowe) ragozása</i> - <i>birtokos névmások (zaimki dzierżawcze) alapjai</i> - rendhagyó igék ragozása (nosić, jechać, iść); - hímnemű főnév ragozása: kolega, sprzedawca típusú; - nőnemű főnév ragozása: pani, sprzedawczyni típusú; - <i>alanyeset (mianownik) és tárgyeset (biernik) különbségei</i> - <i>élő hímnemű (męskoosobowy) és élettelen hímnemű (niemęskoosobowy) megkülönböztetése</i> - <i>rendhagyó főnevek (nieregularne rzeczowniki) alapjai: przyjaciel, pies típusú szavak</i> - személyes névmás ragozása: ja, ty, on, ona, ono; - igeszemlélet bevezetése. - <i>befejezett (dokonane) és befejezetlen (niedokonane) igék alapos megkülönböztetése</i> - <i>aspektuspárok rendszere: robić-zrobić, iść-pójść, mówić-powiedzieć</i> - <i>az aspektus gyakorlati alkalmazása egyszerű mondatokban</i> Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia	
---	--

- matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		
Fogalmak	igék, ige szemlélet, idő kifejezése, számnevek, <i>aspektus</i> , <i>befejezett/befejezetlen igék</i> , <i>igeragozás</i> , <i>ragozások</i> , <i>esetek (przypadki)</i> , <i>nyelvtani nem (rodzaj gramatyczny)</i> , <i>szám (liczba)</i> , <i>személy (osoba)</i> , <i>igei módok (tryby czasownika)</i> , <i>nem személyes igeformák</i> , <i>hang</i> , <i>betű</i> , <i>szótag</i> , <i>hangsúly</i>	
Javasolt tevékenységek	- projektmunka egyénileg/csoportban "Moja rodzina" - birtokos névmások gyakorlása - kérdőívek alkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése. - kvízzjáték. - iskolai versenyek. - keresztrejtvény készítése és megoldása	

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes irodalmi témával kapcsolatos kérdést feltenni; - olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazza; - irodalmi művekben megjelenő alapvető emberi magatartásformákat felismer; - az ifjúsági irodalom egy alkotását önállóan elolvassa.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- irodalmi témákkal kapcsolatban felvetett kérdések, problémák értelmezése, a témákat érintő vitás kérdésekben vélemény alkotása. - irodalmi témával kapcsolatos kérdések feltevése;		Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem

- a szöveg tartalmának szóban, írásban történő összefoglalása. - önálló jegyzet/vázlat készítése megadott elemzési szempontok szerint. - irodalmi művekben megjelenő alapvető emberi magatartásformák felismerése. - irodalmi műalkotásból készült film és az eredeti mű összehasonlítása. - ifjúsági irodalom önálló olvasása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene
Fogalmak	színdarab, film, elemzés, állásfoglalás, összefüggések feltárása, értékítélet, véleménynyilvánítás.	
Javasolt tevékenységek	- csoportos internetes kutatómunka - plakát készítése. - prospektus, reklám készítése – csoportverseny. - filmnézés. - könnyített olvasmányok otthoni elolvasása.	

31+31+10+23+23=118 óra	Összesen: 118
-------------------------------	----------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (30 óra) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekre épülő, egyszerű nyelvezetű, rövid történetek, mesék, tanárral és tanulótársakkal folytatott egyszerű párbeszéd, hanganyagok, rövidfilmek, mesefilmek

4.4.6.2 Témakörök

Én és a családom A. keresztnév és vezetéknév, lakcím, nem, életkor, születési hely és idő; B. nemzeti hovatartozás/ állampolgárság, nyelvtudás; C. család, családtagok bemutatása; D. barátok, kollégák; E. megismerkedés (hivatalos és nem hivatalos kapcsolatok kialakítása);
Ház, lakás A. szobatípusok; B. a bútor és egyéb lakberendezési tárgyak;
Mindennapi élet: A. mindennapi élet tipikus tevékenységei; B. mindennapi tárgyak; C. iskola és iskolai tantárgyak;
Szabadidő, szórakozás: A. szabadidő eltöltési módjának (pl. olvasmányok, film, színház, sport, cirkusz, stb.) megnevezése; B. hobbi;
Utazás: A. irányok; B. utazás során megismert helyek, épületek, történetek bemutatása C. közlekedési eszközök;
Egészség: A. testrészek;

B. közérzet;
Vásárlás: A. üzletek; B. élelmiszertermékek; C. alapvető mennyiségek; D. pénz; E. bevásárló lista; F. vásárlási szituációk;
Ételek és italok: A. ételek; B. italok; C. egészséges / egészségtelen ételek csoportosítása
Szolgáltatások: A. éttermek, szállodák
Természeti környezet: A. időjárás; B. évszakok; C. alapvető állatnevek.
Hagyományok, szokások, ünnepek: A. családi ünnepek (pl. születésnapok, névnapok); B. vallási ünnepek (pl. húsvét, karácsony), C. állami (pl. május 3., november 11.) D. egyéb alkalmak (pl. Szilveszter, Újév).
Technológia és média: A. otthoni műszaki berendezések; B. sajtó, televízió, rádió, internet

4.4.6.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai:

Legyen beszédközpontú, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést és az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 10-11 éves tanulók érdeklődését! Tartalmazza megfelelő részletességgel mindazokat a témákat, amelyeket az iskola helyi tanterve szerint a tanulónak el kell sajátítania!

Tartós tankönyv legyen!

- „Lengyel irodalom 5-8. évfolyam”, tartós könyv + munkafüzet
- „Történelem 5-8. évfolyam”, tartós könyv
- Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz „Nowe słowa na start” 4-5-6. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Janowska Aleksandra, Pastuchowa Magdalena „Dzień dobry” cz.1. 5-6. évfolyam, tartós könyv
- Aleksandra Achtełik Bernadetta Niesporek-Samburska „Bawimy się w polski” 4-5. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Łuczak, Anna Murdzek „Między nami” 5. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- A. Janowska, M. Pastuchowa „Dzień dobry” tartós könyv
- A. Burkat, A. Jasińska „Hurra po polsku 1” tartós könyv
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv
- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv
- Alicja Stypka „Gramatyka w szkole podstawowej” 4-5-6. évfolyam tartós könyv
- Agnieszka Madeja, Barbara Morcinek „Polski mniej obcy” tartós könyv
- Stanisław Mędak „Język polski a la carte” tartós könyv

4.4.6.4 Ajánlott irodalom:

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják;

elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie;
- Mikołaj Rej - wybrane wiersze
- Jan Kochanowski „Fraszki” („Szlachetne zdrowie”)
- Ignacy Krasicki - wybrane bajki („Ptaszki w klatce”)
- Józef Wybicki „Mazurek Dąbrowskiego”
- „O Piaście Kołodzieju”
- Adam Mickiewicz „Pani Twardowska”
- Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz” (fragmenty)
- Henryk Sienkiewicz „W pustyni i w puszczy”

4.4.7 6. évfolyam

4.4.7.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 31
Tanulási eredmények	A tanuló: - egyre biztosabban ért, és megfelelően reagál egyszerű kijelentésekre, kérdésekre, kérésekre; - kiszűri a megértést segítő, változatos feladatok segítségével a szöveg lényegét; - megért a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva hétköznapi témákról folyó párbeszédet, beszélgetést; - elolvassa és megérti a tananyaggal kapcsolatos rövid irodalmi szövegeket, meséket, legendákat, történelmi olvasmányokat, egyszerű ismeretterjesztő szövegeket; - érti az egyszerű, rövid, lengyel hétköznapiokról, kultúráról, hagyományokról és szokásokról szóló írott és hangzó szövegeket; - megtalálja a lényeges információkat egyszerű szövegekben (pl. hirdetés, programfüzet, étlap);	

	- a vasúti és buszpályaudvarokon, színház- és mozi pénztáraknál megadott információkat megérti, és tudatosan felhasználja; - feltárja és értelmezi a szöveg és a kép összefüggéseit; - követi a kommunikációs partner egyszerű megnyilvánulásait; - megérti többször meghallgatott egyszerű szövegből az alap információkat; - ismeri és használja a nyomtatott és az elektronikus sajtó által kínált lehetőségeket; - képeket, illusztrációkat egyszerű nyelvi eszközökkel ír le; - megtalálja az írott szöveg részleteire vonatkozó információkat, megjelöli egyszerűbb szöveg lényegi elemeit.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- a szavak jelentésének megértése mondatban és rövid szövegben. - egyszerű írott / hallott instrukciók követése. - hallásértés fejlesztése megfelelő hanganyaggal, dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel. - az olvasás stratégiái: pl. adatok visszakeresése nyomtatott és az elektronikus szövegek feldolgozásakor. - az olvasott szövegekből a legfontosabb, alapvető információk kiszűrése, szövegfeldolgozó feladatok elvégzése. - a megértés egységeinek bővítése: szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg. - a szövegben fellelhető tények és személyes vélemények közötti különbség észlelése. - egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásainak megértése. - ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel; Kompetenciák: - tanulási kompetencia	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika

	- digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	mese, dal, film, ének, párbeszéd, beszélgetés, színjátszás, állandósult szókapcsolat, szövegtípus, tartalomjegyzék.	
Javasolt tevékenységek	- csoportos internetes kutató munka. - plakát készítése. - prospektus, reklám készítése – csoportverseny. - filmnézés. - könnyített olvasmányok otthoni elolvasása. - keresztrejtvény készítése és megoldása.	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 31
Tanulási eredmények	A tanuló: - le tudja írni az ismert szavakat, egyszerű szerkezetű mondatokat másol, tollbamondás alapján és emlékezetből; - képes önállóan rövid, egyszerű szerkezetű mondatokat írni képek vagy saját tapasztalat, elképzelés alapján; - különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegeket ír minta alapján (pl. hagyományos vagy elektronikus üdvözlőlap, üzenet, SMS, e-mail, lista); - a lengyel nyelvi normáknak megfelelő helyes kiejtéssel, szavak helyes hangsúlyozásával, mondatok helyes intonációjával beszél; - aktívan részt vesz egyszerű mondatokkal, feltett kérdések segítségével ismert témákról szóló beszélgetésben; - leírja képek, illusztrációk tartalmát; - pontosan, kifejezően előad prózai vagy verses memorizált szövegeket; - kiegészít hiányos szövegeket;	

	- elvégzi az olvasott, ill. hallott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat; - kitölt egyszerű nyomtatványt, kérdőívet; - képes tényszerű információk megszerzésére és továbbadására.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- ismert szavak, ismert témájú egyszerű mondatok másolása, leírása tollbamondás alapján vagy emlékezetből. - minta alapján életkornak megfelelő témájú rövid szóbeli / írásbeli szövegek alkotása. - a meglévő szókincs kreatív alkalmazása. - közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó, egyszerű írásbeli/szóbeli feladatok elvégzése. - a mindennapokban használatos papír alapú és elektronikus szövegek írása (meghívó, e-mail, SMS). - szövegek és illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása. - a szövegben található adatok megadott szempontok alapján történő rendszerezése. - gondolatok összekapcsolása kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután). - részvétel egyszerű, ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó beszélgetésekben, kérdések feltevése és megválaszolása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene

Fogalmak	anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail. írás, fogalmazás, összefoglalás, mondat, kulcsszó, lényeg, stílus. kommunikáció, kérdés, felelet / válasz, párbeszéd, kifejezés, elbeszélés, eljátszás, ismétlés, érvelés.
Javasolt tevékenységek	- projektmunka készítése. - rövid üdvözet, gratuláció, meghívás, hirdetés, levél stb. megírása. - szóbeli mini prezentációk. - olvasási verseny. - egy film egy-két jelenetének dramatizálása és eljátszása, feldolgozása (illusztráció, előadás).

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes önálló ismeretszerzésre; - képes beszélgetést kezdeményezni, levezetni, befejezni; - megérti az órai tananyagot.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- tanulást támogató eljárások. - adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével. - egy- és kétnyelvű szótárak használata. - egynyelvű szótárak, enciklopédiák, értelmező szótárak használata. - jegyzetelés, vázlatkészítés. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia		Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete

- matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Ének-zene Testnevelés és sport
Fogalmak	szótár, internet, anyaggyűjtés, vázlatpont, kulcsszó.
Javasolt tevékenységek	- a figyelemfejlesztő feladatok/játékok (fekete-fehér, igen-nem) - az emlékezetet fejlesztő feladatok/játékok (pl. Merre tovább) - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok (pl. csoportalkotás)

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - felismeri a tanult nyelvtani szerkezeteket; - használ gyakran előforduló alaktani és mondattani szabályokat; - használ egyszerűbb szófordulatokat és idiómákat; - folyamatosan bővíti szókincsét; - alkalmazza a szóképzés már elsajátított struktúráit; - felismeri az adott alaktani elemeket, megnevezi funkciójukat; - alapvető nyelvtani terminológiát használ; - önállóan felismeri a tanult mondatösszetételeket; - a helyesírás és központosítás szabályait szinte hibátlanul alkalmazza - <i>felismeri és használja az összetettebb aspektusrendszert</i> - <i>folyékonyan alkalmazza a különböző igei módokat (tryby czasownika)</i> - <i>önállóan dolgozik cselekvő (strona czynna) és szenvedő (strona bierna) alakok közötti átváltással.</i>	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- a lengyel nyelvtan alapvető terminológiájának ismerete.		

- a tanuló közvetlen környezetével, mindennapi cselekvéseivel kapcsolatban állító és tagadó kijelentések létrehozása, eldöntendő és kérdőszavas kérdések feltevése. - a mondatok mondat szerkezet és kommunikációs szándék szerinti típusai. - melléknevek segítségével egyszerű leírások emberekről, tárgyakról. - cselekvések megnevezése, cselekvéssorok leírása. - a cselekvés tárgyának megnevezése. - az emberek, tárgyak helyzetének vagy mozgásuk irányának meghatározása. - a cselekvés időpontjának kifejezése. Egyszerű ok-okozati viszonyok kifejezése. - a lengyel nyelvtan alapvető szabályainak ismerete és ezek alkalmazása szóban és írásban. - a lengyel helyesírás alapvető szabályainak használata tollbamondásban és önállóan írt szövegekben. Nyelvtani fogalmak - idő kifejezése, hány óra? - sorszám név ragozása; - összetett jövő idő; - egyszerű jövő idő; - kijelentő, kérdő és felszólító mondatok; - mutató névmások; - rendhagyó igék ragozása (nosić, jechać, isć); - <i>feltételes mód (tryb przypuszczający) bevezetése és alkalmazása</i> - <i>mozgásigék (czasowniki ruchu) részletes rendszere és az igekötős változatai (przedrostki): po-, od-, wy-, prze-, o-</i> - <i>rendhagyó aspektus párok: brać-wziąć, kłaść-położyć</i> - <i>jövő és múlt idő aspektusbeli ellentétei (az olyan igéknél, mint brać-wziąć, kłaść-położyć stb.)</i>	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Informatika Idegen nyelv
---	--

- hímnemű főnév ragozása: kolega, sprzedawca típusú; - nőnemű főnév ragozása: pani, sprzedawczyni típusú - <i>részes eset (celownik) részletes ragozása: egyes szám (liczba pojedyncza)/többes szám (liczba mnoga), illetve rendhagyó főnevek (nieregularne rzeczowniki): brat, ręka, imię, muzeum típusú</i> - személyes névmás ragozása: ja, ty, on, ona, ono; - igeszemlélet- bevezetése - <i>szenvedő szerkezet (strona bierna)</i> - <i>cselekvő szerkezet átváltása szenvedőre / szenvedő szerkezet átváltása cselekvőre (praktikus alkalmazási példák)</i> - <i>Függő és egyenes beszéd (mowa zależna/niezależna) és az átváltási szabályai</i> Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	Ígék, igeszemlélet, igeragozás, idő kifejezése, számnevek, <i>feltételes mód, melléknévi igenevek, szenvedő/cselekvő szerkezet, függő/egyes beszéd, részes eset, szófajok, mozgásigék</i>
Javasolt tevékenységek	- projektmunka egyénileg/csoportban. - kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése. - kvízzjáték - iskolai versenyek. - keresztrejtvény készítése és megoldása - <i>Szenvedő szerkezet gyakorlása újságcikkekkel</i> - <i>függő beszéd gyakorlása interjúkészítéssel</i>

	- mozgásigék dramatizálása - melléknévi igenevek felismerése irodalmi szövegekben
--	--

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 23
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes irodalmi témával kapcsolatos kérdést feltenni; - a szöveg tartalmát, szóban, írásban összefoglalja, a megadott elemzési szempontok alapján önállóan jegyzetet és vázlatot készít; - az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazza; - irodalmi művekben megjelenő alapvető emberi magatartásformákat felismer; - az ifjúsági irodalom egy alkotását önállóan olvasni.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- irodalmi témákkal kapcsolatban felvetett kérdések, problémák értelmezése, a témákat érintő vitás kérdésekben vélemény alkotása. - irodalmi témával kapcsolatos kérdések feltevése; - a szöveg tartalmának összefoglalása szóban, írásban. - önálló jegyzet/vázlat készítése a megadott elemzési szempontok szerint. - az irodalmi művekben megjelenő alapvető emberi magatartásformák felismerése. - irodalmi műalkotásból készült film összehasonlítása az eredeti művel. - ifjúsági irodalom önálló olvasása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia		Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene

	- digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	színdarab, film, elemzés, állásfoglalás, összefüggések feltárása, értékítélet, véleménynyilvánítás.	
Javasolt tevékenységek	- csoportos internetes kutatómunka - plakát készítése. - prospektus, reklám készítése – csoportverseny. - filmnézés. - könnyített olvasmányok otthoni elolvasása.	

31+31+10+23+23=118	Összesen:118
---------------------------	---------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (30 óra) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

leírás, történet, párbeszéd, élménybeszámoló, képregény, mese, dalszöveg, vers, ismertető, hirdetés, plakát, prospektus, étlap, programfüzet, képeslap, felirat, levél, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, sms, e-mail, irodalmi szövegek, üzenetek, instrukciók, hírek a televízióban és rádióban, rövid interjúk, reklámszövegek, dalok, videók.

4.4.7.2 Témakörök

Én és a családom:

- A. keresztnév és vezetéknév, lakcím, nem, életkor, születési hely és idő;
- B. nemzeti hovatartozás/ állampolgárság, nyelvtudás;
- C. kinézet és alapvető jellemvonások;
- D. a leggyakoribb szakmák;

E. család, családtagok; F. családi ünnepek G. barátok, kollégák.
Ház, lakás, környezet: A. szobátípusok; B. bútorok és egyéb berendezési tárgyak; C. udvar és játszótér. D. az otthon környékének bemutatása
Mindennapi élet: A. mindennapi élet tipikus tevékenységei; B. mindennapi tárgyak; C. iskola és iskolai tantárgyak; D. idő meghatározása (pl. évszakok, hónapok, napok, napszak, óra).
4. Szabadidő, szórakozás: A. szabadidő eltöltése; B. játékok és tevékenységek; C. hobbi; D. sportolás.
Utazás: A. közlekedési eszközök; B. turisztikai érdekességek; C. ünnepek / ünnepek és pihenés.
Emberi kapcsolatok: A. megismerkedés (hivatalos és nem hivatalos kapcsolatok kialakítása); B. levelezés.
Egészség: A. testrészek; B. közérzet;

C. tisztaság.
Vásárlás: A. üzletek; B. élelmiszertermékek; C. kozmetikumok; D. alapvető mennyiségek; E. pénz; F. vásárlási szituációk.
Ételek és italok: A. ételek; B. italok.
Szolgáltatások: A. fodrász; B. éttermek; C. szállodák.
Helyek: A. nyilvános helyek (pl. mozi, múzeum, színház, park); B. iskola, osztály.
Természeti környezet: A. időjárás; B. évszakok; C. alapvető állatnevek.
Hagyományok, szokások, ünnepek: A. családi ünnepségek (pl. születésnapok, névnapok); B. vallási ünnepek (pl. húsvét, karácsony), C. állami (pl. május 3., november 11.) D. egyéb alkalmi (pl. Szilveszter, Újév).
Technológia és média:

A. otthoni műszaki berendezések;
B. sajtó, televízió, rádió, internet |
|--|

4.4.7.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai:

Legyen beszédközpontú, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést és az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 12-13 éves tanulók érdeklődését! Tartalmazza megfelelő részletességgel mindazokat a témákat, amelyeket az iskola helyi tanterve szerint a tanulónak el kell sajátítania!

Tartós tankönyv legyen!

- „Lengyel irodalom 5-8. évfolyam”, tartós könyv + munkafüzet
- „Történelem 5-8. évfolyam”, tartós könyv
- Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz „Nowe słowa na start” 4-5-6 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Janowska Aleksandra, Pastuchowa Magdalena „Dzień dobry” cz.1. 5-6 évfolyam, tartós könyv
- Iwona Stempek, Paulina Kuc, Małgorzata Grudzień „Polski krok po kroku junior” 6-8 évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Agnieszka Łuczak, Anna Murdzek „Między nami” 6. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- A. Janowska, M. Pastuchowa „Dzień dobry” tartós könyv
- A. Burkat, A. Jasińska „Hurra po polsku 1” tartós könyv
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv
- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv

4.4.7.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science

fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli –a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Adam Mickiewicz „Powrót taty”
- Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz” (fragmenty)
- Juliusz Słowacki (wybrane wiersze)
- Henryk Sienkiewicz „W pustyni i w puszczy”
- Władysław Bełza (wybrane wiersze)
- Julian Tuwim (wybrane wiersze)
- Jan Brzechwa (wybrane wiersze)
- Konstanty Ildefons Gałczyński (wybrane wiersze)
- Jan Brzechwa „Akademia Pana Kleksa”;
- Stanisław Mrożek (wybrane utwory)

4.4.8 7. évfolyam

4.4.8.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 25
Tanulási eredmények	A tanuló: - megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott óravezetést; - megért a személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkozó alapvető információkat. - meg tud oldani egyszerű, rövid, hangzó / írott szövegekhez kapcsolódó feladatokat; - egyre nagyobb biztonsággal érti meg különböző emberek beszédét; - megérti az egyszerű útba igazítást, telefonbeszélgetésből az alapvető információkat;	

	- tanulási stratégiákat alkalmaz, pl. ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szöveggörnyezetéből, illetve a beszédhelyzetből; - érti ábrák, képek, illusztrációk és a szöveg kapcsolatát.
Ismeretek/ <i>Fejlesztési feladatok</i>	Kapcsolódási pontok
- szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák megismertetése, gyakoroltatása. - az olvasáshoz szükséges képességek fejlesztése. - egyszerű nyelvezetű, autentikus szövegekben konkrét információk azonosítása, ismeretlen elemek jelentésének tisztázása. - szövegértési feladatok megoldása. - alapvető szövegértési stratégiák elsajátítása. - ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és hangfelvételek lényegének megértése. - szövegben a lényegi információk elkülönítése a lényegtelenről. - szóbeli szövegek megértése, értelmezése - hallott szövegből egyszerű információk értelmezése. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika
Fogalmak	dal, film, ének, párbeszéd, beszélgetés, színjátszás, hangsúly, hanglejtés, állandósult szókapcsolat, hír, reklám, olvasási stratégia, információtartalom, kulcsinformáció, szövegfajta.

Javasolt tevékenységek	- csoportos/egyéni internetes kutató munka - plakát készítése. - prospektus, reklám készítése – csoportverseny. - csoportos/egyéni projektek. - filmnézés. - könnyített olvasmányok otthoni olvasása. - keresztrejtvény készítése és megoldása.
-------------------------------	---

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 34
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes szövegek tartalmának főbb gondolatait és információit helyesen kifejezni; - általános ismeretanyagot és speciális ismereteket is rendszerbe szedetten előadni; - tájékozódik, és megérteti magát tanórán kívüli élethelyzetekben; - aktívan részt vesz beszélgetésben; - célzottan rákérdez nem világos dolgokra; - összefoglalja a szövegek tartalmát magyarul és lengyelül; - jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszél.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- helyes kiejtés, érthető és kifejező beszéd, a magyar nyelvtől eltérő hangok helyes kiejtése, a mondat helyes intonációja; - eseményekkel kapcsolatos élmények, érzések, vélemény kifejezése egyszerű mondatokban, szinonimák és antonimák használata; - olvasott/hallott szöveg tartalmának átadása érthető mondatokkal, átélt eseményről élménybeszámoló tartása; - személyek, tárgyak, állatok, dolgok jellemzése; - a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használata;		Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret

- információ kérése és adása, egyszerű kérdések feltevése és megválaszolása; - aktív részvétel feltett kérdések segítségével ismert témákról szóló beszélgetésben; - olvasható, tiszta, kidolgozott, rendezett, íráskép, esztétikus füzetvezetés. Írott szöveg szabályszerű tagolása (bekezdések, írásjelek). Életkornak megfelelő írástempó; - a lengyel nyelvhelyességi és helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása írásbeli szövegalkotás során; - hallott szövegből egyszerű információk értelmezése; - a beszédképesség fejlesztésében az általános udvariassági formák használata; - problémák megoldása, vitás kérdések tisztázása, önálló véleményformálás. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene
Fogalmak	beszélgetés, véleményformálás, önálló megnyilatkozás, informálódás, kívánság, felszólítás kifejezése, olvasási stratégia, információtartalom, kulcsinformáció, szövegfajta.

Javasolt tevékenységek	- projektmunka készítése. - rövid üdvözlő, gratuláció, meghívás, hirdetés, levél stb. megírása. - szóbeli mini-prezentációk. - olvasási verseny. - egy film egy-két jelenetének dramatizálása és eljátszása, feldolgozása (illusztráció, előadás).
-------------------------------	--

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; - szótanulási eljárásokat alkalmaz; - nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használ; - szótárt célszerűen használ; - vázlatot készít; - ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmaz.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, használata - rendszerezett szókincs gyűjtemény készítése és használata. - két- és egynyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerzéshez. - szókincsbővítés, fogalmazások elkészítése. - szavak rendszerezése - szócsaládok. - prezentációs technikák gyakorlása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia		Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene

- matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Testnevelés és sport
Fogalmak	szótár, internet, anyaggyűjtés, vázlatpont, kulcsszó.
Javasolt tevékenységek	- saját szószeret készítése, digitális applikációval is. - kétnyelvű (papír alapú és digitális) szótár használata. - az emlékezetet fejlesztő feladatok/játékok (pl. Gimnasztikai sorozat). - a figyelemfejlesztő feladatok /játékok. - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok (pl. Ki vagyok én).

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	A tanuló: - egyszerű leírásokat tud adni emberekről, tárgyakról (főnevek, mellénevek használatával); - képes cselekvéseket megnevezni, cselekvéssorokat leírni; - meg tudja határozni az emberek, tárgyak helyzetét vagy mozgásuk irányát; - ki tudja fejezni a cselekvés időpontját; - ki tud fejezni egyszerű ok-okozati viszonyokat; - a szócsaládok alkotásának segítségével bővíti szókincsét; - <i>magabiztosan alkalmazza a melléknévi igenevek teljes rendszerét</i> - <i>felismeri és használja a komplex mondattani szerkezeteket</i> - a tanórán gyakran előforduló alaktani szerkezeteket felismer, következetesen jól használ;	

	- a tanult szerkezeteket megközelítően biztos helyesírással írja le, a szabályokat helyesen alkalmazta - <i>tudatosan alkalmazza a frazeológiai szerkezeteket.</i>
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- az ige múlt idejének használata. - a feltételes és a felszólító mód megismerése. - a legfontosabb igekötők használata. - fontos kötőszavak megismerése, használata. - szókinszfejlesztés, állandósult szókapcsolatok használata - a szavak szerkezetének megfigyelése, szóelemek funkciói. - szóképzés, szóösszetételek révén új szavak alkotása. - az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, használata. - a gyakran használt alaktani ismeretek, képzési szabályok helyes alkalmazása. Ismeretek a lengyel nyelvről: - hímnemű tulajdonnevek ragozása: Kraków, Piotr, Polak - nőnemű tulajdonnevek ragozása: Polska, Warszawa, Anna - semlegesnemű főnevek ragozása. dziecko - nőnemű főnevek ragozása: sól típus - birtokos névmás ragozása - tőszámnevek ragozása - létige múlt ideje - visszaható igék - <i>melléknévi igenevek (imiesłowy przymiotnikowe) részletes alkalmazása</i> - <i>határozói igenevek (imiesłowy przysłówkowe) használata</i> - <i>mondattani szerkezetek az igenevekkel</i> - <i>határozószók fokozása (przysłówki stopniowania)</i> - <i>középfok (stopień wyższy) és felsőfok (stopień najwyższy) komplex szerkezetei</i>	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Informatika Idegen nyelv

- <i>különleges fokozási esetek</i> - a befejezett és folyamatos igék jövő ideje - <i>kettős tagadás (podwójna negacja) konstrukciók; "Kiedyś pojadę..." szerkezetek / "Nigdy już nie pojadę..." szerkezetek</i> Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		
Fogalmak	mondatfajta, főnevek, névmások, számnevek ragozása, egyszerű és összetett mondat, alárendelő és mellérendelő mondat, <i>melléknévi/határozói igenevek, frazeológiai szerkezetek, kettős tagadás, összetett fokozás, mondattani szerkezetek</i>	
 Javasolt tevékenységek	- projektmunka csoportban/egyéniileg. - kérdőívek alkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése. - kvízzjáték. Iskolai versenyek. - keresztrejtvény készítése és megoldása. - játékos diktálási feladatok.	

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 25
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket önállóan elolvasni, a művek tartalmát összefoglalni, a szereplőket jellemezni;	

	- tud az irodalmi művekkel kapcsolatban egyéni benyomásokat, érzelmeket megfogalmazni, véleményt alkotni, jellemzést készíteni; - modern műfajú műveket olvas; - egy színdarabról egyéni benyomásokat, érzelmeket fogalmaz meg, véleményt alkot, színkritikát készít.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- irodalmi művek olvasása, értelmezése, elemzése. - ifjúsági regény cselekményének és problematikájának rövid összefoglalása megadott szempontok alapján. - véleményalkotás egy színdarabról, hangjátékról, filmről. - a szövegfeldolgozás során a fontos és lényegtelen elemek megkülönböztetése. - ifjúsági folyóiratok olvasása. - szövegrészlet dramatizálása, előadása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene Dráma és tánc
Fogalmak	novella, regény,
Javasolt tevékenységek	- filmnézés. - irodalmi mű feldolgozása vizuális eszközökkel. - szerepjáték. - interjú készítése kedvenc íróval. - kiselőadás (kedvenc könyvem/videóm bemutatása). - internetes kutatómunka.

	- könnyített olvasmányok otthoni elolvasása.
--	--

25 + 34 + 10 + 25+24 = 118	Összesen: 118 óra
-----------------------------------	--------------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (30 óra) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

leírás, történet, párbeszéd, élménybeszámoló, képregény, mese, dalszöveg, vers, ismertető, hirdetés, plakát, prospektus, étlap, programfüzet, képeslap, felirat, levél, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, sms, e-mail, irodalmi szövegek, üzenetek, instrukciók, hírek a televízióban és rádióban, rövid interjúk, reklámszövegek, dalok, videók.

4.4.8.2 Témakörök

Én és a családom A. keresztnév és vezetéknév, cím, nem, életkor, születési hely és idő; B. állampolgárság, nemzetiség, nyelvtudás C. családtagok bemutatása, családfa D. megjelenés, ruházat; E. személyiségi jellemzők; F. család, családtagok; G. barátok, kollégák; H. kapcsolattartás (levelezés, találkozó).
Ház, lakás, környezet: A. szobatípusok; B. a lakás / ház berendezése- bútor és egyéb berendezések; C. udvar és játszótér D. lakóhelyem, látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen.
Mindennapi élet: A. mindennapi élet tipikus tevékenységei; napirend

B. mindennapi tárgyak; C. iskola és iskolai tevékenységek; D. napi étkezések E. idő (pl. évszakok, hónapok, napok, napszak, óra). F. időjárás
Szabadidő, szórakozás: A. szabadidő eltöltése; B. hobbi és érdeklődés; C. játékok; D. sportolás. E. sport, sportfelszerelések; F. extrém sportok; G. sportversenyek, olimpia; H. kedvenc sportom.
Utazás: A. Közlekedési eszközök, járművek; B. utazás belföldön és külföldön; C. poggyásztípusok; D. turisztikai érdekességek; E. városok, települések, falvak; F. tájékozódás, útba igazítás. G. Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás.
Egészségügy: A. testrészek; B. tisztálkodás; C. közérzet; D. betegségek és panaszok; E. az orvosnál;
Oktatás: A. tantárgyak;

B. tanórán kívüli foglalkozások; C. órarend; D. tanárok és diákok; E. osztálytermünk; F. osztályzatok. G. Magyarországon lévő lengyel oktatási intézmények
Munka: A. a legfontosabb szakmák nevei.
Vásárlás: B. üzletek; C. élelmiszer; D. kozmetikumok; E. alapvető mértékegységek; F. pénz.
Ételek és italok: A. ételek; B. italok; C. teríték; D. étkezdek (iskolai menza). E. kedvenc ételeim, italaim.
Szolgáltatások: A. könyvtár; B. szolgáltatások (például egy fotóstúdió, fodrász).
Helyszín: A. iskola, osztály; B. műemlékek és turisztikai látványosságok.
Természeti környezet: A. alapvető növények nevei;

B. alapvető állatnevek; C. kisállatok, felelős állattartás. D. hazánk és más országok, más kontinensek élővilága; E. időjárás, évszakok.
Hagyományok, szokások, ünnepek: A. családi ünnepek (születésnapok, névnapok); B. vallási ünnepek (pl. húsvét, karácsony), C. állami ünnepek (pl. május 3., november 11.) D. egyéb alkalmak (pl. Szilveszter, Újév). E. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.
Technika, média: A. műszaki eszközök B. a technika világának szerepe hétköznapi életünkben.

4.4.8.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai:

Legyen beszédközpontú, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést és az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 13-14 éves tanulók érdeklődését! Tartalmazza megfelelő részletességgel mindazokat a témákat, amelyeket az iskola helyi tanterve szerint a tanulónak el kell sajátítania!

Tartós tankönyv legyen!

- „Lengyel irodalom 5-8. évfolyam” tartós könyv + munkafüzet
- „Történelem 5-8. évfolyam” tartós könyv
- Joanna Kościerzyńska, Małgorzata Chmiel, Maciej Szulc, Agnieszka Gorzałczyńska-Mróz „Nowe słowa na start” 7-8. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Janowska Aleksandra, Pastuchowa Magdalena „Dzień dobry” cz.2. 7-8 évfolyam, tartós könyv
- Iwona Stempek, Paulina Kuc, Małgorzata Grudzień „Polski krok po kroku junior” 6-8. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet

- Agnieszka Łuczak, Anna Murdzek „Między nami” 7. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- A. Janowska, M. Pastuchowa „Dzień dobry” tartós könyv
- A. Burkat, A. Jasińska „Hurra po polsku 1” tartós könyv
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv
- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv

4.4.8.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Edmund Niziurski „Sposób na Alcybiadesa”;
- Wybrane pozycje z serii Nazywam się... (np. Mikołaj Kopernik, Fryderyk Chopin, Maria Curie-Skłodowska, Jan Paweł II i in.) lub inne utwory literackie i teksty kultury wybrane przez nauczyciela
- Ignacy Krasicki „Żona modna”
- Henryk Sienkiewicz „Sachem”
- Bolesław Prus „Katarynka”
- Jan Brzechwa - wybrane wiersze („Na straganie”)
- Maria Konopnicka - wybrane wiersze („Stefek Burczymucha”)
- Konstanty Ildefons Gałczyński - wybrane wiersze („Zielona Gęś”)

4.4.9 8. évfolyam

4.4.9.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	A tanuló: - megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott órávezetést; - megért a személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkozó alapvető információkat. - meg tud oldani egyszerű, rövid, hangzó / írott szövegekhez kapcsolódó feladatokat; - egyre nagyobb biztonsággal megérti különböző emberek beszédét; - megérti az egyszerű útba igazítást, telefonbeszélgetésből az alapvető információt; - tanulási stratégiákat alkalmaz, pl. ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szöveggörnyezetéből, illetve a beszédhelyzetből; - megért műszaki információt; - életkorának megfelelő szövegeket értően olvas; - érti az egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásait; - érti ábrák, képek, illusztrációk és a szöveg kapcsolatát.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák megismertetése, gyakoroltatása. - az olvasáshoz szükséges képességek fejlesztése. - egyszerű nyelvezetű, autentikus szövegekben konkrét információk azonosítása, ismeretlen elemek jelentésének tisztázása. - rövid, autentikus vagy adaptált szövegek hangos, illetve néma olvasása.		Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika

- szövegértési feladatok megoldása. - az alapvető szövegértési stratégiák elsajátítása. - Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és hangfelvételek lényegének megértése. - A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése. - Szövegben a lényegi információk elkülönítése a lényegtelenről. - Szóbeli szövegek megértése, értelmezése - Hallott szövegből egyszerű információk értelmezése. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		
Fogalmak	dal, film, ének, párbeszéd, beszélgetés, színjátás, hangsúly, hanglejtés, állandósult szókapcsolat, hír, reklám, olvasási stratégia, információtartalom, kulcsinformáció, szövegfajta.	
Javasolt tevékenységek	- csoportos/egyéni internetes kutatómunka - plakát készítése. - prospektus, reklám készítése – csoportverseny. - csoportos / egyéni projektek. - filmnézés. - könnyített olvasmányok otthoni olvasása. - keresztrejtvény készítése és megoldása	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 34
----------------	--	-----------------------------

Tanulási eredmények	A tanuló: - képes szövegek tartalmának főbb gondolatait és információit helyesen kifejezni; - általános ismeretanyagot és speciális ismereteket is rendszerbe szedetten tud előadni; - tájékozódik és megérteti magát tanórán kívüli élethelyzetekben; - aktívan részt vesz beszélgetésben; - célzottan rákérdez nem világos dolgokra; - követi a beszélgetőpartner egyszerű megnyilvánulásait, és spontán módon reagál; - képes érzelmeit kifejezni és mások érzelmi megnyilvánulásaira megfelelően reagálni; - összefoglalja a szövegek tartalmát magyarul és lengyelül; – jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszél.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- helyes kiejtés, érthető és kifejező beszéd, a magyar nyelvtől eltérő hangok helyes kiejtése, a mondat helyes intonációja; - eseményekkel kapcsolatos élmények, érzések, vélemény kifejezése egyszerű mondatokban, szinonimák és antonimák használata; - olvasott / hallott szöveg tartalmának átadása érthető mondatokkal, átélt eseményről élménybeszámoló tartása; - személyek, tárgyak, állatok, dolgok jellemzése; - a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használata; - információ kérése és adása, egyszerű kérdések feltevése és megválaszolása; - aktív részvétel feltett kérdések segítségével ismert témákról szóló beszélgetésben;	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene

- olvasható, tiszta, kidolgozott, rendezett, íráskép, esztétikus füzetvezetés. Írott szöveg szabályszerű tagolása (bekezdések, írásjelek). Életkornak megfelelő írástempó; - papíralapú és elektronikus szövegek/dokumentumok írása; - a lengyel nyelvhelyességi és helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása írásbeli szövegalkotás során; - rövid érvelő szöveg alkotása; - hallott szövegből egyszerű információk értelmezése; - a beszédkészség fejlesztésében általános udvariassági formák használata; - problémák megoldása, vitás kérdések tisztázása, önálló véleményformálás; - megnyilatkozások összefoglalása, állásfoglalás. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	beszélgetés, véleményformálás, önálló megnyilatkozás, informálódás, kívánság, felszólítás kifejezése, olvasási stratégia, információtartalom, kulcsinformáció, szövegfajta.
Javasolt tevékenységek	Projektmunka készítése. - rövid üdvözlés, gratuláció, meghívás, hirdetés, levél stb. megírása. - szóbeli mini prezentációk. - olvasási verseny

	- egy film egy-két jelenetének dramatizálása és eljátszása, feldolgozása (illusztráció, előadás)
--	--

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; - szótanulási eljárásokat alkalmaz; - nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használ; - szótárt célszerűen használ; - vázlatot készít; - ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmaz.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, használata - rendszerezett szókincsgyűjtemény készítése és használata. - két- és egynyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerzéshez. - szókincsbővítés, fogalmazások elkészítése. - szavak rendszerezése - szócsaládok. - prezentációs technikák gyakorlása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene Testnevelés és sport

Fogalmak	Szótár, internet, anyaggyűjtés, vázlatpont, kulcsszó.
Javasolt tevékenységek	- saját szószeret készítése, digitális applikációval is. - kétnyelvű (papír alapú és digitális) szótár használata. - az emlékezetet fejlesztő feladatok / játékok (pl. Gimnasztikai sorozat) - a figyelemfejlesztő feladatok /játékok - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok (pl. Ki vagyok én)

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 25
Tanulási eredmények	A tanuló: - egyszerű leírásokat tud adni emberekről, tárgyakról (főnevek, melléknevek használatával); - képes cselekvéseket megnevezni, cselekvéssorokat leírni; - meg tudja határozni az emberek, tárgyak helyzetét vagy mozgásuk irányát; - ki tudja fejezni a cselekvés időpontját; - ki tud fejezni egyszerű ok-okozati viszonyokat; - a tanórai témákhoz és a hétköznapi élet kommunikációs helyzeteihez kapcsolódó feladatokban helyes nyelvtani szerkezeteket alkalmaz; - a szócsaládok alkotásának segítségével szókincsét bővít; - a tanórán gyakran előforduló alaktani szerkezeteket felismer, következetesen jól használ; - a tanult szerkezeteket jó helyesírással írja le, a szabályokat helyesen alkalmazza.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok

- az ige múlt idejének használata. - a feltételes és a felszólító mód megismerése. - a legfontosabb igekötők használata. - fontos kötőszavak megismerése, használata. - szókincsfejlesztés, állandósult szókapcsolatok használata - a szavak szerkezetének megfigyelése, szóelemek funkciói. - szóképzés, szóösszetételek révén új szavak alkotása. - állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, használata. - gyakran használt alaktani ismeretek, képzési szabályok helyes alkalmazása. - <i>melléknévi igenevek (imiesłowy przymiotnikowe) részletes alkalmazása</i> - <i>határozói igenevek (imiesłowy przysłówkowe) használata</i> - <i>mondattani szerkezetek az igenevekkel</i> - <i>határozószók fokozása (przysłówki stopniowania)</i> - <i>középfok (stopień wyższy) és felsőfok (stopień najwyższy) komplex szerkezetei</i> - <i>különleges fokozási esetek</i> - a befejezett és folyamatos igék jövő ideje - <i>kettős tagadás (podwójna negacja) konstrukciók; "Kiedys pojedę..." szerkezetek / "Nigdy już nie pojedę..." szerkezetek</i> Ismeretek a lengyel nyelvről: - hímnemű tulajdonnevek ragozása: <i>Kraków, Piotr, Polak</i> - nőnemű tulajdonnevek ragozása: <i>Polska, Warszawa, Anna</i> - semlegesnemű főnevek ragozása. <i>dziecko</i> - nőnemű főnevek ragozása: <i>sól</i> típus - birtokos névmás ragozása - tőszámnevek ragozása - létige múlt ideje - visszaható igék - a befejezett és folyamatos igék jövő ideje	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Informatika Idegen nyelv
--	---

Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	mondatfajta, főnevek, névmások, számnevek ragozása, Egyszerű és összetett mondat, alárendelő és mellérendelő mondat, <i>melléknévi/határozói igenevek, frazeológiai szerkezetek, kettős tagadás, összetett fokozás, mondattani szerkezetek</i>
Javasolt tevékenységek	- projektmunka csoportban/egyéni. - kérdőívek alkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése. - kvízzjáték. Iskolai versenyek. - keresztrejtvény készítése és megoldása. - játékos diktálási feladatok.

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 25
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket önállóan elolvasni, a művek tartalmát összefoglalni, a szereplőket jellemezni; - tud irodalmi művekkel kapcsolatban egyéni benyomásokat, érzelmeket megfogalmazni, véleményt alkotni, jellemzést készíteni; - modern műfajú műveket olvas;	

	- egy színdarabról, egyéni benyomásokat, érzelmeket fogalmaz meg, véleményt alkot, színkritikát készít.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- irodalmi művek olvasása, értelmezése, elemzése. - ifjúsági regény cselekményének és problematikájának rövid összefoglalása megadott szempontok alapján. - véleményalkotás egy színdarabról, hangjátékról, filmről. - a szövegfeldolgozás során a fontos és lényegtelen elemek megkülönböztetése. - ifjúsági folyóiratok olvasása. - szövegrészlet dramatizálása, előadása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Történelem Természetismeret Földrajz Informatika Lengyel népismeret Magyar népismeret Társadalmi és állampolgári ismerete Ének-zene Dráma és tánc
Fogalmak	novella, regény,
Javasolt tevékenységek	- filmnézés. - irodalmi mű feldolgozása vizuális eszközökkel. - szerepjáték. - interjú készítése kedvenc íróval. - kiselőadás (kedvenc könyvem/videóm bemutatása). - internetes kutatómunka. - könnyített olvasmányok otthoni elolvasása.

24 + 34 + 10 + 25 + 25 = 118

Összesen: 118 óra

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (30 óra) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

leírás, történet, párbeszéd, élménybeszámoló, képregény, mese, dalszöveg, vers, ismertető, hirdetés, plakát, prospektus, étlap, programfüzet, képeslap, felirat, levél, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, sms, e-mail, irodalmi szövegek, üzenetek, instrukciók, hírek a televízióban és rádióban, rövid interjúk, reklámszövegek, dalok, videók.

4.4.9.2 Témakörök

Az ember

- A. név és vezetéknév, cím, nem, életkor, születési idő és hely,
- B. állampolgárság, nemzetiség, nyelvtudás;
- C. megjelenés, ruházat, karakterjellemzők;
- D. család, családtagok, családom múltja, gyökereim.
- E. barátok, kollégák;
- F. kapcsolattartás (levelezés, találkozó).
- G. a leggyakoribb szakmák;
- H. Az én jövőm.

Ház, lakás, környezet:

- A. szobatípusok;
- B. a lakás / ház berendezése, bútor és egyéb berendezések;
- C. udvar és játszótér;
- D. lakóhelyem régen és most.

Mindennapi élet tipikus tevékenységei;

- A. mindennapi tárgyak;
- B. iskola és iskolai tevékenységek;
- C. idő (pl. évszakok, hónapok, napok, napszak, óra).
- D. környezettudatos viselkedés.

Szabadidő, szórakozás:

- A. szabadidő eltöltése;
- B. hobbi és érdeklődés;
- C. sportolás, rendszeres testedzés, egészséges életmód;
- D. zene, kedvenc zeném, együttesem, koncertek.
- E. Zenei világnap;
- F. filmes és színházi élményeim;
- G. kiállítások;
- H. kedvenc könyveim.

Utazás:

- A. járművek;
- A. poggyásztípusok;
- B. turisztikai érdekességek;
- C. ünnepek / szabadidő és pihenés.

Egészségügy:

- A. testrészek;
- B. testi higiénia;
- C. közérzet;
- D. betegségek és megelőzésük;
- E. az orvosnál;

Oktatás:

- A. tantárgyak;
- B. tanórán kívüli foglalkozások;
- C. órarend;
- D. iskolám múltja, jelene. – A jövő iskolája;
- E. tanárok és diákok;
- F. osztályzatok.

Munka:

- A. az én jövőm.

B. a leggyakoribb szakmák;
Vásárlás: A. üzletek; A. élelmiszer; B. kozmetikumok; C. alapvető mennyiség mértékei; D. pénz.
Ételek és italok: A. ételek; B. italok; C. teríték; D. étkezdék (iskolai menza).
Szolgáltatások: A. könyvtár; B. szolgáltatások (például egy fotóstúdió, fodrász).
Helyszín: A. iskola, osztály; B. műemlékek és turisztikai látványosságok.
Természeti környezet: A. növények nevei; B. alapvető állatnevek; C. veszélyeztetett állat-és növényvilág; D. fák és madarak napja; E. Víz Világnapja; F. Környezetünk védelme, szelektív hulladékgyűjtés.
Hagyományok, szokások, ünnepek: A. családi ünnepek (születésnapok, névnapok); A. vallási ünnepek (pl. húsvét, karácsony),

B. állami ünnepek (pl. május 3., november 11.) C. egyéb alkalmak (pl. Szilveszter, Újév).
Technika, média: A. műszaki eszközök; B. infokommunikációs eszközök a mindennapokban; C. média szerepe a hétköznapi életben; D. média, kommunikáció, internet, interaktív játékok, közösségi oldalak.
Felfedezések A. nagy földrajzi felfedezések; B. híres felfedezők és életútjuk; C. feltalálók és találmányok. – Híres feltalálók és életútjuk; D. múltunk és jövőnk; E. Földünk jövője.

4.4.9.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

Legyen beszédközpontú, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést és az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 12-13 éves tanulók érdeklődését! Tartalmazza megfelelő részletességgel mindazokat a témákat, amelyeket az iskola helyi tanterve szerint a tanulónak el kell sajátítania! Segítse az önálló ismeretszerzést!

Tartós tankönyv legyen!

- „Lengyel irodalom 5-8. évfolyam” tartós könyv + munkafüzet
- „Történelem 5-8 évfolyam” tartós könyv
- Joanna Kościerzyńska, Małgorzata Chmiel, Maciej Szulc, Agnieszka Gorzałczyńska-Mróz „Nowe słowa na start” 7-8. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- Janowska Aleksandra, Pastuchowa Magdalena „Dzień dobry” cz.2. 7-8. évfolyam, tartós könyv
- Iwona Stempak, Paulina Kuc, Małgorzata Grudzień „Polski krok po kroku junior” 6-8. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet

- Agnieszka Łuczak, Anna Murdzek „Między nami” 8. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- A. Janowska, M. Pastuchowa „Dzień dobry” tartós könyv
- A. Burkat, A. Jasińska „Hurra po polsku 1” tartós könyv
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv
- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv

4.4.9.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz”
- Aleksander Fredro „Zemsta”
- Fragmenty powieści Bolesława Prusa,
- Fragmenty powieści Henryka Sienkiewicza
- Maria Konopnicka - wybrane wiersze
- Julian Tuwim - wybrane wiersze
- Konstanty Ildefons Gałczyński - wybrane wiersze
- Miron Białoszewski „Pamiętnik z Powstania Warszawskiego” (fragmenty)

4.4.10 9. évfolyam

4.4.10.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 25
---------	---------------------------------	----------------------

Tanulási eredmények	A tanuló: - beszélgetés során megérti a résztvevők világosan megfogalmazott érveit; - kikövetkezteti az ismeretlen szavak jelentését a szövegösszefüggésből; - megtalál fontos információt különböző hétköznapi újságokban, dokumentumokban (pl. prospektusok, műsorismertető, menetredek); - megért hallás utáni, közléseket, információkat (telefonbeszélgetés, útba igazítás); - összefoglalja az olvasott szöveg tartalmát, fő gondolatát; - megért egyszerű műszaki kifejezést.
Ismeretek/Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- Egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegek fontos, konkrét információinak értelmezése. - Vélemény kifejezése önállóan választott nyelvi eszközökkel. - Reagálás szövegek tartalmának főbb gondolataira és információira. - Logikus összefüggések bemutatása. - Hallott szöveg fő gondolatmenetének követése, összefoglalása. - Hallásértés fejlesztése megfelelő hanganyaggal. - Fontos információk, adatok visszakeresése. - Szövegértési stratégiák alkalmazása Kompetenciák: - tanulási kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Informatika Magyar nyelv és irodalom Történelem Idegen nyelv Matematika Dráma és tánc Vizuális kultúra

Fogalmak	stílus, köznyelvi beszéd; szókincs; magyarázat; információtartalom, problémaorientált felhasználás, használati utasítások, üzenetek, útba igazítás, hírek a televízióban és a rádióban
Javasolt tevékenységek	- prospektus, reklám készítése. - ismerkedés a reklámok világával. - kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése. - történet feldolgozás, történet átalakítás. - irodalmi művek olvasása, értékelése.

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 34
Tanulási eredmények	A tanuló: - egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. - rövid beszélgetésekben vesz részt. - kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben. - egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról. - összefoglalja beszélgetésben felhangzottakat, kiemeli a lényegét; - szöveget ír az érdeklődési köréhez tartozó ismerős témákról, rövid különálló elemek lineáris összekapcsolásával. - alkalmaz szövegértési stratégiákat, pl. az ismeretlen szavak jelentését kikövetkezteti a szövegösszefüggésből; - szinonimák, antonimákat és homonimák használ.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség). - mindennapi problémák felvetése, megvitatása.		Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Matematika:

- érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. - történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. - egyszerű, tényyszerű információ megszerzése és továbbadása. - a beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, lényeg kiemelése, megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. - részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype. - olvasható, a mondanivalónak megfelelően tagolt, rendezett, áttekinthető íráskép. - az egyes szövegfajták formai és tartalmi jegyei alapján önálló szövegek szerkesztése. - alapvető nyelvtani, helyesírási ismeretek alkalmazása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Dráma és tánc: Vizuális kultúra Ének-zene Testnevelés és sport
Fogalmak	spontán beszéd, kommunikáció, társalgás; véleménynyilvánítás, párbeszéd, szövegfajta, blog, média, személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; informális párbeszéd, utasítások, interjúk, viták.
Javasolt tevékenységek	- projekt (egyéni és csoportos). - internetes egyéni és csoportos kutatómunka. - kiselőadás / prezentáció készítése. - vitaforum. - prezentáció

	- filmek/videók megtekintése
--	------------------------------

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; - szótanulási eljárásokat alkalmaz; - nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használ; - szótárt célszerűen használ; - vázlatot készít; - ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmaz.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- a hatékony tanulási technikák ismerete és tudatos alkalmazása. - adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása. - adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével. - tanulást támogató eljárások. - rendszerezett szókincs gyűjtemény készítése és használata. - két- és egynyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerzéshez, szókincsbővítéséhez, fogalmazások elkészítéséhez. - szavak rendszerezése - szócsaládok. - prezentációs technikák gyakorlása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia		Minden tantárgy

- matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	szótár, internet, anyaggyűjtés, vázlatpont, kulcsszó.
Javasolt tevékenységek	- az emlékezetet fejlesztő feladatok / játékok (pl. fényképész) - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok - az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, - spontán szóbeli és írásbeli megnyilatkozás elősegítése. - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok (pl. Fejtsd meg, oldd meg) - saját szöveget készítése, digitális applikációval is (pl. quizlet), szótári alakok használatával - egynyelvű és (papír alapú és digitális) kétnyelvű szótár használata - szövegből lényegkiemelés, információgyűjtés, vázlatkészítés - szótanulást segítő feladatok/játékok (pl. szerencsekerék).

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	A tanuló: - felismeri a nyelvtani jelenségeket, tisztában van funkciójukkal a különböző nyelvi szituációkban; - létre hoz a közvetlen környezettel, mindennapi cselekvésekkel kapcsolatban állító és tagadó kijelentéseket, eldöntendő és kérdőszavas kérdéseket; - Melléknevek segítségével kifejez egyszerű leírásokat emberekről, tárgyakról. - használ gyakran előforduló alaktani és mondattani szabályokat; - egyszerűbb szófordulatokat és idiómákat használ;	

	- alapvető nyelvtani terminológiát használ; - önállóan felismeri a tanult mondatösszetételeket; - gyakran előforduló mondattani szerkezeteket önállóan és rendszerint hibátlanul használ; - a helyesírás szabályait alkalmazza.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- a lengyel nyelvtan alapvető szabályainak ismerete és ezek alkalmazása szóban és írásban. - az ige alakjai, a lengyel mondat szerkezete. - a helyesírás alapvető szabályainak használata tollbamondásban és önállóan írt szövegekben. Nyelvtani fogalmak: - melléknév ragozása: hímnemű személyi alak többes szám - felszólító mód - feltételes mód - cselekvő melléknévi igenév - szenvedő melléknévi igenév - előidejűséget és egyidejűséget kifejező határozói igenév Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Matematika Vizuális kultúra
Fogalmak	funkció, forma, szótárhasználat, ige, főnévi igenév, melléknévi igenév, határozói igenév.

Javasolt tevékenységek	- projektmunka csoportban / egyénileg. - kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli / szóbeli összegzése. - kvízzjáték. Iskolai versenyek. - keresztrejtvény készítése és megoldása. - játékos diktálási feladatok.
-----------------------------------	---

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 25
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket önállóan elolvasni, a művek tartalmát összefoglalni, a szereplőket jellemezni; - tud az irodalmi művekkel kapcsolatban egyéni benyomásokat, érzelmeket megfogalmazni, véleményt alkotni, jellemzést készíteni; - modern műfajú műveket olvas; - színdarabról egyéni benyomásokat, érzelmeket fogalmaz meg, véleményt alkot, színkritikát készít; - ismeri az irodalmi alapformákat.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- irodalmi művek olvasása, értelmezése, elemzése. - ifjúsági regény cselekményének és problematikájának rövid összefoglalása megadott szempontok alapján. - véleményalkotás egy színdarabról, hangjátékról, filmről. - a szövegfeldolgozás során a fontos és lényegtelen elemek megkülönböztetése. - ifjúsági folyóiratok olvasása - szövegrészlet dramatizálása, előadása.		Magyar nyelv és irodalom Vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom Ének-zene <i>Dráma és tánc</i>

Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	színdarab, film, elemzés, állásfoglalás, összefüggések feltárása, értékítélet, színházi kritika
Javasolt tevékenységek	- filmnézés. - irodalmi mű feldolgozása vizuális eszközökkel. - szerepjátékok. - képzeletbeli interjú készítése kedvenc íróval. - kiselőadás. - internetes kutatómunka. - kedvenc könyvem / videóm bemutatása. - könnyített olvasmányok otthoni olvasása. - történet feldolgozása, átalakítása.

25+34+10+24+25=118	Összesen:118
---------------------------	---------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (30 óra) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

leírás, történet, párbeszéd, élménybeszámoló, képregény, mese, dalszöveg, vers, ismertető, hirdetés, plakát, prospektus, étlap, programfüzet, képeslap, felirat, levél, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, sms, e-mail, irodalmi szövegek, üzenetek, instrukciók, hírek a televízióban és rádióban, rövid interjúk, reklámszövegek, dalok, videók.

4.4.10.2 Témakörök

Életmód

- A. Társadalmi csoportok, szubkultúrák, divatirányzatok, egyéniség, alkalmazkodás, egyéni élettervezés, jövőbeli tervek, szakmai élet és magánélet kilátásai, egészséges életmód, egészséges táplálkozás, betegségek.
- B. Kábítószer-fogyasztás, függőség.
- C. Sport, extrém sport, élsport, veszélyek és felelősség, szabadidős szokások, fogyasztói szokások.

Társadalmi környezet

- A. Étkezési kultúra, élelmiszerek, gasztronómia, éttermi kultúra, főzés, reklámok, alapvető szükségletek, luxus.
- B. Szolgáltatások, posta, bank, pénzváltás, utazásszervezés, utazási irodák.
- C. Hagyományok, kulturális örökség, hagyományok változása, a hagyományok identitást meghatározó szerepe.
- D. Nemzetiségi kultúrák, a haza és az identitás fogalma.
- E. Városi élet – vidéki élet, a lengyel nemzetiség lakóhelyeinek kulturális élete.
- F. Globalitás, helyi kultúra, az Európai Unió, határok nélkülség, többnyelvűség.

Iskola, oktatás

- A. Oktatás, tanulás Magyarországon és az anyaországban.
- B. A magyarországi lengyelek iskolarendszere.
- C. Iskolák a múltban és ma.
- D. Műveltség, szakmaszerzés, munkanélkülség.
- E. Továbbtanulás, pályaválasztás.
- F. Főiskolai, egyetemi tanulmányok, ösztöndíjak.

Kultúra, média

- A. Irodalom, film, zene, modern művészetek lengyel nyelvterületen.
- B. A hazai lengyel nemzetiségi művészek, képzőművészek bemutatása.
- C. Információáramlás, tájékoztatás, véleményalkotás, az internet szerepe.
- D. A magyarországi lengyel nemzetiségi tv- és rádióműsorok ismerete. Lengyel könnyűzene.

4.4.10.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

Legyen beszédközpontú, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést és az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 12-13 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból! Legyen hozzá hanganyag!

Tartós tankönyv legyen!

- Ewa Lipińska „Z polskim na ty” B1 szint cz.1. 9-10. évfolyam, tartós könyv
- Malgorzata Malolepsza, Aneta Szymkiewicz „Hurra po polsku” A1 szint cz. 1 9. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- A. Janowska, M. Pastuchowa „Dzień dobry” tartós könyv
- A. Burkat, A. Jasińska „Hurra po polsku 1” tartós könyv
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv
- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv
- Agnieszka Madeja, Barbara Morcinek „Polski mniej obcy?” B2 szint. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio-zaawansowanych, tartós könyv

4.4.10.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- „Bogurodzica”
- Jan Kochanowski „Pieśni”

- Jan Kochanowski „Treny” (I, V, VII i VIII)
- Wacław Potocki „Pospolite ruszenie”
- Jan Chryzostom Pasek „Pamiętniki” (fragmenty)
- Andrzej Morsztyn „Do trupa”
- Cyprian Kamil Norwid „Burza”
- Juliusz Słowacki „Balladyna”

4.4.11 10. évfolyam

4.4.11.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 25
Tanulási eredmények	A tanuló: – beszélgetés során megérti a résztvevők világosan megfogalmazott érveit; – megtalál fontos információt különböző hétköznapi újságokban, dokumentumokban (pl. prospektusok, műsorismertető, menetredek); – globálisan ért és értelmez lengyel írott sajtóból, internetről, újságból általános témájú vagy könnyebb ismeretterjesztő cikket; – érti a lengyel nyelvű előadóművészek produkcióit (színházi előadás, irodalmi est); – kikövetkezteti az ismeretlen szavak jelentését a szövegösszefüggésből; – megérti hallás utáni, közléseket, információkat (telefonbeszélgetés, útba igazítás); – összefoglalja az olvasott szöveg tartalmát, fő gondolatát; – megért egyszerű műszaki kifejezéseket; – érti az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorokat.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok

– egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegek fontos, konkrét információinak értelmezése. – a legfontosabb információk megértése képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak. – vélemény kifejezése önállóan választott nyelvi eszközökkel. – reagálás szövegek tartalmának főbb gondolataira és információira. – logikus összefüggések bemutatása. – médiaszövegek elemzése. – hallott szöveg fő gondolatmenetének követése, összefoglalása. – hallásértés fejlesztése megfelelő hanganyaggal. – fontos információk, adatok visszakeresése. – szövegértési stratégiák alkalmazása Kompetenciák: - tanulási kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		Informatika Magyar nyelv és irodalom Történelem Idegen nyelv Matematika Dráma és tánc Vizuális kultúra
Fogalmak	stílus, köznyelvi beszéd; szókincs; magyarázat; információtartalom, problémaorientált felhasználás, használati utasítások, üzenetek, útba igazítás, hírek a televízióban és a rádióban	
Javaolt tevékenységek	- prospektus, reklám készítése. - ismerkedés a reklámok világával. - kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése. - történet feldolgozás, történet átalakítás. - irodalmi művek olvasása, értékelése.	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javaolt óraszám: 34
----------------	--	----------------------------

Tanulási eredmények	A tanuló: - egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. - rövid beszélgetésekben vesz részt. - kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben. - egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról. - összefoglal beszélgetésben elhangzott információkat, kiemeli a lényegét; - szöveget ír az érdeklődési köréhez tartozó ismerős témákról, rövid különálló elemek lineáris összekapcsolásával. - olvasott vagy hallott szöveget fogalmaz át, összefoglal, jegyzetet készít; - szövegértési stratégiákat alkalmaz, pl. az ismeretlen szavak jelentését kikövetkezteti a szövegösszefüggésből; - szinonimákat, antonimákat és homonimákat használ; - különböző forrásokból származó információkat felhasználva szöveget alkot.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség). - mindennapi problémák felvetése, megvitatása. - érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. - történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. - szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben is (pl. boltban, postán, bankban). - egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása.	Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Matematika: Dráma és tánc: Vizuális kultúra Ének-zene Testnevelés és sport

	- a beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. - részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype. - olvasható, a mondanivalónak megfelelően tagolt, rendezett, áttekinthető íráskép. - az egyes szövegfajták jellemzőinek ismerete: elbeszélés, leírás, jellemzés, rövid érvelés, vita, önéletrajz, blog, baráti levél, hivatalos levél. - az egyes szövegfajták formai és tartalmi jegyei alapján önálló szövegek szerkesztése. - különböző forrásokból származó információk egy megfogalmazásban történő összefoglalása. - alapvető nyelvtani, helyesírási ismeretek alkalmazása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	spontán beszéd, kommunikáció, társalgás; véleménynyilvánítás, párbeszéd, szövegfajta, blog, média, személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; informális párbeszéd, utasítások, interjúk, viták.	
Javasolt tevékenységek	- projekt (egyéni és csoportos). - internetes egyéni és csoportos kutatómunka. - kiselőadás / prezentáció készítése. - vitaforum. - prezentáció.	

	- filmek / videók megtekintése.
--	---------------------------------

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; - szótanulási eljárásokat alkalmaz; - nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használ; - szótárt célszerűen használ; - vázlatot készít; - ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmaz.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- hatékony tanulási technikák ismerete és tudatos alkalmazása. - adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása. - adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével. - tanulást támogató eljárások. - rendszerezett szókincs gyűjtemény készítése és használata. - két- és egynyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerzéshez, szókincsbővítéséhez, fogalmazások készítéséhez. - szavak rendszerezése - szócsaládok. - prezentációs technikák gyakorlása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia		Minden tantárgy

- matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	szótár, internet, anyaggyűjtés, vázlatpont, kulcsszó.
Javasolt tevékenységek	- az emlékezetet fejlesztő feladatok/játékok (pl. fényképész) - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok - az ösztönös nyelvtudás formálása, - spontán szóbeli és írásbeli megnyilatkozás elősegítése. - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok (pl. Fejtsd meg, oldd meg) - saját szöveget készítése, digitális applikációval is (pl. quizlet), szótári alakok használatával - egynyelvű és (papír alapú és digitális) kétnyelvű szótár használata - szövegből lényegkiemelés, információgyűjtés, vázlatkészítés - szótanulást segítő feladatok / játékok (pl. szerencsekerék).

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	A tanuló: - felismeri a nyelvtani jelenségeket, tisztában van funkciójukkal a különböző nyelvi szituációkban; - létrehoz a közvetlen környezettel, mindennapi cselekvésekkel kapcsolatban állító és tagadó kijelentéseket, eldöntendő és kérdőszavas kérdéseket; - Melléknevek segítségével kifejez egyszerű leírásokat emberekről, tárgyairól. - használ gyakran előforduló alaktani és mondattani szabályokat; - egyszerűbb szófordulatokat és idiómákat használ; - alapvető nyelvtani terminológiát használ; - önállóan felismeri a tanult mondatösszetételeket;	

	- gyakran előforduló mondattani szerkezeteket önállóan és rendszerint hibátlanul használ; - a helyesírás szabályait alkalmazza.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- a lengyel nyelvtan alapvető szabályainak ismerete és ezek alkalmazása szóban és írásban. - az ige alakjai, a lengyel mondat szerkezete. - a helyesírás alapvető szabályainak használata tollbamondásban és önállóan írt szövegekben. Nyelvtani fogalmak: - melléknév ragozása: hímnemű személyi alak többes szám - felszólító mód - feltételes mód - cselekvő melléknévi igenév - szenvedő melléknévi igenév - előidejűséget és egyidejűséget kifejező határozói igenév - <i>hivatalos és nem hivatalos nyelvváltozatok tudatos alkalmazása</i> - <i>megfelelő stílus kiválasztása különböző szituációkban</i> - <i>semleges és értékelő szókincs funkcióinak megértése</i> - <i>szoros és átvitt értelem tudatos felhasználása saját szövegekben</i> - <i>frazológiai szerkezetek gazdag készlete, helyes alkalmazás</i> - <i>rokonértelmű, ellentétes és azonos alakú szavak funkciói és alkalmazása</i> - <i>nyelvi hibák és típusaik felismerése</i> - <i>önálló szövegjavítás</i> - <i>speciális végződések (-em, -en, -om, -on) szabályos írása</i> - <i>tagadószó (nie) használata különböző szófajokkal részletes szabályai</i> - <i>tagadószó és fokozott melléktnevek esetei</i>	Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Matematika Vizuális kultúra

- összetett melléknevek írásszabályai - feltételes mód részecskéi (-bym, -byś, -by) helyesírása - sajátnevek és köznevek megkülönböztetése - földrajzi nevek írásszabályai - műcímek írásszabályai - főnevek birtokos esetben: -zja, -cja, -ia, -eja végződések lekcja-lekcji, tragedia-tragedii szabályok - főnevek -dztwo, -ctwo, -stwo végződéssel írásszabályai - végződések -ski, -dzki, -cki helyesírása - számnevek írásának részletes szabályai - főnevek részes eset többes számának helyesírása - igék -ąc végződéssel: múlt idő 3. személy (wziął-wzięła) Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	funkció, forma, szótárhasználat, ige, főnévi igenév, melléknévi igenév, határozói igenév, nyelvi regiszterek, funkcionális stílusok, nyelvi hibák, helyesírás, interpunkció, kifejezéstan, rokonértelműség, ellentétes értelem, azonos alakúság, szövegösszefüggés
Javasolt tevékenységek	- projektmunka csoportban / egyénileg. - kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli / szóbeli összegzése. - kvízzjáték. Iskolai versenyek. - keresztrejtvény készítése és megoldása. - játékos diktálási feladatok.

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 2
Tanulási eredmények	A tanuló: – képes elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket önállóan elolvasni, a művek tartalmát összefoglalni, a szereplőket jellemezni; – tud irodalmi művekkel kapcsolatban egyéni benyomásokat, érzelmeket megfogalmazni, véleményt alkotni, jellemzést készíteni; – modern műfajú műveket olvas; – színdarabról egyéni benyomásokat, érzelmeket fogalmaz meg, véleményt alkot, színkritikát készít; – ismeri az irodalmi alapformákat.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
– irodalmi művek olvasása, értelmezése, elemzése. – ifjúsági regény cselekményének és problematikájának rövid összefoglalása megadott szempontok alapján. – véleményalkotás egy színdarabról, hangjátékról, filmről. – a szövegfeldolgozás során a fontos és lényegtelen elemek megkülönböztetése. – ifjúsági folyóiratok olvasása – szövegrészlet dramatizálása, előadása. Kompetenciák: – tanulási kompetencia – kommunikációs kompetencia – digitális kompetencia – matematikai, gondolkodási kompetencia – személyes és társas kompetencia		<i>Magyar nyelv és irodalom</i> <i>Vizuális kultúra</i> <i>Magyar nyelv és irodalom</i> <i>Ének-zene</i> <i>Dráma és tánc</i>

	- munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	színdarab, film, elemzés, állásfoglalás, összefüggések feltárása, értékítélet, színházi kritika	
Javasolt tevékenységek	- filmnézés. - irodalmi mű feldolgozása vizuális eszközökkel. - szerepjátékok. - képzeletbeli interjú készítése kedvenc íróval. - kiselőadás. - internetes kutatómunka. - kedvenc könyvem / videóm bemutatása. - könnyített olvasmányok otthoni olvasása. - történet feldolgozása, átalakítása.	

25+34+10+24+25=118	Összesen:118
---------------------------	---------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (30 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, projektekre, részben lengyel kulturális rendezvényeken való szereplésre történő felkészülésre fordítjuk.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

leírás, történet, párbeszéd, élménybeszámoló, képregény, mese, dalszöveg, vers, ismertető, hirdetés, plakát, prospektus, étlap, programfüzet, képeslap, felirat, levél, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, sms, e-mail, irodalmi szövegek, üzenetek, instrukciók, hírek a televízióban és rádióban, rövid interjúk, reklámszövegek, dalok, videók.

4.4.11.2 Témakörök

Környezet, technika világa
A. A technika és a gazdaság fejlődése, találmányok, túlnépesedés.

B. Környezetvédelem, projektek. C. Problémák és kihívások, érdekellentétek. D. Aktuális kérdéseket megszólaltató irodalmi alkotások, színdarabok, filmek.
Politika és történelem A. Tudatosság, öntudat, személyi szabadság, szolidaritás, társadalmi felelősség. B. Nemzetiségi politika, a magyarországi görög politikai, társadalmi felelősség. C. Nemzetiségi politika, a magyarországi görög politikai, társadalmi szervezetek, ifjúsági szervezetek, lengyel nemzetiségi önkormányzatok, nemzetiségi választások. D. A lengyel történelem főbb eseményei a második világháborútól kezdve.
Lengyel nyelv A. A lengyel nyelvjárások. B. A magyarországi lengyelek nyelvhasználata. C. Kétnyelvűség, többnyelvűség.
Irodalmi kultúra A. Ifjúsági irodalom, a magyarországi lengyel nemzetiség irodalma, művek értelmezése, összefüggések feltárása. B. Lengyel nyelvű sajtó, hír, tudósítás, kommentár, interjú, riport, hirdetés, szórakoztató mellékletek, bulvársajtó, reklámok. C. A magyarországi lengyel nyelvű sajtó. D. Magyarországi lengyel média, a tv és a rádió nemzetiségi műsorainak ismerete.

4.4.11.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

Legyen beszédközpontú, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést és az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 14-15 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból! Legyen hozzá hanganyag!

Tartós tankönyv legyen!

- Ewa Lipińska „Z polskim na ty” B1 szint cz.1. 9-10. évfolyam, tartós könyv

- Agnieszka Burakt, Agnieszka Jasińska „Hurra po polsku” A2 szint cz.2. 10. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- A. Janowska, M. Pastuchowa „Dzień dobry” tartós könyv
- A. Burkat, A. Jasińska „Hurra po polsku 1” tartós könyv
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv
- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv
- Agnieszka Madeja, Barbara Morcinek „Polski mniej obcy?” B2 szint. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio-zaawansowanych, tartós könyv

4.4.11.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli –a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Adam Mickiewicz wybrane sonety i inne wiersze („Romantyczność”)
- Adam Mickiewicz „Dziady” część III
- Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz”
- Juliusz Słowacki wybrane wiersze
- Cyprian Norwid wybrane wiersze

4.4.12 11. évfolyam

4.4.12.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 30
---------	---------------------------------	----------------------

Tanulási eredmények	A tanuló: - az írott és hallott szövegekben érti az összetett, hosszabb, többszereplős, autentikus kommunikációs helyzetet; - alkalmazza az olvasási stratégiákat; - tanári segítséggel olvas, és értelmez lengyel ismeretterjesztő és tájékoztató jellegű szövegeket; - adott témában véleményt alkot; - összefoglalja szövegek információit, főbb gondolatait; - kiemeli a szükséges tartalmakat a szövegkörnyezetből; - fontos információkat, adatokat keres vissza.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- beszédszándék értelmezése. - szöveg információtartalmának, alapgondolatának megfogalmazása. - a médiából szerzett információk értelmezése, összefoglalása. - érvelés követése, abba bekapcsolódás, szó kérése, beszélgetés befejezése. - összefüggések bemutatása, következtetések levonása. - hallásértés-fejlesztése az aktuális média hanganyagaival. - összetettebb szövegek megértése. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Informatika Magyar nyelv és irodalom Történelem Idegen nyelv Matematika Dráma és tánc Vizuális kultúra

Fogalmak	médiaszöveg, hatásos előadásmód, konfliktushelyzet, vita, kommunikációs zavar, olvasási stratégia, szövegértés, szövegelemzés.
Javasolt tevékenységek	- internetes kutatás. - önálló szövegalkotás. - prezentáció. - film / videó / színdarab nézése. - hang- és videofelvétel készítése különböző témákban.

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 30
Tanulási eredmények	A tanuló: - részt vesz a tanulók életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalásokban; - társalog, vitázik hétköznapi témákról kortársakkal és anyanyelvi partnerrel, saját véleményét fogalmaz meg; - logikusan felépíti az érveket párbeszédes kommunikációs helyzetekben; - különböző írásbeli szövegeket ír, betartva a szöveg kommunikációs jellemzőit és funkcióit (elbeszélés, leírás, jellemzés, rövid érvelés, esszé, értekezés, vita, önéletrajz, motivációs levél, kérvény, blog, baráti levél, hivatalos levél); - szövegeket alkot a tájékoztató, érvelő, meggyőző közlésformák valamelyikében (pl. digitális formában, multimédiás kiegészítésekkel); - alkalmaz nyelvtani, nyelvhelyességi, stilisztikai és helyesírási ismereteket; - önállóan használ lengyel nyelvű médiát információszerzés, illetve kapcsolatteremtés céljából.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok

- önálló szövegalkotás a szövegfajta jellemzőinek figyelembevételével. - mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése. - történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. - egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása. - ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása. - állásfoglalás megfogalmazása. - képek és egyéb szemléltető anyagok értelmezése a hozzá kapcsolódó feladatok alapján. - különböző műfajú lengyel és magyar szövegek lefordítása / tolmácsolása szótár segítségével és anélkül. - információk szerzése különböző csatornákon keresztül. - megszerzett információ felhasználása tanulási és iskolán kívüli helyzetekben. - részvétel digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Történelem Etika Matematika Dráma és tánc Vizuális kultúra Ének-zene Testnevelés és sport
--	---

Fogalmak	spontán beszéd, kommunikáció, személyes és telefonos társalgás, véleménynyilvánítás, érv / ellenérv, reklamáció, interjúk, viták, szövegtípusok, retorika, internetes portál
Javasolt tevékenységek	- önálló / csoportos projektmunkák készítése. - internetes kutatás. - önálló szövegalkotás. - vitaforum/eszmecsere. - kiselőadás. - csoportos projektmunka. - szerepjátékok. - prezentáció készítése és bemutatása. - hang- és videofelvétel készítése bármilyen témában. - lengyel nyelvű szócikk / blog írása megadott témában.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; - szótanulási eljárásokat alkalmaz; - nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használni; - szótárt célszerűen használni; - vázlatot készíti; - ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmaz.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- a hatékony tanulási technikák ismerete és tudatos alkalmazása. - adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása.		

- adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével. - tanulást támogató eljárások. - rendszerezett szókincs gyűjtemény készítése és használata. - két- és egynyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerzéshez, szókincsbővítéséhez, fogalmazások készítéséhez. - szavak rendszerezése - szócsaládok. - prezentációs technikák gyakorlása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Minden tantárgy
Fogalmak	szótár, internet, anyaggyűjtés, vázlatpont, kulcsszó.
Javasolt tevékenységek	- az emlékezetet fejlesztő feladatok / játékok (pl. fényképész) - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok - az ösztönös nyelvtudás formálása, - spontán szóbeli és írásbeli megnyilatkozás elősegítése. - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok (pl. Fejtsd meg, oldd meg) - saját szöveget készítése, digitális applikációval is (pl. quizlet), szótári alakok használatával - egynyelvű és (papír alapú és digitális) kétnyelvű szótár használata - szövegből lényegkiemelés, információgyűjtés, vázlatkészítés - szótanulást segítő feladatok / játékok (pl. szerencsekerék).

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes gyakran előforduló alaktani és mondattani szabályokat automatikusan használni, hibáit önállóan is javítani; - alkalmazza a szóképzés struktúráit; - használ kétnyelvű, egynyelvű, értelmező, szótárakat, lexikonokat a nyelvhelyesség javítására; - önállóan használ a nyelvtani elemzés során fontos terminusokat; - ismer mondattani szerkezeteket; - alkalmazza a helyesírás szabályait.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- alapvető alaktani és morfológiai ismeretek. - a mondat fogalma, a mondat szerkezete és kommunikációs szándéka. - az eddig elsajátított nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek bővítése és tudatosítása. - gyakran használt szó- és mondataalkotási szabályok felismerése és alkalmazása. - főnév ragozása - melléknév ragozása: hímnemű személyi alak többes szám - főnév, melléknév egyeztetése - családnév ragozása - névmások - számnév - főnévi igenév - határozószó - múlt idő kifejezése - jövő idő kifejezése (összetett és egyszerű) - melléknévi igenevek - határozói igenevek - kijelentő, felszólító és feltételes mód		Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Matematika Vizuális kultúra

- cselekvő és szenvedő igeszemlélet - múlt idő kifejezése - jövő idő kifejezése (összetett és egyszerű) - egyszerű és összetett mondatok - mellérendelt és alárendelt mondatok - <i>hivatalos és nem hivatalos nyelvváltozatok tudatos alkalmazása</i> - <i>megfelelő stílus kiválasztása különböző szituációkban</i> - <i>semleges és értékelő szókincs funkcióinak megértése</i> - <i>szoros és átvitt értelem tudatos felhasználása saját szövegekben</i> - <i>frázeológiai szerkezetek gazdag készlete, helyes alkalmazás</i> - <i>rokonértelmű, ellentétes és azonos alakú szavak funkciói és alkalmazása</i> - <i>nyelvi hibák és típusaik felismerése</i> - <i>önálló szövegjavítás</i> - <i>speciális végződések (-em, -en, -om, -on) szabályos írása</i> - <i>tagadószó (nie) használata különböző szófajokkal részletes szabályai</i> - <i>tagadószó és fokozott melléknevek esetei</i> - <i>összetett melléknevek írásszabályai</i> - <i>feltételes mód részecskéi (-bym, -byś, -by) helyesírása</i> - <i>sajátnevek és köznevek megkülönböztetése</i> - <i>földrajzi nevek írásszabályai</i> - <i>műcímek írásszabályai</i> - <i>főnevek birtokos esetben: -zja, -cja, -ia, -eja végződések lekcja-lekcji, tragedia-tragedii szabályok</i> - <i>főnevek -dztwo, -ctwo, -stwo végződéssel írásszabályai</i> - <i>végződések -ski, -dzki, -cki helyesírása</i> - <i>számnevek írásának részletes szabályai</i> - <i>főnevek részes eset többes számának helyesírása</i> - <i>igék -qć végződéssel: múlt idő 3. személy (wziął-wzięła)</i>	
---	--

Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		
Fogalmak	nyelvhelyességi önellenőrzés, szemantikai és pragmatikai összefüggés, vonatkozó mellékmondat, <i>nyelvi regiszterek, funkcionális stílusok, nyelvi hibák, helyesírás, interpunkció, kifejezéstan, rokonértelműség, ellentétes értelem, azonos alakúság, szövegösszefüggés</i>	
Javasolt tevékenységek	- kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli / szóbeli összegzése. - kvízzjáték. Iskolai versenyek. - keresztrejtvény készítése és megoldása. - játékos diktálási feladatok. - önálló / csoportos projektmunkák készítése. - internetes kutatás, önálló szövegalkotás. - egyéni/csoportos projektmunka. - önálló szövegalkotás. - lengyel nyelvű szócikk / blog írása megadott témában.	

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám:24
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatban önálló véleményt alkotni, önálló következtetéseket levonni;	

	- képes kreatívan gondolkodni, érvelni; - képes vázlat alapján az irodalmi művekben bemutatott problémát felvázolni; - beszél szóban és írásban megadott szempontok alapján a művekről; rövid összefoglalást ír; - műfaji jellemzőket ismer.
Ismeretek/Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- irodalmi művek, részletek olvasása, értelmezése. - irodalmi művek elemzése. - az irodalomértés elmélyítése. - a különböző irodalmi műfajok jellemzőinek, jellegzetességeinek felismerése. - szépirodalmi szöveg tartalmával kapcsolatos saját vélemény, értékítélet megfogalmazása. Kompetenciák - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Matematika Vizuális kultúra Etika Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek. Földrajz Dráma és tánc Népismeret Testnevelés és sport.
Fogalmak	műközpontú irodalomtanítás, ok-okozati összefüggés, sorskérdés, értékítélet, hagyomány és modernitás.
Javasolt tevékenységek	- önálló/csoportos projektmunkák készítése. - internetes kutatás. - önálló szövegalkotás. - vitafórum/eszmecsere. - kiselőadás.

	- szerepjáték. - prezentáció készítése és bemutatása. - hangfelvétel készítése. - videofelvétel készítése bármely témában. - lengyel nyelvű szócikk / blog írása megadott témában.
--	--

30 + 30 + 10 + 24 + 24 = 118	Összesen: 118 óra
-------------------------------------	--------------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (30 óra) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások: leírás, történet, párbeszéd, élménybeszámoló, képregény, mese, dalszöveg, vers, ismertető, hirdetés, plakát, prospektus, étlap, programfüzet, képeslap, felirat, levél, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, sms, e-mail, irodalmi szövegek, üzenetek, instrukciók, hírek a televízióban és rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.

4.4.12.2 Témakörök

Életmód A. Társadalmi csoportok, szubkultúrák, divatirányzatok, egyéniség, alkalmazkodás, egyéni élettervezés, jövőbeli tervek, szakmai élet-magánélet kilátásai, egészséges életmód, egészséges táplálkozás, betegségek. B. Kábítószer-fogyasztás, függőség. C. Sport, extrém sport, élsport, veszélyek és felelősség szabadidős szokások, fogyasztói szokások.
Társadalmi környezet A. Étkezési kultúra, élelmiszerek, gasztronómia, éttermi kultúra, főzés, reklámok, alapvető szükségletek, luxus. B. Szolgáltatások, posta, bank, pénzváltás, utazásszervezés, utazási irodák. C. Hagyományok, kulturális örökség, hagyományok változása, a hagyományok identitást meghatározó szerepe. D. Nemzetiségi kultúrák, a haza és az identitás fogalma.

E. Városi élet – vidéki élet, a lengyel nemzetiség lakóhelyeinek kulturális élete. – Globalitás, helyi kultúra, az Európai Unió, határok nélküliség, többnyelvűség.
Iskola, oktatás A. Oktatás, tanulás Magyarországon és az anyaországban. B. A magyarországi lengyelek iskolarendszere. C. Iskolák a múltban és ma. D. Műveltség, szakmaszerzés, munkanélküliség. E. Továbbtanulás, pályaválasztás. F. Főiskolai, egyetemi tanulmányok, ösztöndíjak.
Kultúra, média A. Irodalom, film, zene, modern művészetek a lengyel nyelvterületen. B. A hazai lengyel nemzetiségi művészek, képzőművészek bemutatása. C. Információáramlás, tájékoztatás, véleményalkotás, az internet szerepe. D. A magyarországi lengyel nemzetiségi tv-és a rádióműsorok ismerete. E. Lengyel nyelvű könnyűzenei alkotások.

4.4.12.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

Legyen beszéd centrikus, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést és az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 16-17 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból! Legyen hozzá hanganyag!

Tartós tankönyv legyen!

- Ewa Lipińska „Z polskim na ty” B2 szint cz.2. 11-12. évfolyam, tartós könyv
- Agnieszka Burakt, Agnieszka Jasińska „Hurra po polsku” B1 szint cz.3. 11. évfolyam, tartós könyv + munkafüzet
- A. Janowska, M. Pastuchowa „Dzień dobry” tartós könyv
- A. Burkat, A. Jasińska „Hurra po polsku 1” tartós könyv
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv
- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv

- Agnieszka Madeja, Barbara Morcinek „Polski mniej obcy?” B2 szint. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio-zaawansowanych, tartós könyv

4.4.12.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Stanisław Wyspiański „Wesele”
- Jan Lechoń – wybrane wiersze
- Julian Przyboś – wybrane wiersze
- Józef Czechowicz– wybrane wiersze
- Maria Pawlikowska-Jasnorzewska „Pocałunki”
- Witold Gombrowicz „Ferdynand” (fragmenty)
- Konstanty Ildefons Gałczyński „Rozmowa liryczna”
- Czesław Miłosz „Który skrzywdziłeś”
- Wisława Szymborska „Nic dwa razy”
- Zbigniew Herbert „Pan od przyrody”
- Krzysztof Kamil Baczyński „Przypowieść”

4.4.13 12. évfolyam

4.4.13.1 Fejlesztési célok, feladatok

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 30
Tanulási eredmények	A tanuló:	

	- az írott és hallott szövegekben érti az összetett, hosszabb, többszereplős, autentikus kommunikációs helyzetet; - alkalmazza az olvasási stratégiákat; - önállóan olvassa, és értelmez lengyel ismeretterjesztő és tájékoztató jellegű szövegeket; - adott témában véleményt alkot; - összefoglalja szövegek információit, főbb gondolatait; - kiemeli a szükséges tartalmakat a szövegkörnyezetből; - a szöveg tartalmát, fontos gondolatait megfelelően értelmezi; - fontos információkat, adatokat keres vissza; - megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
Ismeretek/Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- beszédszándék értelmezése. - megnyilvánulási formáinak megfigyelése, az együttműködési elvek tudatos használata. - szöveg információtartalmának, alapgondolatának megfogalmazása. - a médiából szerzett információk értelmezése, összefoglalása. - érvelés követése, abba bekapcsolódás, szó kérése, beszélgetés befejezése. - összefüggések bemutatása, következtetések levonása. - összefüggő hallott előadás, prezentáció követése. - hallásértés-fejlesztése az aktuális média hanganyagaival. - összetettebb szövegek megértése. - mások által alkotott szövegek tartalmának feldolgozása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia	Informatika Magyar nyelv és irodalom Történelem Idegen nyelv Matematika Dráma és tánc Vizuális kultúra

	- matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	
Fogalmak	médiaszöveg, hatásos előadásmód, konfliktushelyzet, vita, kommunikációs zavar, olvasási stratégia, szövegértés, szövegelemzés.	
Javasolt tevékenységek	- internetes kutatás. - önálló szövegalkotás. - prezentáció. - film / videó / színdarab nézése - hang- és videofelvétel készítése különböző témákban	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 30
Tanulási eredmények	A tanuló: - részt vesz a tanulók életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalásokban; - társalog, vitázik hétköznapi témákról kortársakkal és anyanyelvi partnerrel, saját véleményét fogalmaz meg; - logikusan felépíti az érveket párbeszédes kommunikációs helyzetekben; - összeállít tartalmas, nyelvileg igényes beszámolót megadott témáról; - különböző írásbeli szövegeket ír, betartva kommunikációs jellemzőit és funkcióit (elbeszélés, leírás, jellemzés, rövid érvelés, esszé, értekezés, vita, önéletrajz, motivációs levél, kérvény, blog, baráti levél, hivatalos levél); - szövegeket alkot a tájékoztató, érvelő, meggyőző közlésformák valamelyikében (pl. digitális formában, multimédiás kiegészítésekkel);	

	- összefoglal és fordít hosszabb írásbeli és szóbeli lengyel és magyar nyelvű szövegeket; - nyelvtani, nyelvhelyességi, stilisztikai és helyesírási ismereteket alkalmaz; - önállóan használ lengyel nyelvű médiát információszerzés, illetve kapcsolatteremtés céljából.
Ismeretek / Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
- önálló szövegalkotás a szövegfajta jellemzőinek figyelembevételével. - mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése. - történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. - egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása. - ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása. - állásfoglalás megfogalmazása. - képek és egyéb szemléltető anyagok értelmezése a hozzá kapcsolódó feladatok alapján. - különböző műfajú lengyel és magyar szövegek lefordítása / tolmácsolása szótár segítségével és anélkül. - információk szerzése különböző csatornákon keresztül. - megszerzett információ felhasználása tanulási és iskolán kívüli helyzetekben. - részvétel digitális kommunikációban: fórum, chat, skype. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia	Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Történelem Etika Matematika Dráma és tánc Vizuális kultúra Ének-zene Testnevelés és sport

- személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		
Fogalmak	spontán beszéd, kommunikáció, személyes és telefonos társalgás, véleménynyilvánítás, érv/ellenérv, reklamáció, interjúk, viták, szövegtípusok, retorika, internetes portál	
Javasolt tevékenységek	- önálló / csoportos projektmunkák készítése. - internetes kutatás. - önálló szövegalkotás. - vitaforum / eszmecsere. - kiselőadás. - csoportos projektmunka. - szerepjátékok. - prezentáció készítése és bemutatása. - hang-, videofelvétel készítése bármely témában. - lengyel nyelvű szócikk / blog írása megadott témában	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; - szótanulási eljárásokat alkalmaz; - nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használ; - szótárt célszerűen használ; - vázlatot készít; - ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmaz.	
Ismeretek / Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok

- a hatékony tanulási technikák ismerete és tudatos alkalmazása. - adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása. - adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével. - tanulást támogató eljárások. - rendszerezett szókincs gyűjtemény készítése és használata. - két- és egynyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerzéshez, szókincsbővítéséhez, fogalmazások készítéséhez. - szavak rendszerezése - szócsaládok. - prezentációs technikák gyakorlása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség	Minden tantárgy
Fogalmak	szótár, internet, anyaggyűjtés, vázlatpont, kulcsszó.
Javasolt tevékenységek	- emlékezetfejlesztő feladatok/játékok (pl. fényképész) - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok/játékok - az ösztönös nyelvtudás formálása, - spontán szóbeli és írásbeli megnyilatkozás elősegítése. - a gondolkodási képességet fejlesztő feladatok / játékok (pl. fejtsd meg, oldd meg) - saját szöveget készítése, digitális applikációval is (pl. quizlet), szótári alakok használatával

	- egynyelvű és (papír alapú és digitális) kétnyelvű szótár használata - szövegből lényegkiemelés, információgyűjtés, vázlatkészítés - szótanulást segítő feladatok / játékok (pl. szerencsekerék).
--	--

Témakör	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes gyakran előforduló alaktani és mondattani szabályokat automatikusan használni, hibáit önállóan is javítani; - alkalmazza a szóképzés struktúráit; - használ kétnyelvű, egynyelvű, értelmező, szótárakat, lexikonokat a nyelvhelyesség javítására; - önállóan használ a nyelvtani elemzés során fontos terminusokat; - ismer mondattani szerkezeteket; - alkalmazza a helyesírás szabályait.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- alapvető alaktani és morfológiai ismeretek. - a mondat fogalma, a mondat szerkezete és kommunikációs szándéka. - az eddig elsajátított nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek bővítése és tudatosítása. - gyakran használt szó-és mondatalkotási szabályok felismerése és alkalmazása. - főnév ragozása - melléknév ragozása: hímnemű személyi alak többes szám - főnév, melléknév egyeztetése - családnév ragozása - névmások - számnév - főnévi igenév - határozószó		Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Matematika Vizuális kultúra

- múlt idő kifejezése - jövő idő kifejezése (összetett és egyszerű) - melléknévi igenevek - határozói igenevek - kijelentő, felszólító és feltételes mód - cselekvő és szenvedő ige szemlélet - múlt idő kifejezése - hivatalos és nem hivatalos nyelvváltozatok tudatos alkalmazása - megfelelő stílus kiválasztása különböző szituációkban - semleges és értékelő szókincs funkcióinak megértése - szoros és átvitt értelem tudatos felhasználása saját szövegekben - frazeológiai szerkezetek gazdag készlete, helyes alkalmazás - rokonértelmű, ellentétes és azonos alakú szavak funkciói és alkalmazása - nyelvi hibák és típusaik felismerése - önálló szövegjavítás - speciális végződések (-em, -en, -om, -on) szabályos írása - tagadószó (nie) használata különböző szófajokkal részletes szabályai - tagadószó és fokozott melléknevek esetei - összetett melléknevek írásszabályai - feltételes mód részecskéi (-bym, -byś, -by) helyesírása - sajátnevek és köznevek megkülönböztetése - földrajzi nevek írásszabályai - műcímek írásszabályai - főnevek birtokos esetben: -zja, -cja, -ia, -eja végződések lekcja-lekcji, tragedia-tragedii szabályok - főnevek -dztwo, -ctwo, -stwo végződéssel írásszabályai - végződések -ski, -dzki, -cki helyesírása - számnevek írásának részletes szabályai	
---	--

- <i>főnevek részes eset többes számának helyesírása</i> - <i>igék -qé végződéssel: múlt idő 3. személy (wziął-wzięła)</i> - <i>jövő idő kifejezése (összetett és egyszerű)</i> - <i>egyszerű és összetett mondatok</i> - <i>mellérendelt és alárendelt mondatok</i> Kompetenciák: - <i>tanulási kompetencia</i> - <i>kommunikációs kompetencia</i> - <i>digitális kompetencia</i> - <i>matematikai, gondolkodási kompetencia</i> - <i>személyes és társas kompetencia</i> - <i>munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia</i> - <i>kulturális kompetencia</i> - <i>a környezettel harmóniában élő személyiség</i>	
Fogalmak	nyelvhelyességi önellenőrzés, szemantikai és pragmatikai összefüggés, vonatkozó mellékmondat, <i>nyelvi regiszterek, funkcionális stílusok, nyelvi hibák, helyesírás, interpunkció, kifejezéstan, rokonértelműség, ellentétes értelem, azonos alakúság, szövegösszefüggés</i>
Javasolt tevékenységek	- <i>kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése.</i> - <i>kvízzjáték. iskolai versenyek.</i> - <i>keresztrejtvény készítése és megoldása.</i> - <i>játékos diktálási feladatok</i> - <i>önálló / csoportos projektmunkák készítése.</i> - <i>internetes kutatás, önálló szövegalkotás.</i> - <i>egyéni/csoportos projektmunka.</i> - <i>önálló szövegalkotás.</i> - <i>lengyel nyelvű szócikk / blog írása megadott témában.</i>

Témakör	Irodalmi kultúra, erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása irodalmi művek értelmezésével	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatban önálló véleményt alkotni, önálló következtetéseket levonni; - képes kreatívan gondolkodni, érvelni; - képes vázlat alapján irodalmi művekben bemutatott problémát felvázolni; - beszél szóban és írásban megadott szempontok alapján a művekről; rövid összefoglalást ír; - műfaji jellemzőket ismer.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
- irodalmi művek, részletek olvasása, értelmezése. - irodalmi művek elemzése. - az irodalomértés elmélyítése. - a különböző irodalmi műfajok jellemzőinek, jellegzetességeinek felismerése. - szépirodalmi szöveg tartalmával kapcsolatos saját vélemény, értékítélet megfogalmazása. Kompetenciák: - tanulási kompetencia - kommunikációs kompetencia - digitális kompetencia - matematikai, gondolkodási kompetencia - személyes és társas kompetencia - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia - kulturális kompetencia - a környezettel harmóniában élő személyiség		Informatika Magyar nyelv és irodalom Idegen nyelv Matematika Vizuális kultúra Etika Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek. Földrajz Dráma és tánc Népismeret Testnevelés és sport.

Fogalmak	műközpontú irodalomtanítás, ok-okozati összefüggés, sorskérdés, értékítélet, hagyomány és modernitás.
Javasolt tevékenységek	- önálló / csoportos projektmunkák készítése. - internetes kutatás. - önálló szövegalkotás. - vitafórum / eszmecsere. - kiselőadás. - szerepjáték. - prezentáció készítése és bemutatása. - hangfelvétel készítése. - videofelvétel készítése bármely témában. - lengyel nyelvű szócikk / blog írása megadott témában.

30 + 30 + 10 + 24 + 24 = 118	Összesen: 118 óra
-------------------------------------	--------------------------

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (30 óra) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások:

leírás, történet, párbeszéd, élménybeszámoló, képregény, mese, dalszöveg, vers, ismertető, hirdetés, plakát, prospektus, étlap, programfüzet, képeslap, felirat, levél, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, sms, e-mail, irodalmi szövegek, üzenetek, instrukciók, hírek a televízióban és rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.

4.4.13.2 Témakörök

Környezet, technika világa.

- A. A technika és a gazdaság fejlődése, találmányok, túlnépesedés. – Környezetvédelem, projektek.
- B. Problémák és kihívások, érdekellentétek.
- C. Aktuális kérdéseket megszólaltató irodalmi alkotások, színdarabok, filmek.

Politika és történelem

- A. Tudatosság, öntudat, személyi szabadság, szolidaritás, társadalmi felelősség.
- A. Nemzetiségi politika, a magyarországi lengyel közösség politikai, társadalmi szervezetei, ifjúsági szervezetek, lengyel nemzetiségi önkormányzatok, nemzetiségi választások.
- B. A második világháború és az azt követő lengyel történelem főbb eseményei.

Lengyel nyelv

- A. A lengyel nyelv változatai.
- B. A magyarországi lengyelek nyelvhasználata, nyelvjárások.
- C. Kétnyelvűség, többnyelvűség

Irodalmi kultúra

- A. Ifjúsági irodalom, a magyarországi lengyel nemzetiség irodalma, művek értelmezése, összefüggések feltárása.
- B. Lengyel nyelvű sajtó, hír, tudósítás, kommentár, interjú, riport, hirdetés, szórakoztató mellékletek, bulvársajtó, reklámok.
- C. A magyarországi lengyel nyelvű sajtó.
- D. Magyarországi lengyel média, a tv és a rádió nemzetiségi műsorai.

4.4.13.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

Legyen beszédközpontú, de egyidejűleg fejlessze a beszédértést és az olvasásértést, és az íráskészséget is! Keltse fel, és tartsa fenn a 17-18 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból! Legyen hozzá hanganyag!

Tartós tankönyv legyen!

- Ewa Lipińska „Z polskim na ty” B2 szint cz.2. 11-12. évfolyam, tartós könyv
- Agnieszka Madeja, Barbara Morcinek „Polski mniej obcy?” B2 szint. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio-zaawansowanych, tartós könyv
- A. Janowska, M. Pastuchowa „Dzień dobry” tartós könyv
- A. Burkat, A. Jasińska „Hurra po polsku 1” tartós könyv
- P. Garncarek „Czas na czasownik” tartós könyv

- M. Gołkowski „Gdybym znał dobrze język polski” tartós könyv
- Jolanta Lechowicz, Joanna Podsiadły „Ten, to, to” tartós könyv

4.4.13.4 Ajánlott irodalom

Az ajánlott olvasmányok listája nyitott; a pedagógusok a tanulókkal együtt nagyfokú önállóságot élveznek a művek kiválasztásában.

Minden tanévben a tanulók legalább kettő terjedelmesebb irodalmi művet olvasnak el: a fent megjelölt kötelező szövegek mellett további, közösen kiválasztottakat is (például a narráció különböző módjait bemutató epikai műveket; a műfaji irodalom darabjait – fantasy, science fiction, krimi, kaland, társadalmi/életmódbeli – a lengyelirodalmi kánonból vett alkotásokat). A tanulók érdeklődésük és preferenciáik szerint választanak, választásukat megindokolják; elsajátítják az olvasás megtervezésének folyamatát, és megosztják első benyomásaikat. Fontos, hogy a közösen választott szövegek között legyenek olyanok is, amelyek a diákok saját tapasztalataihoz közel álló témákat érintenek, például: otthon és család, kortársi kapcsolatok, barátság, érzelmek, az ember és a természet viszonya, sokféleség, közösséghez tartozás.

- Czesław Miłosz – wybrane wiersze
- Wisława Szymborska – wybrane wiersze
- Zbigniew Herbert – wybrane wiersze
- Ewa Lipska – wybrane wiersze
- Adam Zagajewski – wybrane wiersze
- Stanisław Barańczak – wybrane wiersze
- Miron Białoszewski – wybrane utwory; wybrany dramat
- Henryk Sienkiewicz: „Quo vadis?”

4.5 Tantárgyi követelmények - lengyel népismeret

4.5.1 1. évfolyam

4.5.1.1 Fejlesztési feladatok

Fejlesztés tartalma	Óraszám
Bemutatkozás egymásnak ismeretszerzés céljából: lengyel és magyar rokonok és lakhelyük bemutatása, legközelebbi rokonok származása (anya,	3

apa, nagymama, nagyapa) családi fényképek, emléktárgyak segítségével. Köszönés, kérés kifejezése szituációs játékokkal.	
Az állami jelképek fogalmának megismerése – zászló, címer, himnusz. A lengyel állam keletkezésével foglalkozó mondák és legendák, lengyel nemzeti szimbólumok. A nemzeti ünnep fogalmának megértése, a lengyel zászló ünnepe (május 2.)	5
Kiszámolók, népdalok, gyermek- és körjátékok megtanulása a meglévő helyi hagyományok alapján, ritmus-, mozgás-és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok segítségével. Rajzok, bábok készítése a dalokkal, versekkel kapcsolatosan. Ismert lengyel szerzők gyerek versek válogatása (<i>W. Chotomska, L.J.Kern, J. Brzechwa, J. Tuwim</i>), elsajátítása.	14
A legfontosabb családi és hagyományos ünnepek Lengyelországban (Karácsony, Húsvét, Anya-, Apa-, Nagymama- és Nagyapa Napja). A családi ünnepek hagyományos ünneplése (kis ajándékok, diszlapok készítése, jó kívánságok).	8
Összesen:	30

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (7x1 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, részben projektmunkára fordítjuk.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások

gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekre épülő, egyszerű nyelvezetű, rövid történetek, mesék, legendák, tanárral és tanulótársakkal folytatott egyszerű párbeszéd, hangzóanyagok, rövidfilmek, mesefilmek

4.5.1.2 Tanulási eredmények

A tanuló:

- megismeri a közvetlen környezetében tapasztalt szellemi és tárgyi értékeket
- tud bemutatkozni, köszönni; elmondani, hol lakik
- pár mondatban elmeséli a lengyel és a magyar rokonságaikról, lakóhelyükről,

- egyszerűen kifejezi az érzéseiket lengyel és magyar rokonok iránt
- a család származásának megismertetése, a lengyel identitástudat erősítése
- megtapasztalja a családhoz, a szűkebb közösséghez, nemzetiségéhez tartozás érzését, nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (*családi képek, filmek, albumok, emléktárgyak alapján*) bemutatja családja értékeit
- megismeri a lengyel nemzeti színeket, szimbólumokat
- megismeri és röviden elmeséli a lengyel állam keletkezésével kapcsolatos legendákat
- tudja, mit jelent nemzeti ünnep
- megtapasztalja a nemzetiségéhez tartozás érzését,
- életkori sajátosságainak megfelelően (*lengyel zászló elkészítése, lengyel címer kifestése, a legendák ábrázolása rajzon*) bemutatja a nemzeti értékeit
- megismeri a generációk szellemi öröksége
- megismeri a legismertebb és a legnépszerűbb lengyel gyerek dalocskák, körjátékok, szólások, verseket
- megtapasztalja a cselekvés központú és tapasztaláson alapuló tanulás örömét, nyitottá válik a nemzetiségi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (*énekléssel, tánccal, szavalással*) bemutatja a lengyel gyerekkultúra értékeit
- megismeri a legfontosabb családi és hagyományos ünnepek Lengyelországban és hozzájuk fűződő hagyományok
- megérti az ünnepek jelentősége
- megtapasztalja a családhoz, a szűkebb közösséghez, nemzetiségéhez tartozás érzését, nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (készített díszlapok, kis ajándékok, jó kívánságok, karácsonyi díszek elkészítése, húsvéti tojás festése) bemutatja családja és nemzetisége értékeit
- ismerjen legalább 3 lengyel dalt, 2 körjátékot és 3 verset, mondókát

4.5.1.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

A választott tankönyv tartalmazza a fent felsorolt szövegfajtaikat, szövegforrásokat. Felkeltse és fenntartsa a 6-7 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból. -
 Invitáljon az aktív tanulást, a kreativitást.

Tartós tankönyv legyen.

- Alina Papiewska-Csapó, Anna Petrovics „Moja druga ojczyzna” tartós könyv + munkafüzet

4.5.2 2. évfolyam

4.5.2.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	Óraszám
Tudnivalók saját magukról, a családjukról, származásukról. Családi rokonsági fokok megnevezése. A tanulók vagy családjuk származási helyének földrajzi és egyéb jellegzetességei. Lengyelország szépségének megismerése a tanulók által gyűjtött anyagok alapján.	3
A lengyel szimbólumok keletkezése és nemzeti színek jelentése legendák alapján. Lengyelország szomszédjai Ismerkedés a november 11-i és május 3-i lengyel nemzeti ünnepekkel. Családdal, tanárokkal és iskolatársakkal együtt közös részvétel a magyarországi Polonia által szervezett ünnepségeken.	5
Lengyelország jelenlegi és hajdani fővárosai (Warszawa, Kraków, Gniezno), legfontosabb folyók (Wisła, Odra), a rövid szöveg, a fényképek és a tanulók által gyűjtött anyagok, szerzett tapasztalatok alapján. A lengyel városokkal (Varsó, Krakkó) kapcsolatos legendák megismerése. Ismert lengyel szerzők gyerek versek válogatása (W. Chotomska, L.J.Kern, J. Brzechwa, J. Tuwim) Rajzok, bábok készítése a legendákkal, versekkel kapcsolatosan.	14
A legfontosabb családi és hagyományos ünnepek Lengyelországban és hozzájuk fűződő hagyományok (Karácsony – karácsonyi dalok éléneklése,	8

Húsvét – tojás festés, Anya-, Apa-, Nagymama- és Nagyapa Napja alkalmából készített díszlapok, kis ajándékok, jó kívánságok)	
Összesen:	30

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (7x1 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, részben projekt munkára fordítjuk.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások

tankönyv, gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekre épülő, egyszerű nyelvezetű, rövid történetek, mesék, legendák, tanárral és tanulótársakkal folytatott egyszerű párbeszéd, hangzóanyagok, rövidfilmek, mesefilmek, dalok

4.5.2.2 Tanulási eredmények

A tanuló:

- megismeri a közvetlen környezetében tapasztalt szellemi és tárgyi értékeket
- tud bemutatkozni, köszönni; elmondani, hol lakik
- pár mondatban elmeséli a lengyel és a magyar rokonságaikról, lakóhelyükről,
- egyszerűen kifejezi az érzéseiket lengyel és magyar rokonok iránt
- a család származásának megismertetése, a lengyel identitástudat erősítése
- megtapasztalja a családhoz, a szűkebb közösséghez, nemzetiségéhez tartozás érzését, nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (*családi képek, filmek, albumok, emléktárgyak alapján*) bemutatja családja értékeit
- megismeri a lengyel nemzeti színeket, szimbólumokat
- megismeri és röviden elmeséli a lengyel városokkal (Krakkó, Varsó) kapcsolatos legendák
- tudja, mit jelent nemzeti ünnep
- megtapasztalja a nemzetiségéhez tartozás érzését,
- életkori sajátosságainak megfelelően (*lengyel zászló elkészítése, lengyel címer kifestése, a legendák ábrázolása rajzon*) bemutatja a nemzeti értékeit
- megismeri a generációk szellemi öröksége
- megismeri a legismertebb és a legnépszerűbb lengyel gyerek dalocskák, körjátékok, szólások, verseket

- megtapasztalja a cselekvés központú és tapasztaláson alapuló tanulás örömét, nyitottá válik a nemzetiségi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (*énekléssel, tánccal, szavalással*) bemutatja a lengyel gyerekkultúra értékeit
- megismeri a legfontosabb családi és hagyományos ünnepek Lengyelországban és hozzájuk fűződő hagyományok
- megérti az ünnepek jelentősége
- megtapasztalja a családhoz, a szűkebb közösséghez, nemzetiségéhez tartozás érzését, nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (készített díszlapok, kis ajándékok, jó kívánságok, karácsonyi díszek elkészítése, húsvéti tojás festése) bemutatja családjá és nemzetisége értékeit
- ismerjen legalább 3 lengyel dalt, 5 verset, 1 legendát

4.5.2.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

A választott tankönyv tartalmazza a fent felsorolt szövegfajtaikat, szövegforrásokat. Felkeltse és fenntartsa a 7-8 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból. Tartós tankönyv (az 1-4. osztálynak íródott tankönyv)

- Alina Papiewska-Csapó, Anna Petrovics „Moja druga ojczyzna” tartós könyv + munkafüzet

4.5.3 3. évfolyam

4.5.3.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	Óraszám
Lengyelország hivatalos megnevezése, Európa térképen elhelyezése. Nemzeti himnusz – címe, szerző, dallam, milyen alkalomból énekeljünk hogyan viselkedünk.	3
A tanuló származása, gyökerei, nemzeti identitása. A lengyel nemzeti ünnepek történelmi háttere, ideje (november 11. – Függetlenség Napja, május 3. –	5

Alkotmány Napja). Válasz a kérdésekre: mit jelent két néphez tartozni egyszerre?	
Ismerkedés Lengyelország népi legfontosabb régiókkal földrajzi térkép használatával. Ismerkedés jellemző lengyel népviseletekkel, hangszerekkel. Rajzok készítése a legjellemzőbb motívumokról.	2
Az évszakokkal kapcsolatos népszokások: őszi András esti tradíciók bemutatása, téli Torkos csütörtök – farsang búcsúzása, fánkok sütése és fogyasztása, Tavaszköszöntő – Marzanna bábú készítése, égetése és ez által a tél búcsúzása, utána krepp papírból színes virágok készítése és a tavasz köszöntése.	10
A lengyel ünnepi hagyományok: karácsonyi étel, asztal díszítése, karácsonyidatok éneklése, húsvéti hagyományos étel, tojásfestés, kosár készítése szentelésre, Minden Szentek Napja alkalmából lengyel sírok látogatása. A lengyel ünnepi hagyományok összehasonlítása a lakóhelyül választott ország ünnepi hagyományaival.	5
Megismerés a lengyel történelem jeles alakjaival: Fryderyk Chopin, Mikołaj Kopernik, Jan Matejko, Karol Wojtyła fotók, képek, prezentációk, rövid életrajzi filmek segítségével. Vélemény alkotás a lengyel történelem kiemelkedő alakjairól.	5
Összesen:	30

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (7x1 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, részben projektmunkára fordítjuk.

4.5.3.2 Tanulási eredmények

A tanuló

- megismeri a lengyel himnuszt, tudja milyen alkalomból énekeljünk, hogyan viselkedünk éneklés közben, ismeri a dallamát és szövegét, el is tudja énekelni
- képes megmutatni Lengyelország helyét az Európa térképen
- megtapasztalja a nemzetiségéhez tartozás érzését,
- megismeri a lengyel népi életének sok színűségét

- megismeri az anyaország népi öltözetek és ennek a motívumai
- képes különbséget tenni a népviseletek között
- megtapasztalja a népzene szépségét, nyitottá válik az elődjaink szellemi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (*népviseletről készült művek, népi motívumok rajzolása, nép táncok elsajátítása, népszokások felelevenítése*) bemutatja nemzetiségi népikultúrának értékeit
- megismeri Lengyelország földrajzi gyönyörűségét
- megismeri a lengyel táj jellemzői különböző évszakokban, az évszakokkal kapcsolatos népszokások
- megtapasztalja a nemzetiségéhez tartozás érzését, nyitottá válik a népszokások, értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (*népszokások felelevenítése, a kiválasztott táj jellemzői közműves munkában*) bemutatja nemzetisége értékeit
- megismeri további fontos családi és egyházi ünnepeket Lengyelországban és hozzájuk fűződő hagyományokat
- megérti az ünnepek jelentőségét család életében
- megtapasztalja a családhoz, a szűkebb közösséghez, nemzetiségéhez tartozás érzését, nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (készített díszlapok, kis ajándékok, jó kívánságok, karácsonyi díszek elkészítése, húsvéti tojás festése) bemutatja családjá és nemzetisége értékeit
- megismeri a lengyel történelem jeles alakjait
- megismeri a Nagy Lengyelek cselekedetét és szellemi örökségük értékeit
- megtapasztalja a büszkeséget a nemzetiségéhez tartozás miatt, nyitottá válik a nemzeti értékek befogadására
- ismerjen legalább 2 karácsonyi lengyel dalt és 2 legendát, 4 verset

4.5.3.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

A választott tankönyv tartalmazza a fent felsorolt szövegfajtákat, szövegforrásokat. Felkeltse és fenntartsa a 8 -9 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból. Tartós tankönyv (az 1-4. osztálynak íródott tankönyv)

- Alina Papiewska-Csapó, Anna Petrovics „Moja druga ojczyzna” tartós könyv + munkafüzet

4.5.4 4. évfolyam

4.5.4.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	Óraszám
A lengyel állami és politikai szervezetek, vezetői funkciók és főbb feladatok megismerése (Köztársasági Elnök, Miniszterelnök, Kormány, Parlament). Az ország megyéinek száma, nevük és fővárosuk. Polonia himnusz.	3
Közös lengyel – magyar ünnepekhez kapcsolódó történeteket megismertetése. Részvétel az október 24-i (Poznan – Budapest), március 15-i (Bem Apó) és március 23-i (lengyel-magyar barátság napja) ünnepségeken. A két ország közötti barátság jelentőségének tudatosítása.	5
Jellemző lengyel népzene, néptáncok megismerése, gyakorlása.	2
A legfontosabb lengyelországi földrajzi területek megismerése térkép és számítógépes prezentációk segítségével (hegyek, fennsík, alföldök, tavak, tenger part). A lengyel táj jellemzői. Jellegzetes növények és állatok. A természetvédelemmel kapcsolatos módszerek megismerése. Nemzeti parkok.	10
Június 1. az egyik legfontosabb családi ünnep alkalmából (Gyermek Nap) a legalapvetőbb gyermek jogok és ennek lengyel híres védők megismerése (Janusz Korczak). Lengyel gyermekek által kitalált „Mosoly kitüntetés”, ennek szimbolikáját és kitüntetési rendjét megismerése.	5
Megismerés a lengyel történelem jeles alakjaival: Józef Piłsudski, Maria Skłodowska-Curie, lengyel Noblistákkal fotók, képek, prezentációk, rövid életrajzi filmek segítségével. Vélemény alkotás a lengyel történelem kiemelkedő alakjairól.	5

Összesen:	30
-----------	----

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-át (7x1 tanórát) részben ismétlésre, a tanultak elmélyítésére, megerősítésére, gyakorlásra, részben projektmunkára fordítjuk.

4.5.4.2 Tanulási eredmények

A tanuló

- megismeri Lengyelország hivatalos megnevezése, a lengyel állam felépítését,
- tudja különbséget tenni a Köztársasági Elnök funkciói, és Miniszterelnök funkciói között
- megismeri az ország közigazgatási felosztását
- elsajátítja alapvető információkat a lengyel állam felépítéséről
- megtapasztalja a nemzetiségéhez tartozás érzését,
- megismeri a közös lengyel – magyar ünnepekhez kapcsolódó történeteket
- megérti a közös barátság jelentőségét
- megtapasztalja a két ország közötti barátságot, nyitottá válik a közös múltunk befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (aktívan részt vesz az október 24-i, március 15-i és 23-i ünnepségeken) bemutatja két ország közötti barátság értékeit
- megismeri a lengyel népi életének sok színüségét
- megismeri az anyaország népzenejének, néptáncának fő tájegységei
- megtapasztalja a népzene és a néptáncnak szépségét, nyitottá válik az elődeink szellemi értékek befogadására
- megismeri Lengyelország földrajzi gyönyörűségét
- képes a térkép segítségével felsorolni a legfontosabb lengyelországi földrajzi területeket
- képes pár lengyel jellegzetes növények és állatok nevét felsorolni, felismerni őket
- tudja, hogyan kell viselkedni a védett területeken
- megismeri további fontos családi és egyházi ünnepeket Lengyelországban és hozzájuk fűződő hagyományokat
- megérti az ünnepek jelentőségét család életében

- megtapasztalja a családhoz, a szűkebb közösséghez, nemzetiségéhez tartozás érzését, nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására
- életkori sajátosságainak megfelelően (készített díszlapok, kis ajándékok, jó kívánságok, karácsonyi díszek elkészítése, húsvéti tojás festése) bemutatja családjá és nemzetisége értékeit
- megismeri a lengyel történelem jeles alakjait
- megismeri a Nagy Lengyelek cselekedetét és szellemi örökségük értékeit
- megtapasztalja a büszkeséget a nemzetiségéhez tartozás miatt, nyitottá válik a nemzeti értékek befogadására

4.5.4.3 Javasolt tankönyvek

A tankönyvválasztás szempontjai

A választott tankönyv tartalmazza a fent felsorolt szövegfajtaikat, szövegforrásokat. Felkeltsé és fenntartsa a 9 - 10 éves tanulók érdeklődését mind tartalmi, mind pedig formai szempontból. Tartós tankönyv (az 1-4. osztálynak íródott tankönyv)

- Alina Papiewska-Csapó, Anna Petrovics „Moja druga ojczyzna” tartós könyv + munkafüzet

4.5.5 5. évfolyam

4.5.5.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	Óraszám
Lengyelország (Polska) nevének eredete. A lengyel himnusz története. A nemzeti szimbólumok és azok jelentésük	2
Lengyelország földrajzi környezete – legfontosabb természeti régiói. Éghajlatának jellemzői: éghajlati övezetek. Balti tengerpart jellemzői, legfontosabb városok.	6
A lengyel átfogó történelmének megismerése és ismételése (az ősz atyánk Hazája – Lengyelország keletkezésétől – Gall Anonim-ig) A legfontosabb események, jelenségek időpontjainak elsajátítása, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.	7

Lengyelország etnográfiai kisebbség - Kaszubi. Földrajzi elhelyezése, történelmi mivoltuk. A kultúrájuk és hagyományaik sokszínűsége. Öntudat erősítése és ápolása. Szerves szerepük Lengyelország életében.	4
A naptári évhez és a valláshoz kötődő ünnepek és szokások - Karácsony. Hagyományok a múltban és a jelenben, karácsonyi ünnepkör Régi és jelenlegi szokásaink. A lengyel konyha jellegzetességei a Karácsony összefüggésben.	3
Világszerte ismert lengyel politikusok, tudósok, irodalmi Nobel díjasok, művészek.	8
Összesen:	30

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (7x1 tanórát) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

4.5.5.2 Tanulási eredmények

A tanuló

- megismeri a lengyel nemzeti színeket, szimbólumokat, ennek az eredetét és jelentőségét
- megismeri az ország földrajzi és népesség struktúráját,
- tudja, mit jelent etnikai kisebbség
- megtapasztalja a nemzetiségéhez tartozás érzését,
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.
- érdeklődése felébred Lengyelország természeti környezete iránt
- tudja használni Lengyelország és az egyes régiók térképét: tengerpart.
- megmutatja rajtuk a főbb városokat, fontos helyeket, folyókat, távokat, történelmi emlékhelyeket.
- helyesen ejti ki e régiók neveit.

- elsajátítja a lengyel történelemből legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.
- képes ezeket időrendben csoportosítani, és időtengelyt használni az események sorrendjének vizualizálásához.
- kérdéseket tesz fel Lengyelország keletkezéséről, főbb királyok uralkodásáról történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények)
- válogatja és rendezi a megtalált információt.
- párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.
- összehasonlítja a regionális tájnyelvet a modern lengyel nyelvvel
- felfedezi az etnográfiai kisebbségek kultúrájuk és hagyományaik sokszínűségét
- érdeklődése felébred Lengyelország kulturális környezete iránt
- ismeri Lengyelország néprajzi kisebbségeket
- megmutatja a térképen azokat a régiókat, ahol a tananyagban megismert etnográfiai kisebbségek élnek
- kérdéseket tesz fel az egyes etnográfiai kisebbségek kultúrájával és hagyományaival kapcsolatban.
- felfedezi az ünnepek, szokások és hagyományaik sokszínűségét
- ismeri a naptári évhez és a valláshoz kötődő ünnepek és szokások.
- tisztában van a vallás szerepével a lengyel kultúrában.
- bemutatja családi ünnepeket
- kérdéseket tesz fel az egyes ünnepek és szokások hagyományaival kapcsolatban
- összehasonlítja a lengyel és a magyar az ünnepi szokásokat és hagyományokat
- ismeri a hagyományos lengyel konyha ételeit összefüggéssel az egyes ünnepek és szokások hagyományaival
- tudja elmondani, miből híresek a megismert lengyel jeles személyek, alkotásokat idézni és jellemezni
- az elsajátított tudást és pozitív érzelmi viszony kialakítását felhasználva elmélyíti a saját nemzeti azonosságtudatát.

4.5.5.3 Javasolt tankönyvek

- Anna Lang, Katarzyna Desbordes-Korcsev „Moja Druga ojczyzna” tartós könyv+munkafüzet

4.5.6 6. évfolyam

4.5.6.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	óraszám
Lengyelország elhelyezése Európában, szomszédos országok, fővárosa, közigazgatási felosztás, nemzetiségek és etnikai kisebbségek,	2
Lengyelország vízrajzának jellemzői: folyami hálózat, tenger, tavak. Lengyelország régiói: tóvidék jellemzői, legfontosabb városok.	6
A lengyel átfogó történelmének megismerése és ismételése (Bolesław Krzywousty, Władysław Łokietek, Nagy Kázmér király) A legfontosabb események, jelenségek időpontjainak elsajátítása, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.	7
Lengyelország etnográfiai kisebbség – Kujawiacy. Földrajzi elhelyezése, történelmi mivoltuk. A kultúrájuk és hagyományaik sokszínűsége. Öntudat erősítése és ápolása. Szerves szerepük Lengyelország életében.	4
A naptári évhez és a valláshoz kötődő ünnepek és szokások. Hagyományok a múltban és a jelenben - karácsonytól vízkeresztig. Régi és jelenlegi szokásaink. A lengyel konyha jellegzetességei az ünnepekkel összefüggésben.	3
Világhírű lengyel sportolók. Világszerte ismert lengyel művészek.	8
Összesen:	30

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (7x1 tanórát) aktuális témákra, ismételésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

4.5.6.2 Tanulási eredmények

A tanuló:

- megismeri az ország földrajzi és népesség struktúráját,
- tudja, mit jelent etnikai kisebbség
- megtapasztalja a nemzetiségéhez tartozás érzését,
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.
- érdeklődése felébred Lengyelország természeti környezete iránt
- tudja használni Lengyelország és az egyes régiók térképét: tóvidék.
- megmutatja rajtuk a főbb városokat, fontos helyeket, folyókat, távokat, történelmi emlékhelyeket.
- helyesen ejti ki e régiók neveit.
- elsajátítja a lengyel történelemből legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.
- képes ezeket időrendben csoportosítani, és időtengelyt használni az események sorrendjének vizualizálásához.
- kérdéseket tesz fel Lengyelország főbb királyok uralkodásáról Nagy Kázmér királyig történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények)
- válogatja és rendezi a megtalált információt.
- párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.
- összehasonlítja a regionális tájnyelvet a modern lengyel nyelvvel
- felfedezi az etnográfiai kisebbségek kultúrájuk és hagyományaik sokszínűségét
- érdeklődése felébred Lengyelország kulturális környezete iránt
- ismeri Lengyelország néprajzi kisebbségeket
- megmutatja a térképen azokat a régiókat, ahol a tananyagban megismert etnográfiai kisebbségek élnek
- kérdéseket tesz fel az egyes etnográfiai kisebbségek kultúrájával és hagyományaival kapcsolatban.
- felfedezi az ünnepek, szokások és hagyományaik sokszínűségét
- ismeri a naptári évhez és a valláshoz kötődő ünnepek és szokások.
- tisztában van a vallás szerepével a lengyel kultúrában.
- bemutatja családi ünnepeket
- kérdéseket tesz fel az egyes ünnepek és szokások hagyományaival kapcsolatban

- összehasonlítja a lengyel és a magyar az ünnepi szokásokat és hagyományokat
- ismeri a hagyományos lengyel konyha ételeit összefüggéssel az egyes ünnepek és szokások hagyományaival
- tudja elmondani, miből híresek a megismert lengyel jeles személyek, alkotásokat idézni és jellemezni
- az elsajátított tudást és pozitív érzelmi viszony kialakítását felhasználva elmélyíti a saját nemzeti azonosságtudatát.

4.5.6.3 Javasolt tankönyvek

- Anna Lang, Katarzyna Desbordes-Korcsev „Moja Druga ojczyzna” tartós könyv+munkafüzet

4.5.7 7. évfolyam

4.5.7.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	óraszám
Lengyelország és Magyarország történelmének közös elemei: Szent István, Szent Kinga, Szent Hedvig, Anjouk a lengyel trónon, Jagellók a magyar trónon.	5
Jagelló Királyiház uralkodása: Anjouk a lengyel trónon (Nagy Lajos és első lengyel-magyar unió), Hedvig királynő és Jagelló Ulászló a királyiház alapítói, Lengyelország és Litvánia unió szövetsége, Krakkói Egyetem újraindítása, a grunwaldi csata, Várnai Ulászló és második lengyel-magyar unió.	4
Lengyelország legfontosabb állami intézményei, a hatalom gyakorlásának szervei. Beszélgetés egy-egy a lengyel nemzetiséget és Lengyelország jelenlegi társadalmi és gazdasági aktuális érintő témáról.	4
A lengyel nyelvtörvény legfontosabb vonatkozásai.	2
Lengyelország régiói: síkságok, felföldek, hegységek és a legfontosabb városok	3
Mezőgazdaság: a legfontosabb termesztett növények és tenyésztett állatok	2

Régi és jelenlegi szokásaink, a húsvéti ünnepkörhöz a vallási és regionális ünnepekhez kötődő hagyományok húsvétól karácsonyig, A lengyel konyha jellegzetességei	6
Világhírű lengyel zenészek	4
Összesen:	30 óra

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (7x1 tanórát) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

4.5.7.2 Tanulási eredmények

A tanuló:

- az elsajátított tudást felhasználva elmélyíti a saját nemzeti azonosságtudatát,
- önállóan állít össze kérdéseket, összehasonlít és véleményt fogalmaz meg az egyes személyekkel, történelmi tényekkel, lengyel-magyar kapcsolatokkal és a Magyarországon található lengyel emlékhelyekkel kapcsolatban. A tanár irányításával felfedezi a két nép egymásra utaltságát, összetartozását,
- az egyes történelmi események időpontjait megismerve, képes ezeket időrendben csoportosítani, és időtengelyt használni az események sorrendjének vizualizálásához,
- elsajátítja a legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.
- képes ezeket időrendben csoportosítani, és időtengelyt használni az események sorrendjének vizualizálásához.
- kérdéseket tesz fel Lengyelország „Jagelló Királyiház uralkodása” kori történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények)
- válogatja és rendezi a megtalált információt.
- párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország törvényhozást, végrehajtást, igazságszolgáltatást között
- ismeri Lengyelország legfontosabb állami intézményei
- példákat sorol fel Lengyelország jelenlegi társadalmi és gazdasági aktuális kérdéseiből

- ismeri Lengyelország régiói, legfontosabb bányászott ásványokat, nyersanyagokat
- ismeri lengyel mezőgazdaságának lehetőségei és korlátozásai
- összehasonlítja a regionális tájnyelvet a modern lengyel nyelvvel
- felfedezi az etnográfiai kisebbségek kultúrájuk és hagyományaik sokszínűségét
- érdeklődése felébred Lengyelország természeti és kulturális környezete iránt
- ismeri Lengyelország néprajzi kisebbségeket
- megmutatja a térképen azokat a régiókat, ahol a tananyagban megismert etnográfiai kisebbségek élnek
- kérdéseket tesz fel az egyes etnográfiai kisebbségek kultúrájával és hagyományaival kapcsolatban.
- összehasonlítja a hajdani és a jelenlegi ünnepi szokásokat
- összehasonlítja a lengyelországi néprajzi kisebbségek ünnepi szokásaikat és hagyományaikat
- összehasonlítja a lengyel és a magyar az ünnepi szokásokat
- és hagyományokat
- ismeri a hagyományos lengyel konyha ételeit összefüggéssel az egyes ünnepek és szokások hagyományaival
- fogalmazást/újságcikket ír a lengyel iskola és a lengyel közösség ünnepeiről, az iskola által szervezett lengyelországi utazásokról,
- részt vesz a lengyel régiókról, az egyes városok és tájak turisztikai nevezetességeiről szóló beszélgetésekben és előadásokban, információt gyűjt e régiók földrajzi jellegzetességeiről és az ott élő emberekről, a környezetvédelem helyzetéről Lengyelországban. Ismeri a lengyel tájat: síkság, felföld, hegyvidék,
- Tudja használni Lengyelország és az egyes régiók térképét: síkságok, felföldek és hegyvidékek. Megmutatja rajtuk a főbb városokat, fontos helyeket, folyókat, tavakat, történelmi emlékhelyeket. Helyesen ejti ki e régiók neveit. Megjelöli a térképen a nemzeti parkok helyét,
- bemutat egy kiválasztott Nemzeti Parkot.
- Anyagot gyűjt, és az órán bemutatja a kiemelkedő lengyel zeneszerzők műveit.
- tudja elmondani, miből híresek a megismert lengyel jeles személyek, alkotásokat idézni és jellemezni
- ismeri a lengyel filmeket és színházi előadásokat

- az elsajátított tudást és pozitív érzelmi viszony kialakítását felhasználva elmélyíti a saját nemzeti azonosság tudata.

4.5.7.3 Javasolt tankönyvek

- Anna Lang, Katarzyna Desbordes-Korcsev „Moja Druga ojczyzna” tartós könyv+munkafüzet

4.5.8 8. évfolyam

4.5.8.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	óraszám
Lengyelország és Magyarország történelmének közös elemei: lengyelek részvétele a Népek Tavaszában, a magyar állam segítsége a második világháború alatt, magyarok szerepe a Varsói Felkelésben, magyarok és lengyelek a 1956-os felkelésekben, két nemzet demokratikus állomhoz vezető utón, jelenlegi kapcsolatok V-4 országok és közös politika.	5
Jagelló Királyház uralkodása: Várnai Ulászló és második lengyel-magyar unió. Jagellói Kázmér –Lengyelország közép-európai hatalom, I.Zsigmond és Bona királyné, Zsigmond Ágost és Lublini Unió - Lengyelország és Litvánia unió szövetsége.	4
Lengyelország legfontosabb állami intézményei, a hatalom gyakorlásának szervei. Beszélgetés egy-egy a lengyel nemzetiséget és Lengyelország jelenlegi társadalmi és gazdasági időszerű érintő témáról.	2
Lengyelország talajtípusai és a legfontosabb bányászott ásványok, nyersanyagok.	3
Mezőgazdaság: a legfontosabb termesztett növények és tenyésztett állatok, a hagyományos lengyel konyha jellegzetes ételeinek megismerése.	2
Régi és jelenlegi szokásaink, a húsvéti ünnepkörhöz a vallási és regionális ünnepekhez kötődő hagyományok húsvétól karácsonyig. a hagyományos lengyel konyha jellegzetes ételeinek megismerése.	2
Lengyelország etnográfiai kisebbségei (Kurpie, Slazacy, Górale), kultúrájuk és hagyományaik.	8

A lengyel színház és film vázlatos története, világszerte ismert lengyel művészek, színészek, rendezők Világhírű lengyel zenészek.	4
Összesen:	30 óra

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (7x1 tanórát) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

4.5.8.2 Tanulási eredmények

A tanuló

- észreveszi a kapcsolatot az anyaországi lengyelek és a lengyel emigráció között, amelynek fennmaradásához nélkülözhetetlen a lengyel partneriskolákkal való együttműködés, a lengyel állami tisztviselők magyarországi látogatásai és a különféle alapítványok által nyújtott támogatás.
- elsajátítja a legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.
- képes ezeket időrendben csoportosítani, és időtengelyt használni az események sorrendjének vizualizálásához.
- kérdéseket tesz fel Lengyelország „Jagelló Királyiház uralkodása” kori történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények)
- válogatja és rendezi a megtalált információt.
- párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország törvényhozást, végrehajtást, igazságszolgáltatást között
- ismeri Lengyelország legfontosabb állami intézményei
- példákat sorol fel Lengyelország jelenlegi társadalmi és gazdasági aktuális kérdéseiből
- ismeri Lengyelország régiói, legfontosabb bányászott ásványokat, nyersanyagokat
- ismeri lengyel mezőgazdaságának lehetőségei és korlátozásai
- összehasonlítja a regionális tájnyelvet a modern lengyel nyelvvel
- felfedezi az etnográfiai kisebbségek kultúrájuk és hagyományaik sokszínűségét
- érdeklődése felébred Lengyelország természeti és kulturális környezete iránt
- ismeri Lengyelország néprajzi kisebbségeket

- megmutatja a térképen azokat a régiókat, ahol a tananyagban megismert etnográfiai kisebbségek élnek
- kérdéseket tesz fel az egyes etnográfiai kisebbségek kultúrájával és hagyományaival kapcsolatban.
- összehasonlítja a hajdani és a jelenlegi ünnepi szokásokat
- összehasonlítja a lengyelországi néprajzi kisebbségek ünnepi szokásaikat és hagyományaikat
- összehasonlítja a lengyel és a magyar az ünnepi szokásokat
- és hagyományokat
- ismeri a hagyományos lengyel konyha ételeit összefüggéssel az egyes ünnepek és szokások hagyományaival
- tanuló példákat sorol fel Lengyelország jelenlegi társadalmi és gazdasági akadályából, különféle források felhasználásával (felnőttektől, újságokból, rádióból, televízióból, internetről).
- bemutatja a magyarországi lengyel közösség életét az itteni lengyel média (újságok, rádió, internet) segítségével. Összegyűjti és bemutatja a magyarországi lengyelségről szóló híreket.
- fogalmazást ír a lengyel iskola és a lengyel közösség ünnepeiről, az iskola által szervezett lengyelországi utazásokról.
- tudja elmondani, miből híresek a megismert lengyel jeles személyek, alkotásokat idézni és jellemezni
- ismeri a lengyel filmeket és színházi előadásokat
- az elsajátított tudást és pozitív érzelmi viszony kialakítását felhasználva elmélyíti a saját nemzeti azonosság tudata.

4.5.8.3 Javasolt tankönyvek

- Anna Lang, Katarzyna Desbordes-Korcsev „Moja Druga ojczyzna” tartós könyv+munkafűzet

4.5.9 9. évfolyam

4.5.9.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	Óraszám
-----------------------	---------

A lengyel átfogó történetének ismételése (kezdetek: Mieszko I, Piast és Jagelló dinasztia) és megismerése - választott királyok: Báthory István király, Wasa királyiház, Jan III Sobieski, II. Ágost, Szaniszló Leszczynski, III Ágost, Poniatowski Szaniszló Ágost az utolsó lengyel király. A tanuló elsajátítja a legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése. Kérdéseket tesz fel Lengyelország történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények), amelyek szülei, nagyszülei életében történtek. Válogatja és rendezi a megtalált információt. Párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.	10
Lengyelország földrajzi elhelyezkedése és természeti adottságai. Lengyelország mai domborzata és kialakulásának okai, klimatikus viszonyok, az időjárást befolyásoló tényezők, fő természeti erőforrások. A tanuló felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.	3
A természeti környezet és a kultúra védelme Lengyelországban. A tanuló felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között. Lengyelország turisztikai nevezetességei és a Világörökség részeit képező objektumok.	4
Közigazgatási rendszer: a vajdaságok neve és székhelye Lengyelország lakossága. Demográfiai fogalmak: természetes növekedés, születés és halálozás, átlagéletkor, népsűrűség, a lakosság területi eloszlása. Nemzeti és etnikai kisebbségek Lengyelország területén.	3
A lengyel nemzetiség jelenlegi helyzete, magyarországi lengyelek intézményei és szervezetei. Lengyel önkormányzatok, intézmények és egyesületek alapvető működési elvei. A nemzetiség önszerveződésének lehetősége és megvalósulásuk helyben és országosan.	5

A magyarországi lengyelség története, A magyarországi lengyelség sorsát meghatározó történelmi események, momentumok megismertetése. Lengyel diaszpóra létrejöttének okai. A lengyelség magyarországi településeinek helytörténetének kutatása, különös tekintettel Budapestre, Balatonboglár és Derenk községre (pl. az első közösségek megalakulása, a letelepedés előzményei és körülményei).	5
Összesen:	30 óra

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (7x1 tanórát) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

4.5.9.2 Tanulási eredmények

A tanuló:

- ismeri a lengyel történelem jelentős korszakait
- elsajátítja a legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.
- kérdéseket tesz fel Lengyelország „nemzet haza nélkül” kori történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények), válogatja és rendezi a megtalált információt.
- párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.
- részt vesz a jelenségek összetettségéről folytatott beszélgetésben, logikus érvekkel támasztja alá a saját kijelentéseit, figyelmesen hallgatja a többi tanuló véleményét, hajlandó megváltoztatni a saját véleményét mások tényszerű érveinek hatására. A beszélgetés során türelmet és toleranciát tanúsít társaival szemben
- legyen tisztában a vallás szerepével a lengyel kultúrában
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.
- érdeklődése felébred Lengyelország természeti és kulturális környezete iránt
- ismeri és megjelöli a térképen a nemzeti parkok helyét.
- ismeri a közigazgatási rendszer: a vajdaságok neve és székhelye
- ismeri Lengyelország turisztikai nevezetességei és a Világörökség részeit képező objektumok.

- prezentációkat készít, amelyekben elemzik, jellemzik és összehasonlítja a kiválasztott földrajzi régiók turisztikai értékeit, különös tekintettel a régiók kulturális értékeire.
- utazást tervez egy kiválasztott régióban, figyelembe véve a helyszínek természeti és kulturális értékeit, látnivalóit
- ismeri a lengyel történelem jelentős korszakait, illetve a magyarországi lengyelek történetének fontos momentumait időrendbe sorolja a Magyarországra irányuló lengyel emigráció különböző időszakait.
- megnevezi az emigrációt kiváltó események pontos idejét
- megmutatja Magyarország térképén a lengyel emigrációhoz kapcsolódó legfontosabb helyszíneket
- megmutatja a térképen a lengyel emigráció legnagyobb közösségeinek lakhelyeit, elmagyarázza a lengyel diaszpóra létrejöttének okait.
- párhuzamot von Lengyelország és Magyarország történelmének egyidejűleg bekövetkezett eseményei
- részt vesz a magyar és a lengyel közelmúlt történelmi eseményeit bemutató kiállítások tervezésében és elkészítésében.
- képes önálló véleménynyilvánításra irányított beszélgetéseken keresztül
- képes különféle témákhoz információkat gyűjteni könyvtárban, múzeumban, médiatárban, az Interneten
- elemezi a magyarországi lengyel közösség helyzetét, a legutóbbi népszámlálás adatait figyelembe véve.
- ismeri a magyarországi nemzetiségek helyzetét szabályozó alapvető törvények és rendeletek.
- ismeri a lengyel önkormányzatok, intézmények és egyesületek alapvető működési elvei.
- ismeri a nemzetiség önszerveződésének lehetősége és megvalósulásuk helyben és országosan.
- ismeri a főbb magyarországi lengyel szervezeteket, melyek célja identitásunk, hagyományaink megőrzése, ápolása és továbbvitele

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások

Egyszerű nyelvezetű, rövid prózai és lírai alkotások, tanárral és tanulótársakkal folytatott párbeszéd, hangzóanyagok, rövidfilmek, Internet, Polonia c. kulturális folyóirat

4.5.9.3 Javasolt tankönyvek

Jelenleg nem létezik a 9.-12. osztály számára népismereti tankönyv. A tananyag összeállítása - a kerettantervben meghatározottak alapján - a tanár feladata.

4.5.10 10. évfolyam

4.5.10.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	Óraszám
A lengyel átfogó történetének ismételése: Poniatowski Szaniszló Ágost az utolsó lengyel király és megismerése: Lengyelország feloszlása, Napóleon háborúi, novemberi felkelés, népek tavasza, januári felkelés, I. Világháború. A legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése. A tanuló kérdéseket tesz fel Lengyelország legújabb kori történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények), amelyek szülei, nagyszülei életében történtek. Válogatja és rendezi a megtalált információt. Párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.	10
Lengyelország földrajzi régiói. A régiók természeti környezete, különös tekintettel arra a régióra, ahonnan a tanuló származik. A tanuló felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.	3
A természeti környezet és a kultúra védelme Lengyelországban	4
Lengyelország turisztikai nevezetességei és a Világörökség részeit képező objektumok.	3
A magyarországi lengyelek intézményei és szervezetei. Lengyel önkormányzatok, intézmények és egyesületek alapvető működési elvei. A nemzetiség önszerveződésének lehetősége és megvalósulásuk helyben és országosan.	5

A magyarországi lengyelség történet.	5
Anyaggyűjtés az anyaországból hozott szokások, tradíciók fennmaradásáról, tovább éléséről két nemzet demokratikus állomhoz vezető utón, jelenlegi kapcsolatok, változásáról az új hazában (pl. a tradicionális családi berendezkedés, a lakókörnyezet, az ősi tevékenységek, a népi művészetek és ünnepek, a ruházkodás és étkezési szokások). Információgyűjtés személyes beszélgetések során első generációs lengyelekkel, ill. könyvtárban, múzeumban, médiatárban, az interneten.	
összesen:	30 óra

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (7x1 tanórát) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

4.5.10.2 Tanulási eredmények

A tanuló:

- elsajátítja a legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.
- kérdéseket tesz fel Lengyelország „nemzet haza nélkül” kori történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények), válogatja és rendezi a megtalált információt.
- párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.
- részt vesz a jelenségek összetettségéről folytatott beszélgetésben, logikus érvekkel támasztja alá a saját kijelentéseit, figyelmesen hallgatja a többi tanuló véleményét, hajlandó megváltoztatni a saját véleményét mások tényszerű érveinek hatására. A beszélgetés során türelmet és toleranciát tanúsít társaival szemben
- legyen tisztában a vallás szerepével a lengyel kultúrában
- ismeri a lengyel történelem jelentős korszakait, illetve a magyarországi lengyelek történetének fontos momentumait
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.
- érdeklődése felébred Lengyelország természeti és kulturális környezete iránt
- ismeri és megjelöli a térképen a nemzeti parkok helyét.

- ismeri a közigazgatási rendszer: a vajdaságok neve és székhelye
- ismeri Lengyelország turisztikai nevezetességei és a Világörökség részeit képező objektumok.
- prezentációkat készít, amelyekben elemzik, jellemzik és összehasonlítja a kiválasztott földrajzi régiók turisztikai értékeit, különös tekintettel a régiók kulturális értékeire.
- utazást tervez egy kiválasztott régióban, figyelembe véve a helyszínek természeti és kulturális értékeit, látnivalóit
- részt vesz a magyar és a lengyel közelmúlt történelmi eseményeit bemutató kiállítások tervezésében és elkészítésében.
- képes felismerni a történelmi és az aktuális eseményekben a nagyhatalmi, társadalmi és értékkonfliktusokat, valamint azok globális következményeit
- időrendbe sorolja a Magyarországra irányuló lengyel emigráció különböző időszakait, megnevezve az emigrációt kiváltó események pontos idejét. Párhuzamot von Lengyelország és Magyarország történelmének egyidejűleg bekövetkezett eseményei
- ismeri a lengyel történelem jelentős korszakait, illetve a magyarországi lengyelek történetének fontos momentumait időrendbe sorolja a Magyarországra irányuló lengyel emigráció különböző időszakait.
- megnevezi az emigrációt kiváltó események pontos idejét
- megmutatja Magyarország térképén a lengyel emigrációhoz kapcsolódó legfontosabb helyszíneket
- megmutatja a térképen a lengyel emigráció legnagyobb közösségeinek lakhelyeit, elmagyarázza a lengyel diaszpóra létrejöttének okait.
- párhuzamot von Lengyelország és Magyarország történelmének egyidejűleg bekövetkezett eseményei között elemezi a magyarországi lengyel közösség helyzetét, a legutóbbi népszámlálás adatait figyelembe véve.
- ismeri a magyarországi nemzetiségek helyzetét szabályozó alapvető törvények és rendeletek.
- ismeri a lengyel önkormányzatok, intézmények és egyesületek alapvető működési elvei.
- ismeri a nemzetiség önszerveződésének lehetősége és megvalósulásuk helyben és országosan.
- ismeri a főbb magyarországi lengyel szervezeteket, melyek célja identitásunk, hagyományaink megőrzése, ápolása és továbbvitele.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások

Egyszerű nyelvezetű, rövid prózai és lírai alkotások, tanárral és tanulótársakkal folytatott párbeszéd, hangzóanyagok, rövidfilmek, internet, Polonia c. kulturális folyóirat

4.5.10.3 Javasolt tankönyvek

Jelenleg nem létezik a 9.-12. osztály számára népismereti tankönyv. A tananyag összeállítása - a kerettantervben meghatározottak alapján - a tanár feladata.

4.5.11 11. évfolyam

4.5.11.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	Óraszám
A lengyel átfogó történetének ismételése: Lengyelország feloszlása, Napóleon háborúi, novemberi felkelés, népek tavasza, januári felkelés, I. világháború és megismerése Lengyelország függetlenség 1918-as visszanyerésétől a független állam és a politikai élet újjáépítése a II. Köztársaság idején, a német és a szovjet megszállás, különös tekintettel a magyar állam szerepére a lengyelek mentésében és a nekik nyújtott segítségben, lengyel hadsereg a világ minden fronton, földalatti harcok (Nemzeti Katonaság – AK), varsói felkelés, német megszállásból felszabadítása, határok megcserélése. tanuló elsajátítja a legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése. Kérdéseket tesz fel Lengyelország legújabb kori történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények), amelyek szülei, nagyszülei életében történtek. Válogatja és rendezi a megtalált tájékoztatást. Párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.	10
A lengyel régiók legfontosabb gazdasági jellemzői és ezek kapcsolata a természeti környezettel, a Balti-régió elhelyezkedése és természeti erőforrásai. A tanuló felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.	10

Lengyelország lakossága, a kiválasztott földrajzi régiók természetes növekedés, születés és halálozás, átlagéletkor, népsűrűség, a lakosság területi eloszlását. Lengyelország lakossága eloszlásának a következményei. Kapcsolatok és az összefüggések Lengyelország népsűrűsége, valamint gazdasági és társadalmi élete között.	6
Lengyel nemzetiségi média. A média szerepe a mai társadalomban. Lengyel nyomtatott és elektronikus sajtó Magyarországon. A nemzetiségi média kulturális irányultsága.	4
Összesen:	30

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (7x1 tanórát) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

4.5.11.2 Tanulási eredmények

A tanuló:

- ismeri a lengyel történelem jelentős korszakait, illetve a magyarországi lengyelek történetének fontos momentumait
- elsajátítja a legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.
- kérdéseket tesz fel Lengyelország legújabb kori történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények), amelyek szülei, nagyszülei életében történtek.
- válogatja és rendezi a megtalált információt.
- párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.
- részt vesz a jelenségek összetettségéről folytatott beszélgetésben, logikus érvekkel támasztja alá a saját kijelentéseit, figyelmesen hallgatja a többi tanuló véleményét, hajlandó megváltoztatni a saját véleményét mások tényszerű érveinek hatására. A beszélgetés során türelmet és toleranciát tanúsít társaival szemben
- legyen tisztában a vallás szerepével a lengyel kultúrában

- ismeri a lengyel régiók legfontosabb gazdasági jellemzői és ezek kapcsolata a természeti környezettel,
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.
- érdeklődése felébred Lengyelország gazdasági fejlődése iránt
- összehasonlítja az energiaforrások kihasználása lehetőségei
- ismeri a legjobban fejlődő ipari ágazatok
- ismeri a lengyel mezőgazdaság legfontosabb növénykultúrái és termékei
- prezentációkat készít, amelyekben elemzik, jellemzik és összehasonlítja a kiválasztott földrajzi régiók turisztikai értékeit, különös tekintettel a régiók kulturális értékeire.
- utazást tervez egy kiválasztott régióban, figyelembe véve a helyszínek természeti és kulturális értékeit, látnivalóit
- részt vesz a magyar és a lengyel közelmúlt történelmi eseményeit bemutató kiállítások tervezésében és elkészítésében.
- képes felismerni a történelmi és az aktuális eseményekben a nagyhatalmi, társadalmi és értékkonfliktusokat, valamint azok globális következményeit
- ismeri az tájékoztatás szerepét egy közösség életében, tudja kritikusan olvasni szövegeket (írott vagy elektronikus), ismeri a lengyel nyomtatott és elektronikus sajtó Magyarországon
- ismeri a főbb lengyel közösségeket világszerte, tájékozott a magyarországi nemzetiségeket, különös tekintettel a lengyelséget érintő eseményekről, személyekről, időszzerűségekről.
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország népsűrűsége, valamint gazdasági és társadalmi élete között.
- érdeklődése felébred Lengyelország lakossága eloszlásának a következményeit
- ismeri az tájékoztatás szerepét egy közösség életében.
- tudja kritikusan olvasni szövegeket (írott vagy elektronikus)
- ismeri a lengyel nyomtatott és elektronikus sajtó Magyarországon
- ismeri a főbb lengyel közösségeket világszerte, tájékozott a magyarországi nemzetiségeket, különös tekintettel a lengyelséget érintő eseményekről, személyekről, időszzerűségekről.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások

Egyszerű nyelvezetű, rövid prózai és lírai alkotások, tanárral és tanulótársakkal folytatott párbeszéd, hangzóanyagok, rövidfilmek, Internet, Polonia c. kulturális folyóirat

4.5.11.3 Javasolt tankönyvek

Jelenleg nem létezik a 9.-12. osztály számára népismereti tankönyv. A tananyag összeállítása - a kerettantervben meghatározottak alapján - a tanár feladata.

4.5.12 12. évfolyam

4.5.12.1 Fejlesztési feladatok

A fejlesztés tartalma	Óraszám
A lengyel átfogó történetének megismerése és ismételése (Lengyelország a kommunizmus évei alatt, 1956. poznani események és magyarországi forradalom (S. Wyszynski, 1956), a szuverenitáshoz vezető lengyel út (II. János Pál, Szolidaritás, hadiállapot, a Kerekasztal határozatai, a demokratikus állam újjáépítése 1989 után, Lengyelország belépése a NATO-ba és az Európai Unióba, mai idők). A legfontosabb események, jelenségek időpontjainak elsajátítása, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.	10
Kapcsolatok és az összefüggések Lengyelország népsűrűsége, valamint gazdasági és társadalmi élete között. Nemzeti és etnikai kisebbségek Lengyelország területén.	6
Lengyel nemzetiségi média. Kutatás – mennyire felelnek meg a médiumok a közösségi követelményeknek. Lengyel közösségeket világszerte. Lengyelséget érintő események, személyek, időszakosság. A magyarországi lengyelség néhány kiemelkedő alakjának megismerése, nevükhöz fűződő események vizsgálata, személyes találkozások	4
A gazdasági földrajz egyes elemei: a lengyel mezőgazdaság legfontosabb növénykultúrái és termékei, Lengyelország energiaforrásainak felhasználási struktúrája, a jelenleg legjobban fejlődő ipari ágazatok.	10

A tanuló felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között. Összehasonlítja az energiaforrások kihasználását Lengyelországban és Magyarországon. Kérdéseket tesz fel a lengyel munkaerőpiac aktuális problémáival kapcsolatban, összehasonlítja a helyzetet Magyarország munkaerő-piaci helyzetével.	
összesen:	30

Az órakeret szabadon felhasználható 20%-a (7x1 tanórát) aktuális témákra, ismétlésekre, a tananyag elmélyítésére és lengyel kulturális rendezvényekre, versenyekre való felkészülésre fordítandó.

4.5.12.2 Tanulási eredmények

A tanuló:

- ismeri a lengyel történelem jelentős korszakait, illetve a magyarországi lengyelek történetének fontos momentumait
- elsajátítja a legfontosabb események, jelenségek időpontjainak, azok időbeli, egymáshoz viszonyított elhelyezése.
- kérdéseket tesz fel Lengyelország legújabb kori történelmi eseményeivel kapcsolatban (okok, következmények), amelyek szülei, nagyszülei életében történtek.
- válogatja és rendezi a megtalált információt.
- párhuzamot von a két ország történelmének eseményei között.
- ismeri a főbb lengyel közösségeket világszerte, tájékozott a magyarországi nemzetiségeket, különös tekintettel a lengyelséget érintő eseményekről, személyekről, aktualitásokról
- részt vesz a jelenségek összetettségéről folytatott beszélgetésben, logikus érvekkel támasztja alá a saját kijelentéseit, figyelmesen hallgatja a többi tanuló véleményét, hajlandó megváltoztatni a saját véleményét mások tényszerű érveinek hatására. A beszélgetés során türelmet és toleranciát tanúsít társaival szemben
- legyen tisztában a vallás szerepével a lengyel kultúrában
- ismeri a lengyel régiók legfontosabb gazdasági jellemzői és ezek kapcsolata a természeti környezettel,

- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország természeti adottságai, valamint gazdasági és társadalmi élete között.
- érdeklődése felébred Lengyelország gazdasági fejlődése iránt
- összehasonlítja az energiaforrások kihasználása lehetőségei
- ismeri a legjobban fejlődő ipari ágazatok
- ismeri a lengyel mezőgazdaság legfontosabb növénykultúrái és termékei
- prezentációkat készít, amelyekben elemzik, jellemzik és összehasonlítja a kiválasztott földrajzi régiók turisztikai értékeit, különös tekintettel a régiók kulturális értékeire.
- utazást tervez egy kiválasztott régióban, figyelembe véve a helyszínek természeti és kulturális értékeit, látnivalóit
- részt vesz a magyar és a lengyel közelmúlt történelmi eseményeit bemutató kiállítások tervezésében és elkészítésében.
- képes felismerni a történelmi és az aktuális eseményekben a nagyhatalmi, társadalmi és értékkonfliktusokat, valamint azok globális következményeit
- Képes használni és értelmezni Lengyelország térképét, lengyel nyelven is. Ismeri az autós és turista térképeket, beazonosítja a térképen látható földrajzi egységeket, utazásokat, kirándulásokat tervez Lengyelország területén.
- ismeri az tájékoztatás szerepét egy közösség életében, tudja kritikusan olvasni szövegeket (írott vagy elektronikus), ismeri a lengyel nyomtatott és elektronikus sajtó Magyarországon.
- felfedezi és megérti a kapcsolatot és az összefüggéseket Lengyelország népsűrűsége valamint gazdasági és társadalmi élete között.
- érdeklődése felébred Lengyelország lakossága eloszlásának a következményeit
- ismeri a nemzeti és etnikai kisebbségeket Lengyelországon és
- tudja az elhelyezkedésének okát
- jellemezi és összehasonlítja a kiválasztott földrajzi régiók természetes növekedés, születés és halálozás, átlagéletkor, népsűrűség, a lakosság területi eloszlását.
- ismeri az tájékoztatás szerepét egy közösség életében.
- tudja kritikusan olvasni szövegeket (írott vagy elektronikus)
- ismeri a lengyel nyomtatott és elektronikus sajtó Magyarországon
- ismeri a főbb lengyel közösségeket világszerte, tájékozott a magyarországi nemzetiségeket, különös tekintettel a lengyelséget érintő eseményekről, személyekről, időszervezetekről.

A fenti fejlesztési feladatokhoz használható szövegfajták, szövegforrások

Egyszerű nyelvezetű, rövid prózai és lírai alkotások, tanárral és tanulótársakkal folytatott párbeszéd, hangzóanyagok, rövidfilmek, internet, Polonia c. kulturális folyóirat

4.5.12.3 Javasolt tankönyvek

Jelenleg nem létezik a 9.-12. osztály számára népismereti tankönyv. A tananyag összeállítása - a kerettantervben meghatározottak alapján - a tanár feladata.

4.6 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés intézményünk jellegéből nem valósítható meg.

4.7 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Nincsenek választható tantárgyak, az iskola heti öt órában a lengyel nyelv és irodalom, valamint a lengyel népismeret tantárgyát. A pedagógusaink mind anyanyelvűek, azonkívül rendelkeznek az Nkt. által előírt végzettséggel. Az iskolai munkát segítik a Lengyelországból érkezett gyakornokok, önkéntesek.

4.7.1 Lelki egészség megőrzése, a stresszkezelése, az önismeretet és a társas készségek

Az iskola igény szerint biztosít szakkörökön való részvételt és választható foglalkozásai között helyet kapnak olyan programok is, amelyek a lelki egészség megőrzését, a stresszkezelést, az önismeretet és a társas készségek fejlesztését célozzák. Ezek a foglalkozások különösen fontosak a vegyes családi háttérrel rendelkező tanulók számára, mivel támogatják őket identitásuk szabad megélésében, a nemzetiségi hovatartozás megőrzésében és pszichés jóllétük fenntartásában.

4.8 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

4.8.1 Projektoktatás

A projektoktatás egy tanulási-tanítási stratégia, a tanulók által elfogadott, vagy kiválasztott probléma, téma feldolgozása, amely egyénileg vagy csoportban történik, megszüntetve, feloldva a hagyományos osztály-, tanóra keretet. A végeredmény minden esetben egy

bemutatható szellemi vagy anyagi alkotás, produktum. A projektoktatás az alábbi jól elkülöníthető szakaszokból áll:

- témaválasztás
- tervkészítés (célok és feladatok megfogalmazása)
- szervezés
- adatgyűjtés
- a téma feldolgozása
- a produktum összeállítása bemutatható formában
- a projekt értékelése
- korrigálás
- az eredmény bemutatása, nyilvánossá tétele
- a projekt lezárását követő tevékenységek

A projektmódszer lényege az egyéni vagy a csoportmunkán alapuló, önálló, a pedagógus által rejtetten irányított tevékenység, amelynek az értéke épp az, hogy a tanulók munkájában a tervezéstől a projekt tárgyában szereplő munka előkészítésén, végrehajtásán át egészen az eredmény prezentációjáig érvényesül a spontaneitás, a sokféle rögtönzés, de ezzel együtt a tervszerűség, az előre kalkuláltság is.

A projekt egy ismeretszerzési folyamat. A módszer lényege az, hogy a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontját is felfedjék egy megadott cselekmény során. A projekt csak nagyon ritkán egyeztethető össze az iskola mechanikus időbeosztásával, a tanórák rendszerével, gyakran átlépi az osztálykereteket, sőt az évfolyamok által megszabott életkori kereteket is, áttöri a tantárgyi választóvonalakat, hagyományos osztályozással nehezen vagy egyáltalán nem értékelhető és újfajta tanár-diák viszonyt igényel (a tanár nem felülről irányít, hanem tagja a projektet megvalósító közösségnek, belülről segíti a projekt sikeres megvalósítását). A diáknak lehetősége van saját képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására, a passzív befogadó és feldolgozó magatartás helyett.

Tanévenként min. 1 alkalommal többnapos projekthétvégét tervezünk más-más témában.

4.8.2 Kooperatív tanulási forma

A kooperatív tanulási formákat beépítjük a tanórákba és a tanórán kívüli tevékenységekbe is. Itt gyerek nem úgy tanul, mintha csak a tanár lenne a tudás forrása (frontális oktatás), mivel tanulás közben kölcsönösen függnek egymástól, motiváltak közös célok elérésére, s közben

fejlődnek kommunikációs képességeik, technikáik, valamint a szociális- és együttműködési képességeinek. A csoportok általában heterogének. A z egymásrautaltság erősödésével a kooperatív magatartás is fejlődik, kialakulásával párhuzamosan születik meg a diákokban a kooperatív viselkedésre készítő bajtársiasság érzése is.

4.8.3 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására. Külön figyelmet fordítunk a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra. Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- differenciált képesség fejlesztés, korrepetálás,
- kulcskompetenciák fejlesztése
- a differenciáló módszerek alkalmazás
- egyéni foglalkozások
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- szabadidős foglalkozások (színház- és múzeumlátogatások),
- színjátszó foglalkozások, szerepjátékok
- hatékony, új tanulási módszerek alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
- nevelők és tanulók személyes kapcsolatai
- a szülőkkel való együtt működés
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról személyiségfejlesztést és közösségépítést,

4.9 Az iskolai beszámoltatás, a számonkérésének követelményei és formái

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. A vonatkozó jogszabályi előírások alapján az alsó tagozaton első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges értékelést végzünk, majd az ötfokozatú érdemjegy az osztályozás eszköze.

A 3-12. évfolyamokon a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (kitűnő, jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

4.9.1 Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

4.9.1.1 Lengyel nyelv és irodalom

(szöveges értékelés **1. osztály félév és év vége, 2. osztály félév**)

A szöveges értékelés szempontjai:

- órai munka: órákon érdeklődő, szívesen vesz részt a játékos gyakorlatokban a nyelv iránti érdeklődése alakulóban van.
- a nevelő utasításainak megértése: az utasításokat maradéktalanul megérti és követi - az utasításokat megérti, és kis segítséggel követi - az utasításokat csak többszöri segítséggel érti meg
- szókincs: a tanult szavak jelentését ismeri - a tanult szavak értelmezésében bizonytalan – a tanult szavakat nehezen érti meg
- beszéd: a kérdéseket megérti, rövid, önálló választ ad – a kérdéseket kis segítséggel érti és válaszolja meg – a kérdéseket nehezen érti és válaszolja meg
- szavak tanulása: gyors, pontos - megfelelő - segítséget igényel – pontatlan
- versek, dalok reprodukciója: gyors, pontos - megfelelő - segítséget igényel – pontatlan
- nyelvi játékban való részvétel: aktív, lelkes - változóan aktív - ritkán jelentkezik – visszahúzódó
- írásbeli munkája: rendezett, pontos – megfelelő – pontatlan – hanyag
- figyelme: koncentrált - néha elterelődik - gyakran elterelődik – szétszórt

4.9.1.2 Lengyel népismeret

(**1. osztály félév és év vége, 2. osztály félév**)

- A legendák iránt: érdeklődik - közömbös - nem érdeklődik
- A népi mondókák, népdalok elsajátítása: gyors, pontos - megfelelő - segítséget igényel - pontatlan
- Nemzeti, vallási vagy egyéb ünnephez kapcsolódó rendezvényen: verssel / énekkel / színdarabbal / zenével / tánccal fellépett / verseket megtanulta / énekeket megtanulta

1. évfolyamon

85-100 % - kiválóan megfelelt
71-84 % - jól megfelelt
51-70% - megfelelt
34-50% - felzárkóztatásra szorul.
0-33 % - nem felelt meg

4.9.2 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai 2. évfolyam végétől a 12. évfolyam végéig

Az iskolai oktatás során évszázadok óta elengedhetetlen a tanulók tudásának, teljesítményének folyamatos ellenőrzése és értékelése. Az értékelés és minősítés növeli a teljesítményt, konkretizálja az elért eredményt, megmutatja a siker fokát vagy a lemaradás mértékét, megerősíti a tanult ismereteket. Az értékelésnek a fő feladata a tanulók motiválása, jutalmazás-alapúnak kell lennie, nem büntetés-alapúnak, és az egyéni fejlődést kell tükröznie, nem a társakhoz képest mért tudást. Értékelési rendszerünkben kiemelkedő szerepe van a szóbeli értékelésnek. Ennek jellege korrigáló, segítő, tanácsadó és ösztönző. A verbális szabályozó típusú értékelés a tanórák folyamatában, a közösen végzett tevékenységek összegzésénél, illetve a kooperatív óráknál jelenik meg.

Az írásbeli beszámoltatásoknak, témazáró dolgozatnak kiemelt szerepe van félévi és tanév végi értékelésben. Az írásbeli dolgozatok, felmérők osztályzatánál az alábbi százalékos teljesítményeket kell figyelembe venni

2 - 12. évfolyamon

0-33 % - elégtelen (1)
34-50% - elégséges (2)
51-70% - közepes (3)
71-84 % - jó (4)
85-100 % - jeles (5)

A félévi és az év végi osztályzatok a havi érdemjegyek, valamint az évente egy alkalommal, a tanév végén megíratott tanévzáró dolgozat érdemjegyének átlagából számítandók.

4.9.3 Írásbeli és szóbeli feladatok számonkérése értékelése

4.9.3.1 Az írásbeli számonkérés és értékelés:

A tanulók a második évfolyamtól kezdve **havonta** egy alkalommal kisdolgozatot írnak, amelynek időtartama max. 10-20 perc. Az erre kapott érdemjegy kerül bevezetésre a naplóba az alábbiak szerint:

85-100 % - jeles (5)

71-84 % - jó (4)

51-70% - közepes (3)

34-50% - elégséges (2)

0-33 % - elégtelen (1)

Írásbeli félév- és tanévzáró dolgozat az adott időszak anyagából, melynek időtartama egy teljes tanóra. Az erre kapott érdemjegy szintén bevezetésre kerül a naplóba. Az érdemjegy az alábbiak szerint állapítandó meg:

85-100 % - jeles (5)

71-84 % - jó (4)

51-70% - közepes (3)

34-50% - elégséges (2)

0-33 % - elégtelen (1)

4.9.3.2 A szóbeli számonkérés és értékelés

A szóbeli felelet alkalmazása kiemelten fontos a beszédképesség fejlesztése szempontjából, főleg az anyanyelv oktatása vagy idegen nyelvi tantárgy esetében. A tanulók tanórai aktivitása vagy feleltetése során derül ki, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. Egy-egy szóbeli felelet öt percnél tovább nem tarthat. A szóbeli számonkérés témája az aznapra kijelölt ismeretanyag vagy feladat, vagy a tanév során már elsajátított ismereteknek a számonkérése. Minden szóbeli felelet esetén az érdemjegy kiállításánál figyelembe kell venni a beszédértést, beszédképességet, nyelvhelyességet és kiejtést. A szóbeli beszámoltatás során adott érdemjegy átlagszámításnál egy jegynek számít.

A szóbeli kifejezőképesség fejlesztése érdekében minden tanulónak lengyel nyelv és irodalom tantárgyból félévenként legalább négy alkalommal szóban kell felelnie.

A szóbeli felelet értékelésének általános szempontjai:

Jeles (5) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeket kifogástalanul teljesíti.

Jó (4) érdemjegyet kap az a tanuló, aki kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget a követelményeknek, segítség nélkül képes a tananyagot előadni.

Közepes (3) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek pontatlanul és néhány hibával tesz eleget, többször szorul tanári segítségre, kiigazításra.

Elégséges (2) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz eleget, noha a tovább haladáshoz szükséges minimális ismeretekkel rendelkezik.

Elégtelen (1) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek szaktanári segítséggel, útmutatással sem tud megfelelni.

A tanulók a következő szóbeli feleltételekhez kaphatnak, félévenként, feleletként minimum 3 érdemjegyet:

A 2. évfolyamon a második félévben:

olvasás, memoriterek előadása (vers), olvasott szöveg tartalmát rövid elmesélése, feltett kérdésekre válaszadás, aktív részvétel az órán.

A 3. évfolyamon:

olvasás, memoriterek előadása (vers, dráma), olvasott szöveg tartalmát rövid elmesélése, feltett kérdésekre válaszadás, aktív részvétel az órán, információátadás, véleménynyilvánítás, képleírás.

A 4. évfolyamon:

olvasás, memoriterek előadása (vers, dráma), olvasott szöveg tartalmát rövid elmesélése, feltett kérdésekre válaszadás, aktív részvétel az órán, információátadás, véleménynyilvánítás, képleírás, projektek

Az 5. évfolyamon:

olvasás, memoriterek előadása (vers és próza), képleírás, feltett kérdésekre válaszadás, projektek

A 6. évfolyamon

olvasás, memoriterek előadása (vers és próza), képleírás, feltett kérdésekre válaszadás, párbeszéd alkotása és előadása, információátadás, véleménynyilvánítás, projektek.

A 7. évfolyamon

memoriterek előadása (vers és próza), képleírás, párbeszéd alkotása és előadása, információátadás, véleménynyilvánítás, személyek/tárgyak jellemzése, olvasott/hallott szövegek tartalmának összegzése lengyelül és magyarul, beszámoló pl. projektmunkáról.

8. évfolyamon

memoriterek előadása (vers és próza), képleírás, párbeszéd alkotása és előadása, információátadás, véleménynyilvánítás, személyek/tárgyak jellemzése, az olvasott/hallott szövegek tartalmának összegzése lengyelül és magyarul, részvétel adott témájú vitában, kiselőadás, beszámoló pl. projektmunkáról.

9. évfolyamon

aktív részvétel az órán ,memoriterek előadása (vers és próza), irodalmi-, színházi-, film- művek megértése és elemzése, képleírás, párbeszéd alkotása és előadása, információátadás, véleménynyilvánítás (logikus érvekkel támasztja alá a saját kijelentéseit), véleményalkotás (hajlandó megváltoztatni a saját véleményét mások tényszerű érveinek hatására), személyek/tárgyak jellemzése, az olvasott/hallott szövegek tartalmának összegzése lengyelül és magyarul, részvétel adott témájú vitában, kiselőadás, beszámoló pl. projektmunkáról

10. évfolyamon

aktív részvétel az órán, memoriterek előadása (vers és próza), irodalmi-, színházi-, film- művek megértése és elemzése, képleírás, párbeszéd, alkotása és előadása, információátadás, véleménynyilvánítás (logikus érvekkel támasztja alá a saját kijelentéseit), véleményalkotás (hajlandó megváltoztatni a saját véleményét mások tényszerű érveinek hatására), személyek/tárgyak jellemzése, az olvasott/hallott szövegek tartalmának összegzése lengyelül és magyarul, részvétel adott témájú vitában, kiselőadás, beszámoló pl. projektmunkáról

11. évfolyamon

aktív részvétel az órán, memoriterek előadása (vers és próza), irodalmi-, színházi-, film- művek megértése és elemzése, képleírás, párbeszéd, alkotása és előadása, információátadás, véleménynyilvánítás (logikus érvekkel támasztja alá a saját kijelentéseit), véleményalkotás (hajlandó megváltoztatni a saját véleményét mások tényszerű érveinek hatására),

személyek/tárgyak jellemzése, az olvasott/hallott szövegek tartalmának összegzése lengyelül és magyarul, részvétel adott témájú vitában, kiselőadás, beszámoló pl. projektmunkáról

12. évfolyamon

aktív részvétel az órán, memoriterek előadása (vers és próza), irodalmi-, színházi-, film- művek megértése és elemzése, képleírás, párbeszéd alkotása és előadása, információátadás, véleménynyilvánítás (logikus érvekkel támasztja alá a saját kijelentéseit), véleményalkotás (hajlandó megváltoztatni a saját véleményét mások tényszerű érveinek hatására), személyek/tárgyak jellemzése, az olvasott/hallott szövegek tartalmának összegzése lengyelül és magyarul, részvétel adott témájú vitában, kiselőadás, beszámoló pl. projektmunkáról

4.9.3.3 Projekt munka értékelés kritériumai

- a tanulók aktivitása, együttműködésük
- kreativitás
- projekt időkerete betartása (matematikai kompetencia)
- használt multimediális módszerek (digitális kompetencia)
- projekt eredményessége és hasznossága (nemzetiségi közösség szempontjából)

Projekt munka akár 2-3 érdemjeggyel osztályozható a felsorolt kritériumok alapján.

4.10 Iskolai mérések

4.10.1 Belső nyelvi mérés

A 2020/21-es tanévtől kezdve belső mérési rendszert dolgoz ki a nevelőtestület a tanulók nyelvtudásának diagnosztikus mérése céljából.

Belső nyelvi mérésidőpontja: minden tanév áprilisában.

Funkciója: nyelvi kompetencia-mérés

Jellege: írásbeli vizsga, melynek szintezése és felépítése az ECL nyelvvizsgát veszi alapul. Időtartama 1-1,5 óra a szinttől függően.

Szintek:

Nyelvi szint	A1	A2	B1	B2
--------------	----	----	----	----

Ha a tanuló 7-8 éves korában kezdi a lengyel nyelv tanulását	6. évf.*	8. évf.*	10. évf.	12. évf.*
Ha a tanuló felső tagozatos korában kezdi a lengyel nyelv tanulását	3 év lengyel tanulás után	5 év lengyel tanulás után	7 év lengyel tanulás után	9 év lengyel tanulás után
Ha a tanuló a 9. évfolyamon kezdi a lengyel nyelv tanulását		2 év lengyel tanulás után	4 év lengyel tanulás után	

4.10.2 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelése

4.10.2.1 A magatartás értékelésének elvei

A magatartási elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás

- a házirendet minden körülmények között betartja, és másokkal is betartatja.
- órai és órán kívüli magatartása kifogástalan.
- a közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.
- iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.
- megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.
- fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Jó

- a házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.
- a közösségben a rábízott feladatokat ellátja.
- fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.
- fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

Változó

- a házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.
- a közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.
- társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.
- fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

Rossz

- a házirendet nagyon hiányosan tartja be.
- a közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.
- a nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.
- társaival szemben durva, goromba.
- tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.
- fegyelmi fokozata: igazgatói intés.

4.10.2.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

- aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendszerben, maximálisan felkészül.
- tanulmányi munkájában többletfeladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.
- az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

Jó

- a tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.
- órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.
- érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Változó

- iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.
- órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.
- házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.
- gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Hanyag

- tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.
- munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

4.10.2.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, továbbá az osztály, az iskola érdekében közösségi munkát végez, rendszeresen részt vesz az iskola által szervezett ünnepeken, rendezvényeken, hagyományőrző programokon, illetve az iskolán kívüli tanulmányi és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában – a tanév közben – elismerésként a következő dicséretek adhatók: szaktanári, igazgatói, nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén szaktárgyi teljesítményükért, példamutató magatartásukért, kiemelkedő szorgalmukért dicséretben részesíthetők. Könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen vehetnek át, valamint a dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.

Az a tanuló, aki tizenkét éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el, oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet a tanévzáró ünnepélyen vehet át.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók dicséretben részesülhetnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki tanulói jogviszonyából fakadó lényeges kötelezettségeit – a tanulmányok teljesítését ide nem értve – folyamatosan nem teljesíti vagy a házirend előírásait megszegi, fegyelmező intézkedésben lehet részesíteni.

A fegyelmező intézkedések formái:

- tanári (osztálytanítói) figyelmeztetés, intés, megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás;
- nevelőtestületi figyelmeztetés.

Az iskolai fegyelmi intézkedések kiszabásánál a tett-arányos büntetés, a fokozatosság elve és a nevelő célzat érvényesül.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el lehet tekinteni, s a tanulót legalább a tanári megrovás büntetésben kell részesíteni.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek különösen az alábbi esetek:

- durva verbális agresszió;
- a másik tanuló megverése, egyéb testi és lelki bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszes ital) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos és súlyos gondatlansággal elkövetett károkozás;
- az iskola tanulói, nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése eredményei és végtermékei mellett. Vagyis a projektmunka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A projektmódszer alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett, a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez, így a diákok bekapcsolódhatnak a célorientált mozzanatokba, és személyiségfejlődésük adott szakaszában meglévő ambícióik, tehetségük

függvényében találják meg és végzik a projektfeladatokat. Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik.

4.11 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok

Iskolánkban az oktató-nevelő munka során kiemelt feladatként kezeljük az egyéni képességfejlesztést, amely magába foglalja az otthon elkészítendő feladatok optimális mértékét. A házi feladat feladásával biztosíthatjuk mind a felzárkóztatásra szoruló, mind a tehetséges gyermekek számára a differenciálást. Az otthon elkészítendő feladatok csak azokra az ismeretekre korlátozódhatnak, amelyeket a pedagógus az oktató munkája során már ismertetett a gyerekekkel. A pedagógusnak a házi feladat feladásánál tekintettel kell lenni a tanulók nappali iskolában való aktuális leterheltségére is.

4.11.1 Az otthoni feladat kiadásának korlátjai

- s tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- sz otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- csak ismertetett tananyagot kérünk számon,
- differenciálásra adhat lehetőséget,
- ne legyen monoton,
- motiváló hatású legyen,
- a sikerélmény megalapozója lehet,
- teret adjon a tehetséges tanulók számára képességük minél jobbani kibontakoztatására,
- motiválhatja kutatómunkára, ismeretei bővítésére,
- fejlessze memóriaképességüket,
- rögzüljenek általa az alapismeretek.

4.12 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka tanórai kereteken belül kiscsoportos formában (5-8 fős osztályokban / csoportokban) zajlik. Ez teret biztosít az egyéni bánásmód és a differenciálás (tehetségek segítése, lemaradók felzárkóztatása) érvényesülésének. Ezzel ellentétben, a

tanórán kívüli foglalkozásoknál célunk, hogy minél több helyszínen tanuló diákunk kerüljön egymással kapcsolatba, minél nagyobb számban vegyenek részt a programokon.

4.13 A későn csatlakozó tanulók befogadása és adaptációja

Intézményünk nemzetiségi jellegéből fakadóan a tanulók különböző nyelvi-kulturális háttérrel érkezhetnek, gyakran nem az 1. évfolyamtól vesznek részt a nevelés-oktatásban. Az Nkt. általános elvei (egyéni képességekhez igazodás, esélyteremtés) és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI-rendelet PP-ra vonatkozó szabályai felhatalmazást adnak az egyéni haladási útvonalak és a rugalmas értékelési rend kialakítására. A 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségi közösség nyelvének és kultúrájának megőrzését tekinti célnak, amelynek eléréséhez elengedhetetlen a nyelvi felzárkóztatás és a követelmények ésszerű differenciálása a későn csatlakozó tanulók esetében.

Az itt szabályozott türelmi idő, egyéni haladási terv, különbözeti/osztályozó vizsga és nyelvi kompenzáció intézményesítése ezt a célt szolgálja, szakértői vélemény nélkül is, kizárólag pedagógiai-szakmai mérlegeléssel, átlátható intézményi eljárásrendben.

4.13.1 Felvétel, átvétel, türelmi idő

A későn csatlakozó tanulók befogadása és adaptációja

Az intézmény – a 20/2012. (VIII.31.) EMMI-rendelet és az Nkt. szabályai alapján – a tanév közben felvett vagy más intézményből átvett tanulók számára **szükséges türelmi időt** (adaptációs időszakot) biztosít. A türelmi idő alatt a tanuló **egyéni segítségnyújtásban** részesül (konzultáció, kiscsoportos fejlesztés, célzott nyelvi felzárkóztatás), a **követelmények ütemezése** pedig a tanuló nyelvi-tanulási helyzetéhez igazodik.

4.13.2 Egyéni haladási terv és támogatás

A későn csatlakozó, a nemzetiségi (lengyel) nyelvi környezetben még nem stabil tanulók számára a tanár egyéni haladási tervet készít. A terv tartalmazza:

- a felzárkóztatás konkrét céljait és ütemezését,
- a könnyített/kompenzált értékelés és számonkérés módjait,
- az esetleges különbözeti vagy osztályozó vizsga időpontját és tartalmát,
- a szülőkkel történő egyeztetés rendjét.

4.13.3 Értékelés és minősítés (rugalmas, nyelvbarát szemlélet)

A nemzetiségi nyelvi környezethez **későn csatlakozó** tanulók esetében az értékelés a **tartalmi megértést és a fejlődést** helyezi előtérbe. A nyelvi hibák **nem minősülnek önállóan hátrányosan** akkor, ha a tanuló a tananyag lényegét érti és közvetíti. Az év végi/osztályozó minősítés – a 20/2012. (VIII.31.) EMMI-rendelet szerinti – **osztályozó vagy különbözeti vizsgával** is megállapítható. Szükség esetén **részleges (modulos) teljesítések** elfogadhatók.

4.13.4 Szülői együttműködés és átláthatóság

A tanuló **felvételét/átvételét** követően a szülő/gondviselő **tájékoztatást** kap a türelmi időről, az értékelés rendjéről és az egyéni haladási tervről. A folyamatba **rendszeres visszajelzési pontok** épülnek be.

5 Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda Nevelési Programja

Budapest, 2025.09.01.

„A pedagógus feladata csak a vezetés, az útmutatás: ő csak segít, szolgál, míg a gyermek személyisége a maga erejénél fogva fejlődik, mert a gyermek maga cselekszik.”

Maria Montessori

5.1 Bevezetés

Az intézményünk az 2011.évi Nkt. CXC törvény és 20/2021. (VIII.31) EMMI rendeletben meghatározott formák közül a **kiegészítő nemzetiségi óvodai nevelés és nemzetiségi iskolai nevelés-oktatási intézménytípusnak** felel meg.

Az intézményünknek a nemzetiségi nyelv- és irodalom, valamint a nemzetiségi népismeret átadása a célja. Ezt kiegészítő formában biztosítjuk lengyel nemzetiségű gyermekek részére.

A lengyel nemzetiségi nevelésben való részvételt a szülők **a jelentkezési lap és nemzetiségi nyilatkozat** kitöltésével igényelhetik. A nyilatkozat a gyermek óvodai jogviszony megszűnéséig vagy a kérelem visszavonásáig érvényes. A kérelem visszavonása legkésőbb május utolsó munkanapjáig írásban kell bejelentenie a szülőnek, abban az esetben. A jelentkezési lap minden tanév elején (augusztus 31-ig) kerül kitöltésére.

A kiegészítő nemzetiségi óvodánk X. kerületben, a lengyel kiegészítő iskolával együtt, zárt, biztonságos területen helyezkedik el. A csoportszobánk egy 70 négyzetméter nagyságú, világos, tágas, udvarra néző terem. Csoportszobán belül különböző játékterek vannak, hogy legyen módja a gyerekeknek a tanulásra, csendes elvonulásra, meseolvasásra, szerepjátszásra, legyen hely körjátékozásra, mozgásra, közös tevékenykedésre. Berendezésük: a gyermekek

számára elérhető magasságú játékpolicok, játszószőnyeg, olvasósarok, vizuális alkotást, rajzolást lehetővé tévő alkotósarok asztalokkal.

Jól felszerelt kültéri játszótérrel rendelkezünk. Mászókáák, csúszda, egy homokozó biztosítja a gyerekek számára a változatos szabadtéri tevékenységeket.

Az óvodában az iskolába készülő gyermekek minden alkalommal összesen legalább 45 perces fejlesztő tevékenységben vesznek részt - iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység keretein belül.

Óvodai rendezvényeink a családok közösségi életét is gazdagítják.

5.2 A kiegészítő óvodai nevelési munkánkat meghatározó értékek, feladatok

- kiegészítő nemzetiségi lengyel több célú intézményként kiemelt feladatunknak tekintjük a **nemzetiségi identitástudat megőrzését**. Ennek a lengyel nyelv tanítása és fejlesztése, a népismeret, a történelmi és kulturális hagyományok átadása az alapja.
- A nevelőmunka során játékba integrált korszerű, cselekvő, felfedező, **alkotó képességet**, kreativitást erősítő tevékenységeket kezdeményezünk komplex módszerrel, melyek **keretét** az évszakok és a lengyel népi-, családi- és nemzeti ünnepek határozzák meg.
- a nemzetiségi hovatartozás kulcsa az anyanyelv ismerete, ami lehetővé teszi a gyermek lengyel irodalmat, körjátékokat, énekeket, hagyományait, népismeretét megismerése és átélése. Ebben kiemelt szerepet kap a gyermekek élményekre és tapasztalatra építő, azaz tevékenységorientált nemzetiségi nevelése, értékek és életviteli szokások átadása, átvétele.
- a nemzetiségi nyelv valóságos szituációban használata az óvodai foglalkozáson kívül is, közvetlen kapcsolatokban lengyel gyerekekkel az egész világból.
- lengyel-magyar közös történelemből választott legendák, mondókák, dalok, versek megismertetése
- fontos az óvodai nevelésben: az élıszavas mese – különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására, kiemeli őket a digitális környezetből, amiben élnek.
- rávezetése a lengyel-magyar kapcsolatok értékére, jelentőségére és folytatására

- nagy hangsúlyt kapnak az óvodai nevelésben a népi játékok mivel meghatározó szerepet töltenek be a megfelelő nevelésben. Ehhez különösképpen kapcsolódik a „mindennapos” mozgás – irányított mozgásfejlesztés formában valósul meg.
- **a gyerekeket a két házukhoz, Magyarországhoz és Lengyelországhoz tartozás szellemében nevelni, erősíteni és tudatosítani bennük a nemzeti hovatartozás érzését, más emberek, más nemzethez tartozók iránti toleranciára tanítani őket.**
- az Intézményünk magyarországi lengyelség kulturális névjegye, a nemzetiség kultúrája és hagyománya hozzáadódik a magyar viszonyok szerinti kulturális szinthez, kiegészítve azt. Náluk a két kultúra ötvöződik és egymást erősíti
- kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása.
- a fenntarthatósági szemléletformálás, környezettudatos magatartás alakítása már a legfiatalabbaknál is.

5.3 Kiegészítő óvodai nevelésnek alapelvei, célkitűzései

- nemzetiségi hagyományainkat ismerő és tisztelő gyermekek neveltetése a két ország iránti szeretet jegyében
- megszerettetni a gyermekekkel a második hazájukat – Lengyelországot. Nem csak megmutatni, de játékos formában átéltetni velük a hagyományainkat, kultúránkat, szokásainkat, megmutatni nekik szociális viselkedési normáinkat. Megismertetni a gyermekeket híres lengyel emberekkel, költőkkel, írókkal, zenészekkel.
- A hagyományápolás célja nemcsak az, hogy a gyermekeknek megmutatjuk, milyen fontos események, tradíciók és szokások voltak, illetve alakultak ki az idők során, hanem talán még fontosabb az, hogy a szülőket is bevonva, a gyermekekkel együtt az óvodában közösen újra és újra átéljék hagyományaikat, tradícióikat, megélik szokásaikat, mert ez által kerülnek közel saját közösségeikhez és válnak élővé tradícióik, szokásaik
- a cselekvő, felfedező tevékenységeken keresztül a gyermekek életkoruknak megfelelő ismereteket, tapasztalatokat szerezzenek és értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitásuk fejlődjön
- gyermekek leljenek örömet a felfedezésben, az ismeretszerzésben, szeressék és védjék a természetet, vegyék észre és csodálkozzanak rá mindenütt a szépre. Gyermekek

természeti **környezetünk védelmére** és megóvására nevelése, globális nevelés, fenntarthatósági szemlélet kialakítása.

- természetforrások (energia, ivóvíz) megbecsülése, ésszerű felhasználása
- a gyermekek **erkölcsi, közösségi nevelését**, szocializációját, képességeik fejlesztését, érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását
- saját és más emberek jogaik ismeretében és tiszteletében nevelése
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás a foglalkozásokon és a foglalkozáson kívüli programokon.
- A gyerekek az egészséges életmód ismeretében nevelése, az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás és a testi-lelki higiéné fontosságával megismertetése
- Mások tulajdonának megbecsülése, óvása.

5.3.1 Javasolt tankönyvek

- Aleksandra Mosiądz „Uczę się czytać, przedszkole” (4-5 évesek)

5.3.2 Iskola előkészítő nevelésének alapelvei, célkitűzései

Az iskola-előkészítő nevelés a köznevelési rendszer első, meghatározó szakasza, amelynek célja, hogy a gyermekek képességeiket kibontakoztatva felkészüljenek az iskolai tanulásra, a közösségi együttélésre és az egész életen át tartó tanulásra.

Az iskola-előkészítő nevelés nem tantárgyak előzetes megtanítását jelenti, hanem azt, hogy a gyermekek megérjenek a tanulásra: legyenek kíváncsiak, képesek legyenek feladathelyzetben kitartani, együttműködni társaikkal, és pozitív élményként megélni az iskolába lépést.

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával: a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, értelmi és szociális érettség elérésének támogatása.

Az Egyesített Óvoda tagintézményeiben a családi nevelés kiegészítőjeként komplexen, az óvodába lépéstől kezdődően történik az iskolára való felkészítés.

Az óvodában az iskolába készülő gyermekek minden alkalommal összesen legalább 45 perces fejlesztő tevékenységben vesznek részt - iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység keretein belül.

Az iskolaérettség elérését és az iskolára való felkészítést támogatjuk:

- kiemelt pedagógiai feladatként kezeljük,
- játékba ágyazott párhuzamos tevékenységekkel, az óvodában töltött évek alatt játékos átmenettel a direkt tanulás felé,
- differenciált tanulásszervezéssel,
- a különböző fejlesztési eszközök, módszerek alkalmazása,
- a gyermeki fejlődés nyomon követésével, fejlesztési irányok meghatározásával a szülők számára,
- írás-mozgás koordináció kiemelt fejlesztésével,
- tanulási szokások gyakorlásával mikrocsoportos és egyéni helyzetekben,
- iskolával kapcsolatos tanulási projektek megvalósításával,
- iskolaérettség témában és más az iskolával kapcsolatos szülői tájékoztatások teljesítésével,
- iskolával való szakmai kapcsolattartással.

5.3.2.1 Alapelvek

Gyermeki személyiség tisztelete

Az óvodáskorú gyermek fejlesztése a gyermeki jogok és szükségletek tiszteletben tartásával történik. Az iskola-előkészítés az egyéni fejlődési ütemet figyelembe véve biztosítja az érzelmi biztonságot és a szeretetteljes nevelési légkört. Minden gyermeket egyedi személyként kezelünk.

Játék központi szerepe

A játék a gyermek alapvető tevékenysége, a tanulás és a társas kapcsolatok legfontosabb terepe. A nevelésben meghatározó szerepe van a szabad játéknak és a fejlesztő, célzott játékos tevékenységeknek. A tanulás fő formája a szabad és fejlesztő játék. A játék eszköze a figyelem, együttműködés, gondolkodás fejlesztésének.

Életkori sajátosságok figyelembevétele

Az iskola-előkészítésben a gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni képességeihez, fejlődési üteméhez kell igazítani a nevelési módszereket.

Komplex fejlesztés

Az érzelmi, értelmi, szociális, testi és erkölcsi nevelés egységes egészként valósul meg. A cél a gyermek sokoldalú fejlesztése, az iskolai tanuláshoz szükséges alapkészségek megalapozása.

Esélyegyenlőség biztosítása

Az iskola-előkészítés feladata, hogy kiegyenlítse a gyermekek közötti esetleges hátrányokat, külön figyelmet fordítva a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű és kiemelkedő képességű gyermekekre.

5.3.2.2 Célkitűzések

Iskolai tanulásra való felkészítés

A figyelem, az emlékezet, a gondolkodás, a beszéd és az önálló tanulási magatartás fejlesztése, amelyek biztosítják a sikeres iskolakezdést (önálló feladatvégzés, feladattartás gyakorlása).

Közösségi együttélés alapjainak kialakítása

Az együttműködés, a szabálytudat, a társak és felnőttek iránti tisztelet megalapozása - szabálytudat, együttműködés, társak tisztelete, konfliktuskezelés alapjai.

Kommunikációs készségek fejlesztése

A lengyel nyelvi kompetencia, a szóbeli kifejezőkészség, a hallott szöveg megértése és a nyelvi tudatosság erősítése (szókincs bővítése, mondatalkotás).

Érzelmi biztonság és önismeret

Az önbizalom, az önértékelés és az érzelmi stabilitás kialakítása, amely a tanulási motiváció egyik alapja. Fontos a pozitív két nyelvben, két kultúrában, vegyes csalásoknál élő gyerekek énkép és önértékelés támogatása – **óvoda minden lehetséges pszichológiai támogatást nyújt a gyerekeknek és családoknak egyéni vagy csoportos formában.**

Testi és egészségnevelési feladatok

A mozgásfejlesztés, a higiéniai szokások, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Nagy hangsúlyt fektetünk a mindennapi mozgást népszerűsítésére.

Kulturális és erkölcsi értékek közvetítése

A nemzetiségi hagyományok, a két szülőföldhöz való kötődés, az alapvető erkölcsi normák közvetítése. A nemzetiségi hagyományok, kulturális gyökerek bemutatása és ápolása az óvoda alapvető tevékenysége. Nagy hangsúlyt kap a élőmese – minden foglalkozáson olvasunk a gyerekeknek vagy/és használjuk a papír színházat mesélésre (Kamishibai színház)

5.3.2.3 Javasolt tankönyvek

- Lucyna Bzowska, Alina Godlewska, Elżbieta Ławczys, Aneta Zawacka-Uveges „Uczę się czytać i pisać” klasa 0 (5-6 évesek)

5.4 Gyermekkép, Óvodakép

5.4.1 Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségleteit szeretnénk kielégíteni az óvodánkban.

Gyermekközpontú óvodai nevelésünkben a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatására törekszünk, hogy a gyermekek

- megfelelő kommunikációs képességekkel rendelkezzenek lengyel nyelven
- környezetbarát szokás-és normarendszerrel rendelkezzenek.
- kreatívan, bátran mondják el véleményüket, bizalommal forduljanak társaikhoz és az őket körülvevő felnőttekhez.
- szerezzenek sokféle közvetlen tapasztalatot, élményt, amelyek hozzájárulnak harmonikus testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés terén megfelelő szokásokkal ismerkedjenek meg
- személyiségük szabad kibontakoztatásához válják az önkifejezésük legfőbb formájává a játék, a játékban teljesedjék ki kreativitásuk.
- testtartásuk, járásuk (mozgáskultúrájuk) legyen harmonikus.
- ismerjék és ápolják mindazokat a lengyel hagyományokat, ünnepeket, melyekről óvodánkban megemlékezünk. (évszakokhoz fűződő lengyel népi hagyományos ünnepek, óvodánk által kialakított hagyományok).
- szerezzenek ismereteket az önkifejezés módjairól, mozgás és művészeti tevékenységekről.
- **egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek,**
- **óvodai nevelésünk alapelve, hogy nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.**

5.4.2 Óvodakép

- a családi nevelésre építve, azt kiegészítve óvodai nemzetiségi nevelésünk célja, hogy a gyermekek többsége elérjék a nemzetiségi iskolai élethez szükséges megfelelő fejlettségi szintet.
- mindezt szeretetteljes, nyugodt, derűs légkörben, melyben a gyermeki személyiséget az elfogadás, a tisztelet és a megbecsülés övezi.
- különös gondot fordítunk a gyermekbalesetek megelőzésére.
- a szociális és ellátó funkció keretében a gyermekek gondozása esztétikus óvodai környezetben valósul meg
- a nevelő, személyiségfejlesztő funkcióban kiemelt szerepet kap a kommunikáció-fejlesztés lengyel nyelven

5.5 Az óvodai nevelés feladatai

5.5.1 Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

A gyermekek gondozása, mozgásigényük és testi szükségleteik kielégítése

- a gyermekek gondozásának alapvető feltétele, a gyermek-felnőtt közötti meghitt, elfogadó viszony.
- a testápolási tevékenységekhez olyan feltételeket teremtünk, hogy a gyermekek fokozatosan önállóan végezhesék el az ezzel kapcsolatos feladataikat.
- a szabad és szervezett mozgás fontos eleme pedagógiai programunknak, melyre a csoportszobában és a játszó udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk.

A gyermek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

- az óvodában megbetegedett gyermekkel fokozottabb gondoskodással foglalkozunk, mind addig, amíg a gyermek szülei meg nem érkeznek.
- a gondozási feladatok ellátásánál is legfontosabb szempontnak tartjuk a gyermekekkel való tapintatos, szeretetteljes bánásmódot, a szülőkkel pedig a jó emberi kapcsolat kiépítését.
- a gyermekek egészséges életmódját a változatos **egészségfejlesztő testmozgással** biztosítjuk.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása.

- óvodánk helységeinek kialakítása a gyermekek egészséges életmódját szolgálja.
- a csoportszoba tagos, világos. Az esztétikus, nyugtató hatású díszítése adja a megfelelő környezetet a harmonikus személyiségfejlesztéshez.
- az óvodánk udvarán minden gyermek biztonságban érezheti magát. Jó időben az udvar megfelelő környezetet biztosít a szervezet mindennapos mozgásnak.
- az óvoda helyiségein tükröződik az óvodapedagógus és pedagógiai asszisztens esztétikai kultúrája. Ízléses, természetes anyagokból készült díszekkel történik a helyiségek dekorálása.
- a csoportszoba belső terét úgy alakítjuk ki, hogy a különböző tevékenységeknek legyen állandó helye, úgynevezett „kuckókat” képeztünk, melyek lehetőséget adnak a mikrocsoportos elmélyült játékokra és változatos tevékenységekre.

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

Feladataink:

- a gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése
- higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.
- tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével. Hangsúlyt kap a természetvédelem – erőforrások megbecsülése (kapcsold le a lámpát, zárd el a csapot).
- a tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobákban udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérséklete, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajtartalomra.
- a rövid mese- vagy a halk zene vagy altatódal, énekhallgatás a pihenést segíti. Fontos, hogy a mese az élőlávas mese legyen ez különösen alkalmas az óvodás gyermek

szemléletmódjának és világgépének alakítására, kiemeli őket a digitális környezetből, amiben élnek.

- a szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a foglalkozásunknak
- a spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermekek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

5.5.1.1 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- lengyel hagyományait ismeri: verseket, dalocskákat, körjátékokat, több népi játékot ismer
- önállóan eldöntik, hogy miből mennyit fogyasztanak. Önállóan töltenek vizet (folyadékot) maguknak
- készségszinten használják az étkezéshez szükséges evőeszközöket.
- étkezés közben halkán beszélgetnek.
- megfelelően használják a „kérem, köszönöm” szavakat.
- önállóan öltöznak, ruhájukat képesek ki-be gombolni. Cipőjüket be tudják fűzni, kötni.
- környezetükben a szokásrendszernek megfelelően rendet tartanak, raknak. Tudják, hogy kell az étkezés után keletkezett szemetet szétválasztani, hogy lehessen megfelelő szemetesbe helyezni
- egészségtudatos magatartás kialakítása: zöldség-gyümölcsfogyasztás (a gyermekek kedvelik a zöldséget, gyümölcsöt)

5.5.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül a csoport normái alapján.

5.5.2.1 Szeretetteljes, családi légkör biztosítása.

- Családias légkörben zajlik óvodai életünk, ennek előfeltétele, hogy óvodapedagógusunk, és pedagógiai asszisztenseink barátságos, otthonos környezetet teremtsenek a gyermekeknek.
- Programunk megvalósításának fontos feltétele, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak egymás közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltet jellemezze.
- A csoportnak önálló, de egymáshoz kapcsolódó szokásrendszere van, amely elmélyíti a gyermekek közösséghez való tartozásának érzését.
- A csoportban a gyermekek rajzainak saját, jellel ellátott helyet biztosítunk, mellyel el kívánjuk érni, hogy a gyermekek a közösségen belül is, mint egyén, nagy hangsúlyt kapjanak.
- Óvodában az „elfogadás” ideje alatt a gyermekek fokozatosan ismerkednek az óvoda épületével, az őket körülvevő felnőttekkel és gyermekekkel. Kezdetben minden megnyilvánulást természetesnek vesszünk. Nagyfokú gyöngédséggel és türelemmel vesszük körül a gyermekeket, hogy hozzásegítsük őket az új környezet fokozatos elfogadásához.
- A gyermekek óvodánkba behozhatják magukkal a kedvenc tárgyaikat (mese párna, kedvenc plüss figura), hogy az otthonosságot és a biztonságérzetet ezek a tárgyak is erősítsék.
- A gyermekek neveléséhez a szülőkkel, bizalommal teli kapcsolatra törekszünk!
- Közösségfejlesztő pedagógiai munkánkban az odafigyelést, a meghallgatást fontosnak tartjuk, a gyermekeket a saját érzéseinek elmondására, mások érzéseinek meghallgatására ösztönözzük.
- Alapelvünk, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Fontosnak tartjuk, a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását.

- Óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a haza- és Lengyelországszeretet és mind két országhoz való kötődés alapja

5.5.2.2 A gyermekek kapcsolatteremtő képességének kialakítása

- Családias légkörünk elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását, mindenhez gazdag, cselekvő felfedeztető tevékenykedő életet biztosítunk.
- Közös kirándulásokon, programokon együttes élményekkel erősítjük a közösség formálódását. A vegyes csoportban arra törekszünk, hogy a kortárs kapcsolatokat is erősítsük.
- Programunk alapelve, hogy az óvodapedagógusunk tudatosan és tervszerűen irányító és társa is egyben a gyermekek.
- A gyermekcsoport előtt álló feladatokat a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével alakítjuk ki.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely **a lengyel és magyar identitástudat**, a mind két ország iránti hazaszeretet, a szülőföldhöz és **családhoz**_való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

5.5.3 Erkölcsi normák megalapozása az óvodáskorban

Programunkban nem csak, hogy el kell viselni a „másságot”, de együtt élünk a sokszínűséggel, sőt örülünk a többértékűségből fakadó színes életlehetőségeknek. Ez pedig nem más, mint az eltérő szokások, nyelvek: magyar, lengyel, és angol is, kultúrák, életmódok, műveltségek, anyagi lehetőségek összeegyeztetése azon a szinten, amely szinten egy csoport (esetünkben egy gyerekcsoport) együtt kell, hogy éljen. Nem célunk az eltérő értékek összemosása, egyesítése, nem célunk az „egyformásítás”, de célunk az együttműködés, a jó közérzet, a cselekvésre (játékra) készítő légkör kialakítása.

Szerintünk csak az az óvodai csoport válhat közösséggé, amelyikben minden egyes gyermek önmagában biztos, önálló és mindenkinek vállalható szerepet tölt be. Egyént nevelünk tehát, de az egyén érdekei csak a „másik” összefüggésében ér valamit, csak a többiekkel való relációjában válik jelentőssé. A „mi-tudatban” benne van „én-tudat” is, az „én-tudat” pedig, adott esetben, „mi-tudattá” alakulhat.

Nevelésünk szerint a szokásrend kialakítása, és az azokhoz való alkalmazkodás az óvodai erkölcsi nevelés alapja. Az egyes szokások, együttélési normák „betartatása” tehát nem azonos időben zajlik az azonos életkorú gyerekeknél sem, viszont az egyes értékek, szabályok felnőtt általi megítélése azonos kell, hogy legyen. A „kettős mérce” eleve ellentmond az erkölcsnek. Ezért pl. mindenképpen fel kell venni a szemetet a földről, mindenképpen segíteni kell, ha valaki elesik stb. A differenciálás tehát abban nyilvánul meg, hogy kitől, milyen szinten várjuk el ezeket a cselekedeteket. Véleményünk szerint az egyes reakciók megerősítése, illetve a sajnálkozás, ha az adekvát cselekvés elmarad, segítheti és meggyorsíthatja a önértékelést. Véleményünk szerint az igazán hatékony dicséret a megelégedés, az öröm és sosem a tárgyi jutalom, mint ahogy a szokások elmaradásánál vagy be nem tartásánál sem jó, ha büntetést kapnak a gyerekek. A többiek, a gyerekcsoport tagjai amúgy is kifejezik az egyes cselekedetekhez való viszonyukat, ami szintén a pozitív vagy negatív megerősítés egy szocializált formája, és ez az állapot már maga a közösségi érzés állapota.

Nevelésfilozófiánk szerint ebben az életkorban elegendő, ha az erkölcsiség az egymásra figyelésben, az együttműködésben, segítségadásban megnyilvánul, illetve néhány együttélési szabály betartásában. (köszönés, játékeszközök helyrerakása stb.) A normák kialakulása és alkalmazása a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet.

Ebben a teljesítményközpontú, elanyagiasodott és individualizált világunkban fontosnak tartjuk a gyerekek erkölcsi fejlődésének elősegítését.

5.5.3.1 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekeknek belső igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szokásainak, szabályainak betartása. Egymást megkérlik a szabályok betartására.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Konfliktushelyzetekben társaikkal egyezkednek, megbeszélik a problémát.
- Érdeklődnek társaik iránt.
- A csoportba érkező társaikat, felnőtteket és vendéget köszönéssel, érdeklődéssel fogadják.
- Ismerik saját képességeiket, de meg tudják fogalmazni hiányosságait is.
- A gyermeknek, életkorának és fejlettségének megfelelően vannak ismeretei a szűkebb és tágabb környezetéről, amely **a nemzeti: lengyel magyar identitástudat, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja**

- A gyermek rá tud csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

5.5.4 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Az óvodánk esetében az anyanyelvi, értelmi fejlesztés célja a lengyel, mint nemzetiségi nyelv szeretete, ismerete a kommunikációs kedv fenntartásával, továbbá az inger- és élmény gazdag környezet megteremtésével, az érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, **alkotóképesség**, és a mozgás fejlődésének folyamatos biztosítása. **Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása is.**

- Az óvodapedagógus feladata a nemzetiségi lengyel nyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.
- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve tervezzük és szervezzük a játékba integrált komplex tevékenységeket, melyben arra törekszünk, hogy a gyermekek sok érzékszervre ható és közvetlen tapasztalatszerzés útján jussanak, új ismeretekhez továbbá a gyermeknek változatos tevékenységeket végezzenek, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Feladatunk a gyermekek spontán és szervezett formában szerzett ismereteinek bővítése, rendszerbe foglalása.
- A lengyel nyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk.
- A lengyelnyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére megfelelő figyelmet fordítunk.
- Az értelmi nevelésben további feladataink: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

5.6 Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.6.1 Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

- Munkatársaink személyiségvonásainak legfontosabb jellemzői: elfogadás, hitelesség, tapintat és az empátia.
- Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő más pedagógus alkalmazottak összehangolt, egymás támogató munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.
- Óvodapedagógusunk nyitott az önművelésre, a továbbképzésekre, és az így megszerzett ismereteket hatékonyan építi be a nevelőmunkába.
- A pedagógiai munkában a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megteremtéséhez bevonjuk a pedagógiai asszisztenseket is.

5.6.2 Tárgyi feltételek

A pedagógiai munkánk megvalósulását segítik a következők:

- Világos, esztétikusan berendezett a tevékenységeket nem választjuk szét foglalkozási ágakra, hanem valljuk, hogy „minden – mindennel” összefügg.
- Az egyes művészeti területek szorosan összekapcsolódnak, témájukat az évszakok és a nemzetiségi ünnepek határozzák meg.
- A szervezett tanulás munkaformái: frontális, mikró csoportos, egyéni
- A nap folyamán a szabad játék biztosítása mellett, 5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése: 3-4 évesek egy napi szervezett tanulási időkerete:30 perc, 4-5 évesek egy napi szervezett tanulási időkerete:40 perc, 5-6-7 évesek egy napi szervezett tanulási időkerete:60 perc

5.6.3 Heti rend javaslat az óvodai program nevelési gyakorlatához

A hét 1 napjából: 1 nap játékba integrált tevékenységek komplex módszerrel x a hónapban „kiemelt mozgásos” idő.

5.7 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek törvényben meghatározott jogainak védelmét. A gyermekjogi képviselő kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermek védelmére.

A gyermekjogi képviselő figyelemmel kíséri az óvodában folyó gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységet, segíti a gyermeki jogok érvényesülését.

A gyermekjogi képviselő indokolt esetben megkeresi az óvoda fenntartóját, illetve szükség szerint a gyermek érdekében a gyámhatóságnál eljárást kezdeményez.

Az óvoda közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A nevelési intézmény vezetője felel a gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásáért.

Ha az óvoda a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem területén működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Nevelési intézményben a pedagógus számára a kötött munkaidőnek neveléssel le nem kötött részében a gyermekvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtása rendelhető el.

A nevelési év kezdetekor írásban tájékoztatjuk a szülőket a gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségének helyéről, idejéről.

5.7.1 Gyermekvédelmi felelős tevékenysége:

5.7.1.1 Kapcsolattartás

- az óvoda dolgozóival- óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztens,

- a szülőkkel, a családokkal
- a segítő intézményekkel:

5.7.1.2 Tájékoztatás és információ közvetítés

Ismeri a segítő intézmények feladatait, a tanácsadó és szolgáltató hálózat tagjait, elérhetőségeiket, kapcsolattartó személyeket. Erről folyamatosan tájékoztatja az óvodapedagógust, és a szülőket (faliújságon, szülői értekezleten, fogadóórán)

5.7.1.3 Programok szervezése

- Tájékoztatót tart különböző kedvezmények igénybevételének lehetőségeiről
- Prevenció és szabadidős programokat szervez a családoknak.

5.7.1.4 Jelzőrendszer működtetése

- Felmérést készít a Veszélyeztetettség felmérő táblázat segítségével a hátrányos, és veszélyeztetett gyermekről az óvodában
- Tervezi és szervezi az esetmegbeszéléseket.
- Anamnézist készít a szülővel, környezettanulmányt végez.
- Dokumentálja az esetmegbeszéléseket, nyomon követi az intézkedéseket.
- Részt vesz a jelző rendszeri értekezleteken, esetkonferencián, esetmegbeszélésen.

A gyermekvédelmi felelős köteles a gyermekekről szóló belső dokumentációt szolgálati titokként kezelni, személyiségi jogait, adataikat a mindenkor hatályos adatvédelmi és személyiségi jogokat védő törvények tiszteletben tartásával kezelni.

Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha a gyermek a szülő írásbeli kérelmére - a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra.

Ha a gyermek távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul öt nevelési napnál többet mulaszt, az óvoda vezetője, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban – értesíti, óvodás gyermek esetén, a gyermek tényleges tartózkodási helye

szerint illetékes család- és gyermekjóléti központot, családból kiemelt gyermek esetén a gyermekvédelmi szakszolgálatot,

Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tizenegy nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a húsz nevelési napot, az óvoda vezetője haladéktalanul értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot, a család- és gyermekjóléti központot, családból kiemelt gyermek esetén a gyermekvédelmi szakszolgálatot.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke az adott nevelési évben összesen *

a) * az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján óvodai nevelésben részt vevő gyermek esetén tizenegy nap

5.7.2 A gyermekbalesetek megelőzése

- Az év megkezdésekor, illetve szükség szerinti gyakorisággal (pl. kirándulás előtt) az életkoruknak és fejlettségük szintjükhöz megfelelően ismertetjük a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, a tilos és elvárható magatartási formákat. Felhívjuk a figyelmüket a veszélyforrásokra. Az ismertetés tartalmát dokumentáljuk.
- Az óvoda házirendjében meghatározzuk a felnőttek számára azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekek óvodában tartózkodása során szem előtt kell tartaniuk.

- Az óvoda SZMSZ-ben meghatározzuk azokat a feladatokat, amelyeket a vezetőnek, az óvodapedagógusnak, illetve az alkalmazottaknak a gyermekbalesetek megelőzésében, illetve baleset esetén el kell végezniük.

5.7.3 Az óvoda kapcsolatai

5.7.3.1 Óvoda-család

Az óvoda, a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.

Alapelvünk, hogy a szülőkkel korrekt partneri együttműködést valósítsunk meg.

Óvodánkban a szülők jogainak érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre. A szülői munkaközösség az óvodai közösség szerves része. Munkájukat az óvodavezető és a csoportos óvodapedagógusok segítségével munkaterv alapján végzik. Nevelési év elején a szülők 3 főt választanak maguk közül, akik egy főt választanak a szülői szervezet elnökévé.

A kapcsolattartás formái:

- Heti kapcsolattartás a szülőkkel: A gyermekekkel történt az napi *lényeges* eseményekről a foglalkozás napján lehetőségük van a szülőknek a tájékozódásra, melynek formáját a házirend szabályozza.
- Szülői értekezletek, fórumok: A nevelési év folyamán több alkalommal van lehetőség arra, hogy a szülők az őket érintő pedagógiai kérdésekről tájékozódjanak. (Pedagógiai, pszichológiai, mentálhigiénés kérdések stb.)

A szülőkkel való kapcsolattartás hagyományos formái óvodánkban:

- OVI-NAP— óvodai nyílt nap az óvodai beíratások előtt, lehetőség nyílik arra, hogy az érdeklődő szülők bepillantást nyerjenek óvodánk változatos és tevékenységekben gazdag életébe.
- Családi Sportnap.
- Műhelymunka
- Mesélő „esték” - az élıszavas mese hagyományának ápolása érdekében családi mesélési alkalmak szervezése. Kamisibai papír-színház felhasználásával.

- Fogadó óra: A szülők igényeik figyelembevételével szervezzük. Az év folyamán, előzetes időpont-egyeztetéssel a szülők rendelkezésére állnak az óvodapedagógus és az intézmény vezető.
- A szülő jogszabály szerinti tájékoztatása gyermeke fejlődéséről

5.7.3.2 Óvoda-iskola

- Pedagógiai programunk fontos eleme a lengyel nemzetiségi iskolával való szoros és élő kapcsolattartás, mellyel az iskolába menő gyermekek zökkenő-mentes beilleszkedését kívánjuk elősegíteni.
- Az iskolások vendégszereplésének lehetővé tétele az óvodai ünnepségeken, ünnepélyeken (pl. Karácsony, Mikulás, Gyermek-nap stb.)
- Részvétel az iskolai bemutató órákon, tapasztalatcsere az iskolai programokról, tanítási módszerekről az óvodásgyermekek és óvodapedagógus együttes részvételével.
- Az éves munkaterv közös elkészítése a nemzetiségi iskolával
- Közös projektek szervezése és megvalósítása: nemzetiségi nevelés, a környezet- és egészségtudatos magatartás kialakítása érdekében.

5.7.3.3 Óvodánk kapcsolatai a lengyel nemzetiségi intézményekkel

Részvétel a lengyel nemzetiségi rendezvényeken, hagyomány őrző műhelyeken

Közösen szervezett Gyermek Nap, Sport Nap

5.7.3.4 Óvodánk kapcsolatai más óvodákkal

Kölcsönös tapasztalatcserekre, látogatásokra törekszünk más kiegészítő nemzetiségi (pl.: görög, bolgár) óvodákkal, hogy megismerjük nevelési programjukat, és a különböző nevelési módszerek megvalósításának módjait, **jó gyakorlatait. Konkrét megvalósítási gyakorlatát az éves munkaterv tartalmazza.**

Internetes kommunikáció lehetséges formái:

- Virtuális szakmai oktatási térben szakmai kapcsolat kialakítása
- Szakmai tudásmegosztás internet adta különböző formáinak kihasználásával (pl e-mail, skype, facebook)

5.7.3.5 Kapcsolattartás a fenntartóval

Az éves munkatervben rögzítettek szerint

5.8 Az óvodai élet tevékenységi formái

5.8.1 Évi programok és ünnepeket

	Program/tevékenység megnevezése	Tartalom	Időszak	Résztvevők köre
1.	Itt az ősz	dalocskák, versek az állatkáról	évszaknak megfelelő időpont	óvodásgyermekek, szülők, pedagógusok
2.	11. November függetlenség napja	zászlók készítése, népi táncok	November 11.	óvodásgyermekek, szülők, pedagógusok
3.	Andrzejki, lengyel népi ünnepség	az Andrzejki est hagyományairól játékosan, népi táncok és játékok	November vége	óvodásgyermekek, szülők, pedagógusok
4.	Mikulás és karácsony, hagyományok	lengyel karácsonyi hagyományok és dalok élőszavas mesélés	December	óvodásgyermekek, szülők, pedagógusok
5.	Farsang lengyel hagyományok	Maszkabál, népi táncok és játékok	Farsang időszakba	óvodásgyermekek, szülők, pedagógusok
6.	„Torkos csütörtök” hagyomány	jelentése és ünneplése	megfelelő időpont	óvodásgyermekek, szülők, pedagógusok
7.	Marzanna – jön a tavasz	népi hagyományok	tavasz kezdéssel	óvodásgyermekek, szülők, pedagógusok

8.	Húsvét	lengyel hagyományok: tojás festés, sütés, kosár készítése, vizes Hétfőn, családi mesélés	megfelelő időpont	óvodásgyermek, szülők, pedagógusok
9.	Anyák napja május 26.	lengyel dalocskák és versek	május 26.	óvodásgyermek, szülők, pedagógusok
10.	Gyerek nap	lengyel közös játékok, mindennapos mozgás ünneplése	június 01.	óvodásgyermek, szülők, pedagógusok

5.8.2 A program tartalmát meghatározó ünnepek, hagyományok

5.8.2.1 Jeles napok, ünnepek

- Október 23. nemzeti ünnep
- November 11 Lengyel Függetlenség napja
- Advent - ünnepi készülődés, lengyel hagyományok
- Mikulás - december 6. lengyel szokások
- Karácsony december 24, 25, 26
- Farsang - vízkeresztől hamvazószerdáig
- Március 14 - Bem Apó születés napja
- Március 15. nemzeti ünnep
- Március 23 – Lengyel-Magyar Barátság Napja
- Víz világnapja március 22. – fenntarthatósági szemléletformálás
- Föld napja április 22. – környezettudatos magatartás alakítása
- Húsvét- az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap
- Májusi ünnepek: május 1. Munkanap ünnepe, május 02. lengyel zászló és külföldönélő Lengyelek napja, és május 3. Alkotmány napja
- Anyák napja május 26
- Madarak és Fák napja május 28. – természetvédelem
- Gyermeknap június 01.
- Ballagó gyermekek búcsúztatása

5.8.2.2 Hagyományos családi rendezvényeink

- OVI – nap (nyílt nap)
- Családi Sportnap - mindennapos mozgás népszerűsítése (Az egyéb család-óvodai rendezvényeket az éves pedagógiai munkaterv tartalmazza.)
- Környezetvédelmi játszóház
- Egészségmegőrző játszóház
- Mesélő „esték” – előszavas mese hagyományának ápolása
- Nevelési programunk része, hogy megünnepeljük az óvodánkba járó gyermekek név, illetve születésnapját.
- Csoportos kirándulások piknik évente 2x - mindennapos mozgás népszerűsítése, környezettudatos magatartás alakítása

5.8.2.3 A programok tartalma évszakonként

Ősz

- Elfogadás időszaka, elfogadjuk egymást és az új környezetet.
- A környező világ megismerése ősszel. (pl. állatok, emberek, környezetvédelem)
- Kerti munkák az óvoda udvarán, növények előkészítése a télre (pl. muskátli felszedése, növények befedése, virághagymák ültetése). Fenntartható gazdálkodás megismerése.
- Madáretetők készítése.
- Őszi időjárás, öltözködés.
- Őszi termények, termések, vizuális játékok az ősz kincseivel, matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
- Mit lehet játszani kinn és benn? Népi játékok bemutatása.
- Az ősz jellemző tevékenységei. (pl. Kóstoló az ősz kínálta zöldségekből, gyümölcsökből.)
- Őszi hangulat az óvodában (pl. üvegfestés, levelek gyűjtése, préselése, ősz színei).
- "Szüreti multság". Őszi népszokások.
- Mesék, versek, mondókák, dramatikus játékok az őszi - előszavas mesélés hangsúlyozása.
- Őszi lengyel dalok, táncok, zenék.
- Mozgásos játékok.
- Természeti jelenségek megfigyelése: eső, köd, napsütés.
- Környezetvédelmi játszóház.

- Egészségmegőrző játszóház

Tél

- Advent. Téli ünnepkör lengyel népszokásai.
- Az óvoda téli hangulatának kialakítása, üvegfestés.
- Madáretetők feltöltése, madarak megfigyelése. Természetvédelem.
- Mikulásvárás, keresés, Mikulás - ünnep. Élőszavas mesélés.
- Karácsonyi ünnepi előkészületek, karácsonyfa állítása, feldíszítése, ajándékozás.
- Téli időjárás, időjárási naptár, téli öltözködés.
- Az óvodában különböző kísérletek. (pl. víz- jég-hó, levegőszennyezés megfigyelése: fakéregre cellux szalag ragasztása). Környezettudatosság fejlesztése
- Természeti jelenségek megfigyelése (pl. köd, zúzmara, dér, hóolvadás, sár)
- Mit lehet játszani kinn és benn? Népi játékok télen.
- Téli, ünnepi lengyel dalok, zenék, táncok – élőszavas mesélés.
- Téli, ünnepi lengyel versek, mesék, mondókák, dramatikus játékok.
- Mozgásos játékok, kinn és benn – mindennapos mozgás
- Téli kirándulások, játék a hóban, állatok, növények télen.
- A környező világ megismerése télen, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
- Farsangi multságok. Népi játékok és táncok.
- Vizuális játékok az ünnepekhez és a télhez kapcsolva. (pl. A tél színei)
- Karácsonyi multság.
- Környezetvédelmi játszóház.
- Egészségmegőrző játszóház

Tavaszi

- Húsvéti lengyel népszokások, játékok. Népi játékok és hagyományok.
- Kerti munka az óvoda udvarán: ágyások megtisztítása, élő növények megfigyelése, palánták ültetése. Fenntartható kertészkedés.
- Éledő állatvilág megfigyelése. Természetvédelem.
- Föld napja: faültetés az óvoda udvarán – környezettudatos magatartás.
- Lengyel dalok, táncok, zenék a tavaszról és a tavaszi ünnepekről.
- Lengyel mesék, mondókák, versek, dramatikus játékok a tavaszról és a tavaszi ünnepek – élőszavas mesélés hangsúlyozása.

- A környező világ megismerése tavasszal, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés. (pl. Vadaspark)
- Tavaszi hangulat az óvodában a tavasz színével (pl. üvegfestés)
- Az óvoda tavaszi hangulatának kialakítása (pl. hajtatás, virágültetés) Környezettudatos tevékenységek.
- Tavaszi öltözködés, időjárás.
- Mit lehet játszani kinn és benn? Népi játékok tavasszal.
- Vizuális játékok a népszokásokhoz és az évszakhoz kapcsolva.
- Ovi-Nap (nyílt nap). Élőszavas mesélés bemutatása.
- Anyák napi megemlékezések, évszázó, dalok, versek, mesék dramatizálása.
- Mozgásos játékok kinn és benn.
- Madarak és fák napjának megünneplése. (pl. rajzverseny.)
- Környezetvédelmi játszóház. (Víz világnapja)
- Egészségmegőrző játszóház

Nyár

- Családi sportnap, mozgásos játékok a szabadban és benn.
- (Egészséges táplálkozás)
- Időjárás, öltözés nyáron.
- Növények öntözése, gondozása.
- Nyári dalok, versek, mondókák, mesék – élőszavas mesélés.
- A nyár jellemző tevékenységei (pl. kirándulások, napfürdőzés, pancsolás stb.).
- Környező világ megismerése nyáron. (pl. kamaraerdő, Veresegyházi medve otthon)
- Vizuális játékok nyáron.
- Környezetvédelmi játszóház – fenntarthatóság
- Egészségmegőrző játszóház

5.9 A program tevékenyséformái és megvalósításuk

A belülről indított játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése, továbbá, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék.

5.9.1 Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, óvodai nevelésünk leghatékonyabb nevelési eszköze.

- A játék a gyermek olyan tevékenységformája, melyet örömszerzés kísér és magáért a tevékenységért folytat.
- Gyermkeink a játékon keresztül ismerkednek a lengyel nyelvvel, hagyományaikkal, valamint a világgal, a valósággal, eközben szereznek tapasztalatokat környezetükről.
- A játék személyiségfejlesztő hatását meghatározzák azok az érzelmek, melyek a játékot kiváltják és megjelennek a játéktevékenység folyamatában. A játék öröme növeli a fejlesztő hatásokat, ezáltal válik a játék az érzelmi nevelés színterévé.
- Játékukban megjelenik a felnőttek világának utánzása, eközben tanulják meg a viselkedési formákat, elkezdődik erkölcsi magatartásuk kialakulása.
- A játékban nagy szerepe van a társas kapcsolatoknak, a gyermek-gyermek és a gyermek - felnőtt kapcsolatnak, főként a szerepjátékban fejlődnek társas kapcsolataik
- Pedagógiai programunkban a gyermekek szabad, spontán játéka dominál.
- Óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítsa a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus-szerepjátékokhoz (drámajátékhoz), konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- A foglalkozáson megfelelő szerepet kap a gyermekek szabad játéktevékenysége a csoportszobában és az udvari játékban egyaránt.
- Alkotó kedvű légkört teremtve a játékban fejlődik leginkább a gyermekek kreativitása.
- Óvodapedagógus a csoportszobát úgy rendezik be, hogy legyen állandó és variálható helye az úgynevezett játék „kuckóknak”.
- Környezeti nevelésünk fontos eleme a természetsarok, amelynek gyűjteményét évszakoknak megfelelően változtatjuk. Kiemelt fontosságúnak érezzük a természet kincseivel való játékokat – környezettudatos nevelés.
- Játék keretében a kisgyermek is ismerkednek természeti anyagokkal ill. „természettudományos” megfigyeléseket végeznek (pl. csíráztatás játék). Fontos hangsúlyozni, hogy óvodapedagógus tudja, hogy ebben az életkorban nem a természeti jelenségek tudományos magyarázata a fontos, hanem sokkal inkább maga a felfedező, cselekvő tevékenység és a játék – fenntarthatósági szemlélet.

- A játékeszközök kiválasztásánál óvodapedagógus arra törekszik, hogy sok praktikus, félkész játékot szerezzenek be (pl. textíliák, fonalak, más természetes anyagok), melyek kibontakoztatják és gazdagítják a gyermekek fantáziáját, manuális képességeit és kreativitását.
- Az egyes korosztályoknak eltérő mennyiségű és fajtájú játékeszközt biztosítunk.
- Az udvar folyamatos fejlesztése kiemelt feladatunk. Az udvari játékok a gyermekek nagy mozgásigényét kielégítik.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

5.9.1.1 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Gyermek játékukban dominánsan megjelenik a szerepjáték
- Az ismert meséket önálló kezdeményezésük által eldramatizálják
- Építkezésükre jellemző, hogy bonyolult és fantázia dús
- A szabály játékok alkalmával a szabályok betartására és betartatására törekszenek.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda szokás szabályrendszerének elemei
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető

5.9.2 Verselés, mesélés, dramatikus játékok

A tevékenység célja a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikus csodákkal teli meseélmények által, a versek zeneiségével és rímével.

- A gyermekek érzelmi biztonságának és a lengyel anyanyelvi nevelésének legfontosabb színtere a többnyire játékos mozdulatokkal kísért mondókák, dúdolók, versek. A ritmus - mozdulat egysége a gyermeknek közvetlen érzelmi- érzéki élményt ad – élőszavas mesélés központi szerepe
- Az óvodapedagógus a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művekből választ.
- Az óvodapedagógus az óvodás gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a lengyel népi –népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a lengyel történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséiből is választ – élőszavas mesélés hangsúlyozása.

- A foglalkozásokon is kiemelt helye van lengyel mondókázásra, verselésnek és a mesélésnek – előszavas mese kiemelt szerepe. Óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő hangulatot és nyugodt körülményeket teremtsen a meséléshez.
- A mese megfelel a kisgyermek szemléletmódjának, világképének. A mese - képi és konkrét formában, a bábuzás és dramatizálás eszközeivel is feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- Feloldást és megoldást kínálhat szorongásaira a hallott és eljátszott mese.
- A mesehallgatáskor a gyermek a mesélővel személyes kapcsolatban, biztonságban érzi magát, a játéktevékenységhez hasonlóan elengedhetetlen intim állapotában, eleven belső képvilágot jelenít meg.
- A már jól ismert, megszeretett meséket a gyermekek szerepekre osztják az óvodapedagógus segítségével és eljátsszák. A mese-drámákhoz szükséges jelmezeket, kellékeket közösen készítik el, felhasználják hozzá a csoportban összegyűjtött régi öltözeteket, kalapokat, kendőket stb. A drámajátékokat először az óvodapedagógus kezdeményezik, majd a gyermekek ötleteikkel gazdagítják és beépítik mindennapi játékukba.
- A mese-drámák a nagyobbak eljátsszák a kisebbeknek, szüleiknek közös ünnepek, rendezvények alkalmával. A meséléshez kapcsolódnak a drámajátékok, melyek, egyrészt, mint meseindítatású játékok jelennek meg. (Ez a mesék kreatív feldolgozása, tovább gondolása, előzményük eljátszása stb. jelenti.) Másrészt, a drámajátékokat, mint kreatív képességfejlesztő játékokat alkalmazzuk a tehetséggondozás és a fejlődés elősegítésére. (Fejlesztik a gyermekek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kommunikáció.)
- A meséléshez, mondókázáshoz és verseléshez szorosan kapcsolódnak a gyermekek bábjátékai. A hallott meséket és az általuk kitalált történeteket, meséket, elbábozzák társaiknak. A bábjátékhoz közösen készítenek bábokat a felnőttekkel, vagy a kész bábokat használják fel.
- Programunkban lehetőséget teremtünk a gyermekek saját vers- és mesealkotására, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására.

5.9.2.1 A drámajátékok fejlesztő hatásai

- Fokozzák a közösségért, a közösségben tevékenykedő gyermek aktivitását.
- Segít a gyermeknek önmaga és a világ jobb megismerésében.

- Serkenti a rugalmas gondolkodást, az alkotó képességet.
- A gyermekek időérzékét, térbeli tájékozódását fejleszti
- Beszédkészségük tisztaságát, kommunikációs képességeinek kifejező voltát segíti elő.
- Szókincsüket bővíti.
- Ellensúlyozhatja a tömegkommunikációs eszközök okozta passzivitást.
- Gazdagítja a gyermekek játékkultúráját, kreativitását.

5.9.3 Beszélgetések

- Az anyanyelvi lengyel nevelést és kommunikáció-fejlesztését szolgálják a foglalkozásokon szereplő beszélgetések, amikor a gyermekek csoportos, szervezett formában megbeszélhetik társaikkal és a felnőttekkel az őket foglalkoztató időszakos kérdéseket, beszámolhatnak a velük történt eseményekről, stb.
- Ezek az alkalmak segítenek a gyermekek toleranciájának kifejlesztésében, az egymásra figyelés a másik meghallgatásának képességének kialakulásában.

5.9.3.1 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek a mindennapi tevékenységeik alkalmával szívesen ismételtetik a mondókákat, verseket, rigmusokat
- Várják, igénylik a mesehallgatást
- Szívesen mesélnek, dramatizálnak, báboznak a kisebbeknek és önmaguk szórakoztatására
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-7 verset, 15-20 mesét
- Tudnak meséket, történeteket, (verseket) kitalálni és azt mozgással megjeleníteni
- Szívesen hallgatják a lengyel népmeséket, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat, a lengyel történelmét feldolgozó mondavilág meséit - élőszavas mesélés eredménye.

5.9.4 Mozgás

A tevékenység célja a gyermekek harmonikus mozgásának, testi képességeinek szabad kibontakoztatása, játékos formában. Célunk továbbá a gyermekek térbeli tájékozódó képességeinek, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése.

- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítjük az irányított mozgásos tevékenységekkel. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai

élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

- Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.
- A jól ismert, készségszintű feladatok gyakorlására a köredzést, mint az egyik leghatékonyabb foglalkoztatási formát alkalmazzuk.

5.9.4.1 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen mozognak, kitartó a mozgásos játékokban
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni
- Szeretik a szervezett mozgásos tevékenységeket
- Szeretnek futni
- A gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik
- Képesek kreatív mozgásformákat kitalálni
- Képesek labdát pattogtatni, vezetni
- Képesek célba dobni, egykezes felső dobással
- Az ugrósokat talajérkezésükkor fékezni tudják

5.9.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja, a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése;

a gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Programunkban a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, **szokásokkal, hagyományokkal, lengyel és magyar nemzeti szimbólumokkal**, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Programunkban a vizuális látásmód fejlesztésére, az önkifejezési mód megtalálására minden foglalkozásokon nyílik lehetőség a komplex tevékenységekben, a csoportszobában és az udvari játék során is.

- A vizuális kommunikációt fontosnak tartjuk.

- A vizuális kifejezési forma tervezett témáját az évszakok és az ünnepek befolyásolják, valamint a spontán adódó lehetőségeket is kihasználjuk.
- A csoportszobában viszonylag nyugodt "kuckókat" alakítunk ki, ahol a gyermekek a különböző eszközöket önállóan elővehetik és használhatják.
- Programunkban a gyermekek manuális tevékenységei komplex formában jelennek meg a zenével, dallal, mesével, verssel, mondókával a környező világ megismerésével.
- A vizuális tevékenységekben (pl. rajzolás, festés, gyurmázás, barkácsolás, tépés, szövés, fonás, vágás, ragasztás stb.) olyan játékos tevékenység, melyben nem a produktum, hanem a tevékenység öröme a cél.
- A vizuális nevelés a kreativitás, az alkotó képesség megnyilvánulásának egyik fontos eszköze.
- Az óvoda csoportszobát gyermekek által készített rajzzal, plasztikai alkotással szándékozunk díszíteni. (pl. OVI- Galéria)
- Fontos, hogy a csoportszoba környezetével hozzájáruljanak a gyermekek esztétikai ízlésformálásához, ezért a díszítésükben természetes anyagokat használunk fel, melyek követik az évszakok és az ünnepek hangulati változásait.
- Az óvodapedagógus feladata változatos kifejezési technikák alapelemeivel és eljárásaival való megismertetése és a feltételek megteremtése, képességeinek legteljesebb kibontakoztatása.
- Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

5.9.5.1 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A képalkotásban egyéni módon jelenítik meg az élményeiket, fantáziájukat
- A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, színek variálása.
- Örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozícióknak
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek
- A téralkotásban, építésben közösen vesznek részt
- Rácsodálkoznak a szép látványára, szeretnek gyönyörködni benne
- Az alkotásokról beszélni tudnak
- Önálló és csoportosan készítenek ajándékokat, kellékeket, játékokat stb....
- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismernek műalkotásokat
- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismernek lengyel népművészeti elemeket, szokásokat, hagyományokat, mind két nemzet **nemzeti szimbólumokat**.

5.9.6 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés célja a közös együtt játszás a közös éneklés örömeinek megszerettetése és megéreztetése, ezáltal fejlődik a gyermekek zenei ízlése esztétikai fogékonysága.

- A zenei nevelésre lehetőség nyílik a különféle tevékenységekhez kapcsolva, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
- A játékdalokhoz, mondókákhoz természetes módon társul a zenei képességek fejlesztése, zenei ritmusérzék / metrum, ütem, ritmus, tempóérzék / zenei hallás / tiszta éneklés, dinamikai és hangszín érzék / zenei emlékező és reprodukáló képesség, belső hallás, zenei formaérzék.
- A csoportszoba polcain játékként helyezzük el a különféle ritmus hangszereket, hogy a gyermekek a foglalkozáson kezdeményezhessék a ritmussal kísért éneklést.
- A zenehallgatásnál mind az élőzene mind a művészi értékkel bíró gépzene is helyet kap.
- Programunkban az óvodapedagógus a gyermekekkel közösen variálja az énekes játékok mozgás-anyagát olyan egyszerű tánclépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával a gyermekek követni tudnak. (táncház)
- A lengyel népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.
- A gyermektánc a felfogásunkban a néptánc figurákkal való szabad mozgás örömét jelenti, oly módon, hogy minden táncos alkalom az együttes mozgás örömét adja a gyermekek számára.
- Az óvodai táncok elsősorban az ugrások megismertetése jelenti, mert ezek egyszerű motívumokat tartalmaznak. Fontos a tánclépések mintaszerű bemutatása.
- A gyermekek minél tisztább éneklését az óvodapedagógus énekelgetéssel segít elő.
- Az énekekre, énekes játékokra, zenehallgatásra minden foglalkozáson a komplex tevékenységekben nyílik lehetőség.

5.9.6.1 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat, **táncokat**
- A gyermekek gátlások nélkül, örömmel szeretnek énekelni

- Élvezik a zenehallgatást
- Tudnak ritmus, mozgást utánozni és rögtönözni
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dallamok ritmusát

5.9.7 A külső világ tevékeny megismerése

A programunk célja a szűkebb és tágabb környezet felfedezése, melynek során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyt alakítanak ki a természeti, emberi és tárgyi világ értékeivel. Környezeti nevelésünk célja a környezethez kapcsolódó értékek megismerése mellett a globális és helyi környezeti problémákra való figyelemfelhívás is.

Célunk, hogy a gyermek cselekvő módon fedezze fel környezetét, és olyan tapasztalatok birtokába jusson, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Ismerje meg Lengyelországot, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét a nemzetiségi, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

- Olyan környezettudatos szokás- és értékrendszer kialakítására törekszünk, amelyek alapvetően meghatározzák és befolyásolják a leendő felnőtt gondolkodás-és életmódját. (pl. Újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, természeti értékein megóvása)
- Környezeti nevelésünknek is két tartópillére a játék és a tapasztalás, kísérletezés
- Feladatunk, hogy elősegítsük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására.
- Környezetvédelmi játszóházaink a legfontosabb környezeti problémák köré épülnek.
- Kirándulásaink segítik környezetünk szűkebb és tágabb megismerést.
- A közlekedésről saját tapasztalataik útján szereznek a gyermekek ismereteket (pl. utazás tömegközlekedési eszközökkel: autóbusz, villamos, metró).
- A gyalogos közlekedésről a szűkebb és tágabb környezetben tett séták alkalmával van módjuk ismereteket szerezni.
- A városunk adta intézményi lehetőségek programba épülő kihasználása (pl. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Természettudományi Múzeum, Budapesti Bábszínház)
- Az óvodánk közelében található gyógyszertár, piac, posta stb. látogatása, melynek során az emberek mindennapi munkáját ismerhetik meg a gyermekek

- lengyel nemzetiségihez tartozó emlékművek, szobrok megismertetése

5.9.8 Tanulás

Az óvodai nevelési gyakorlatunkban a tanulás folyamatos, melynek színtere a komplex játékba integrált tevékenység.

Pedagógiai programunkban a tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

- Óvoda pedagógusunk a tanulást támogató lengyel népi és környezet megteremtése során építi a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Helyi pedagógiai programunk felfogásmódja, hogy a tanulást folyamatosan utánozás, spontán és részben irányított ismeretszerzésként értelmezi. Ez a foglalkozás folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, séták alkalmával, az óvodapedagógus által kezdeményezett játékos komplex tevékenységekben valósul meg.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő részvétele, aktivitása, közvetlen tapasztalatszerzése az egyes tevékenységekben.
- A tanulás lehetséges formái programunkban játékba ágyazott komplex tevékenységekben valósulnak meg, oly módon, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozásokat tervezünk és szervezünk, annak érdekében, hogy a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatásra készítsük fel.

5.9.8.1 Tanulás módjai

- az utánozás, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítik a gyermekek személyiségének teljes kibontakozását!

5.10 Az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítők együttműködése

Az óvodában a nevelés eredményességéhez a pedagógiai asszisztens munkája is hozzátartozik. Célunk az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkakör összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében.

Programunkban konkrétan körül határoljuk azokat a feladatokat, amelyeknél számíthatunk, a segítségükre egyértelművé tesszük a számukra, hogy mely pedagógiai kérdésekben van véleményezési, mely pedagógiai kérdésekben van döntési jogkörük.

5.10.1 A pedagógiai asszisztens kompetens szerepköri feladatai

- Az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése.
- A gyermekekről kapott információk felettesei felé való továbbítása.
- A megszerzett ismeret és tudásanyag gyakorlati munkájába való beépítése.
- Saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítése.
- Lelki egészségének védelme.
- Az óvodapedagógus útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket.
- Segítse a gyermekek tevékenységét, támogassa az önállóságukat.
- Válgják igényükké a rendszeres, folyamatos továbbképzésen való részvétel.
- A továbbképzéseik anyagát alapvető mentálhigiénés ismeretekkel, önismereti, személyiségfejlesztő elemekkel bővítjük.

5.11 Irodalmi segédletek:

- Julian Tuwim „Wiersze i wierszyki dla dzieci”
- Jan Brzechwa – wiersze
- seria: „Poczytaj mi mamo”
- Maria Konopnicka „Wiersze”
- Ewa Szelburg-Zarebina „Dziadio mrok i inne wiersze”
- Aleksander Fredro „Wiersze dla dzieci”

- Wanda Chotomska „Wiersze dla dzieci”
- Eric Carle „Bardzo głodna gąsienica”, „Miś patrzy”, „Pajaczek”, „Od stóp do głów”, „Biedronka”, „Czy chcesz być moim przyjacielem”
- słowniczek obrazkowy „Moje pierwsze słowa”
- Annie M.G. Schmit „Julek i Julka”
- Tove Jansson „Opowiadania z Doliny Muminków”
- Grzegorz Kasdepke „Kuba i Buba”, „Co to znaczy”, „Niesforny alfabet”, „W moim brzuchu mieszka potwór”
- Łukasz Wierzbicki „Afryka Kazika”
- Milena Wartecka-Ducki „Zeszyty Polska-Węgry”

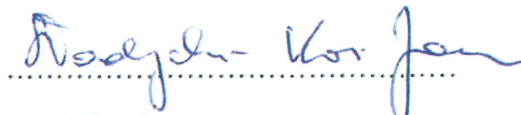
5.12 Zene, kör játékok, népi dalcskák, mondókák:

- „Cześć, mam na imię...”
- „Mam chusteczkę haftowaną”
- „Kółko graniaste”
- „Głowa, ramiona...”
- piosenki o zwierzętach: pingwinek, lisek, dzik jest dziki etc.
- piosenki o kolorach
- „Jedzie pociąg z daleka”
- „Taka mała Łowiczanka”
- „Mój hełm on ma 3 rogi”
- „W moim ogródecku”
- „Lipka zielona”
- „Krakowiaczek jeden”
- „Poszło dziewczę po ziele”
- „Hej bystra woda”
- „Wlazł kotek na płotek”
- „Miała baba koguta”
- „Siała baba mak”
- „Raz, dwa, trzy Baba Jaga patrzy”
- „Zasiali górale”
- „Gdzie żeś ty bywał czarny baranie”
- „W murowanej piwnicy”

- „Uciekaj myszko do dziury”
- „Chodzi lisiek koło drogi”
- „Entliczek – pentliczek”
- „Trumf, trumf”

Legitimációs záradék

A Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola és Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda és telephelyei Szülői Közössége képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy az intézményi Pedagógiai Program elfogadása során egyetértési és véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

Slodyczka – Kovács Joanna

a Szülői Közösség nevében

Budapest, 2025.08.22.

A Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola és Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület a 2025. augusztus hó 23. napján tartott ülésen elfogadta.

Lang Anna Ewa

Intézményvezető

A Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola és Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programját a Fenntartó a 2025. szeptember hó 30. napján jóváhagyta.

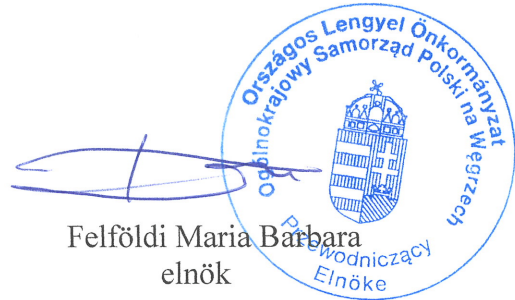
.....

Felföldi Mária

Elnök

Legitimációs záradék

A Lengyel Kiegészítő Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola és Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programját a Fenntartó 60/2025. (XI.13.) OLÖ KGY sz. határozatával 2025. november 13-án jóváhagyta.

Felföldi Maria Barbara
elnök